

WSTĘP

Samorząd terytorialny zgodnie z art. 163 Konstytucji RP wykonuje zadania publiczne, niezatrzymane przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Działanie to powinno zapewnić harmonijny rozwój regionu, co ma szczególne znaczenie w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Rada Regionów Europy ma za zadanie tworzenie warunków dla wyrównywania dysproporcji pomiędzy regionami. Ważna rola przypada w tym procesie samorządom lokalnym na poziomie powiatu. Art. 4 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz.U.01.142.1592 z późniejszymi zmianami) precyzuje podstawowe zadania z zakresu zaspokajania potrzeb wspólnoty¹.

Przekazanie części uprawnień władzy centralnej na szczebel samorządu terytorialnego powoduje, że część odpowiedzialności za jakość naszego życia spoczywa w rękach władz

¹ „... Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- 1) edukacji publicznej,
- 2) promocji i ochrony zdrowia,
- 3) pomocy społecznej,
- 4) polityki prorodzinnej,
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- 7) kultury i ochrony dóbr kultury,
- 8) kultury fizycznej i turystyki,
- 9) geodezji, kartografii i katastru,
- 10) gospodarki nieruchomościami,
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej,
- 12) gospodarki wodnej,
- 13) ochrony środowiska i przyrody,
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpozarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- 18) ochrony praw konsumenta,
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 20) obronności,
- 21) promocji powiatu,
- 22) współpracy z organizacjami pozarządowymi.

gminnych, powiatowych i regionalnych. Przyjęcie tej odpowiedzialności przez władze lokalne rodzi potrzebę efektywnego i kreatywnego zarządzania zasobami poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, tak aby ich wykorzystanie przyczyniało się do jak najlepszego zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz kreowania warunków do wszechstronnego indywidualnego rozwoju. Kreowanie tego rozwoju nie jest możliwe bez rzetelnej oceny aktualnego stanu spraw społecznych, gospodarczych i ekologiczno – przestrzennych oraz przemyślanego wytyczenia pożądanych kierunków rozwoju na najbliższe lata. Niezwykle istotne jest przy tym zachowanie spójności strategicznych celów i programów formułowanych na poziomie gminy, powiatu i regionu z polityką krajową i UE.

Tworzenie strategii, wspartej wieloletnim planowaniem, określa drogę do wyznaczonego celu. Strategia ma służyć efektywnemu, długookresowemu zarządzaniu zasobami, ich przekształcaniu w powszechnie akceptowane przez mieszkańców wartości. Każdy obszar kraju posiada swoją specyfikę, każda jednostka samorządowa musi określić swój cel sama. Dobra strategia powinna mieć charakter integracyjny nie tylko w stosunku do mieszkańców, ale też i organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli działających na danym terenie. Z kolei strategia uniwersalna, zawierająca wszystkie możliwe aspekty rozwoju nie będzie narzędziem walki konkurencyjnej. Można postawić pytanie - gdzież ta konkurencja? Przecież samorząd to nie przedsięwzięcie komercyjne! Ale ów samorząd pełniąc rolę służebną wobec mieszkańców musi konkurować co najmniej w dwóch obszarach:

- wewnątrz** – stworzyć warunki, w których ludzie będą chcieli działać na jej terenie bardziej, niż gdzie indziej. Idealem jest osiągnięcie harmonii pomiędzy oczekiwaniami mieszkańców, a jakością usług świadczonych przez powiat;
- na zewnątrz** – pokazać inwestorom i gestorom funduszy wspierających zrównoważony rozwój, że wydanie ich na tym terenie jest korzystniejsze, niż gdzie indziej. Działania w tym obszarze skupiają się na uzyskiwaniu kolejnych przewag konkurencyjnych nad otoczeniem.

Opracowanie niniejszego dokumentu oparto na koncepcji planowania zrównoważonego rozwoju lokalnego *Agenda 21*.², a spowodowane było bezpośrednio następującymi potrzebami:

- identyfikacji zjawisk pozytywnych i negatywnych zachodzących w sferze społecznej, gospodarczej i ekologiczno – przestrzennej powiatu,
- uzyskania konsensusu, co do najważniejszych kierunków działań administracji powiatowej,
- ustalenia priorytetów działań powiatowych jednostek organizacyjnych,
- doskonalenia metod zarządzania powiatem, związana z optymalizacją efektywności wykorzystania wszystkich jego zasobów,
- zbudowania programu zrównoważonego rozwoju, opartego na współpracy mieszkańców, organizacji społecznych oraz władz samorządowych.

Przyjęta formuła tworzenia strategicznego planu zadań powiatu, zakładała szeroki współdziałanie przedstawicieli rozmaitych środowisk miasta Oławy, Jelcza - Laskowic oraz gmin powiatu oławskiego poprzez wyrażenie swojej opinii w ankiecie skierowanej bezpośrednio do mieszkańców. Plan ten powstał z konieczności racjonalizacji wykorzystania wszystkich zasobów (finansowych, organizacyjnych, ludzkich), jakimi dysponują władze lokalne (powiatu i gmin położonych na jego terenie). Ponieważ potrzeb jest znacznie więcej, niż środków do ich zaspokojenia, stąd konieczne stało się ustalenie odpowiednich priorytetów w celu wyeliminowania przypadkowości w podejmowaniu decyzji wdrożeniowych. Planowanie strategiczne zadań powiatu było procesem twórczym, który określił główne obszary problemowe powiatowej wspólnoty samorządowej oraz wytyczył główne kierunki niezbędnych działań na najbliższe dziesięć lat.

W toku prac nad strategią zrealizowano następujące zadania:

- opracowano raport o stanie powiatu oławskiego,
- przeprowadzono analizę wielowymiarową SWOT dla powiatu,
- przeprowadzono analizy cząstkowe SWOT dla wybranych organizacji wyspecjalizowanych,

² Dokumenty *Agenda 21* opracowano i przyjęto do realizacji przez grupę 179 państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych na konferencji *Earth Summit* (Szczyt Ziemi) zorganizowanej w Rio de Janeiro w 1992 roku

- przeprowadzono analizę przyczynowo – skutkową w odniesieniu do kluczowych zjawisk o charakterze negatywnym, poszukując ich źródeł,
- sformułowano podstawowe cele rozwoju powiatowej wspólnoty samorządowej,
- opracowano metody wdrażania i realia finansowe,
- zaproponowano listę kluczowych projektów strategicznych.

Niniejsza strategia rozwoju wymagać będzie okresowej aktualizacji ze względu na szybko zachodzące przemiany społeczne i gospodarcze, które w znacznym stopniu określają realne możliwości realizacji określonych w niniejszym dokumencie projektów i zadań. Aktualizacja strategicznego planu zadań powiatu będzie przeprowadzana w powiązaniu z pracami planistycznymi prowadzonymi przez inne jednostki rządowe i samorządowe funkcjonujące na obszarze powiatu. A dodatkowo ukierunkowana będzie na okazje pozyskania środków pozabudżetowych na jej finansowanie.

Dokument został opracowany przy wybitnym wkładzie władz powiatu, samorządowców oraz osób związanych z jednostkami wyspecjalizowanymi (policja, straż pożarna, szpital, dom pomocy społecznej, pracownicy starostwa powiatowego, pracownicy urzędów gmin). Dzięki ich zrozumieniu tematu i zaangażowaniu, strategia rozwoju powiatu oławskiego mogła stać się nowoczesnym dokumentem o europejskim standardzie. Należą się im szczególne słowa podziękowania.

dr Tadeusz Gospodarek

Spis treści

WSTĘP.....	1
SPIS TREŚCI.....	5
1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA.....	7
2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ.....	10
3. ROLA STRATEGII ROZWOJU WSRÓD DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH POWIATU.....	13
4. ZGODNOŚĆ Z ZEWNĘTRZNYMI DOKUMENTAMI.....	14
5. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE.....	17
5.1. POŁOŻENIE.....	17
5.2. LUDNOŚĆ.....	19
5.3. RYS HISTORYCZNY REGIONU.....	22
5.4. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	25
5.4.1 Położenie, ukształtowanie terenu i warunki geologiczne.....	25
5.4.2 Gleby.....	27
5.4.3 Walory przyrodnicze.....	28
5.4.4 Lasy.....	30
5.4.5 Wody powierzchniowe.....	32
5.4.6 Wody podziemne w powiecie olawskim.....	33
5.4.7 Klimat.....	35
6. ANALIZA STANU OBECNEGO.....	36
6.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA.....	37
6.1.2 Bezrobocie i popyt na pracę.....	39
6.1.3 Pomoc społeczna.....	45
6.1.4 Sytuacja mieszkaniowa.....	46
6.1.5 Opieka zdrowotna.....	50
6.1.6 Bezpieczeństwo.....	54
6.1.7 Oświata i edukacja.....	62
6.1.8 Kultura i sport.....	64
6.2. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	65
6.2.1 Rolnictwo.....	68
6.3. SYTUACJA W ZAKRESIE SFERY PRZESTRZENNEJ.....	70
6.3.1 Stan środowiska naturalnego.....	71
6.3.2 Infrastruktura techniczna.....	76
6.3.3 Drogi.....	78
6.4. ANALIZA FINANSOWA BUDŻETU POWIATU.....	79
6.4.1 Prognoza dla Polski na lata 2006-2013.....	79
6.4.2 Budżet powiatu olawskiego 2005-2006.....	81
7. ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU.....	84

7.1.	ANALIZA SWOT	85
7.1.1.	<i>Mocne strony</i>	85
7.1.2.	<i>Słabe strony</i>	89
7.1.3.	<i>Zagrożenia w otoczeniu</i>	92
7.1.4.	<i>Okazje w otoczeniu</i>	95
7.1.5.	<i>Analiza strategiczna</i>	100
8.	KIERUNKI I CELE ROZWOJU	107
9.	MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU	110
9.1.	ANKIETA SPOŁECZNA	111
9.1.1.	<i>Istotność działań powiatu</i>	111
9.1.2.	<i>Preferowane przez mieszkańców cele strategiczne</i>	113
9.1.3.	<i>Preferowane kierunki finansowania zadań strategicznych</i>	115
9.2.	ANALIZA DLA SFERY GOSPODARCZEJ	118
9.2.1.	<i>Środowisko gospodarcze</i>	118
9.2.2.	<i>Wsparcie dla przedsiębiorczości</i>	119
9.2.3.	<i>Dostęp do kapitału</i>	120
9.2.4.	<i>Domena infrastruktury</i>	120
9.3.	SFERA PRZESTRZENNA – DOMENA ŚRODOWISKA	122
9.4.	SFERA SPOŁECZNA I ZASOBÓW LUDZKICH	124
9.4.1.	<i>Zasoby ludzkie</i>	124
9.4.2.	<i>Jakość życia</i>	125
10.	WDRAŻANIE STRATEGII	129
10.1.	PRIORYTET DZIAŁAŃ W SFERZE GOSPODARKI.....	130
10.2.	PRIORYTETY DZIAŁAŃ W SFERZE PRZESTRZENNEJ	132
10.3.	PRIORYTETY DZIAŁAŃ W SFERZE SOCJALNEJ I ZASOBÓW LUDZKICH.....	135
10.5.	METODY WDRAŻANIA I MONITORINGU	139
10.5.1.	<i>Zespół ds. wdrażania strategii i monitoringu.</i>	139
10.5.2.	<i>Monitoring strategii</i>	140
10.5.1.	<i>Faza wdrażania zadań strategicznych</i>	141
10.5.2.	<i>Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.</i>	141
10.6.	SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY STRATEGII POWIATU	142
10.6.1.	<i>Faza realizacji zadań</i>	142
10.6.2.	<i>Faza oddziaływania krótkookresowego</i>	143
10.6.3.	<i>Faza monitoringu długofalowego i oceny</i>	143
10.7.	PUBLIC RELATIONS STRATEGII POWIATU	144
10.8.	ZMIANY W DOKUMENCIE	146
11.	ANKIETY, KARTA PROGRAMU, INDEKSY I SPISY	147
11.1.	ANKIETA STRATEGII ROZWOJU POWIATU OŁAWSKIEGO.....	147
11.2.	SKŁAD ZESPOŁU DS. STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2006 – 2015	153
11.3.	KARTA PROGRAMU STRATEGII ROZWOJU POWIATU NA LATA 2006 – 2015.....	154
11.4.	INDEKSY I SPISY.....	155
11.4.1.	<i>Spis tabel</i>	155
11.4.2.	<i>Spis rysunków</i>	156

1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA

Uznając strategię za podstawowy akt planistyczny, będący punktem odniesienia dla dokumentów operacyjnych na poziomie powiatu, którymi są: plan rozwoju lokalnego, wieloletni plan inwestycyjny oraz strategie sektorowe, ale również wypowiedzi mieszkańców powiatu udzielone w ankiecie, strategia rozwoju powiatu powinna uwzględniać:

- podnoszenie poziomu życia i bezpieczeństwa mieszkańców,
- pobudzanie aktywności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy,
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki powiatu,
- zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego,
- kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego,
- rozwój i kształtowanie tożsamości lokalnej.

Celem dokumentu jest wskazanie kierunków rozwoju gospodarczego i infrastrukturalnego, spójnych z celami Dolnego Śląska, a określonymi w strategii rozwoju województwa dolnośląskiego do roku 2020³. Ma on stanowić także narzędzie do znalezienia sposobów poprawy warunków życia mieszkańców powiatu olawskiego i narzędzie dla władz samorządowych przy podejmowaniu uchwał.

*Powiat olawski miejscem wygodnego i bezpiecznego życia
zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju regionalnego*

Zgodnie z podstawowym dokumentem Unii Europejskiej – „Sustainable Urban Development”, który określa 24 podstawowe dyrektywy wskazujące kluczowe obszary problemowe, na których powinny koncentrować się władze lokalne dążąc do osiągnięcia

³ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku – Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku

zrównoważonego rozwoju, każda strategia powinna być związana merytorycznie z pojęciem „zrównoważonego rozwoju”.

W Polsce oficjalna definicja pojawiła się w 1997 r. w znowelizowanej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska, a następnie w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Przez **rozwój zrównoważony** rozumie się „**taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi ekologicznej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń**”.

Dotychczasowe doświadczenia planistyczne pokazują trudności wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w praktyce planowania. Wynikają one często z niejednoznacznego rozumienia i definiowania pojęcia „rozwój zrównoważony”. Konkretyzacji definicji próbuje się dokonywać przez ustalanie mierzalnych zasad oraz określanie kwantyfikatorów (wskaźników), umożliwiających ocenę stopnia realizacji tych zasad i rozwój w czasie obowiązywania strategii. Przyjmuje się na ogół następujące zasady:

- 1) wynikające z celów rozwoju zrównoważonego:
 - § poprawa warunków życia mieszkańców,
 - § uwzględnianie interesów obecnego i przyszłych pokoleń,
 - § sprawiedliwość między i wewnątrzgeneracyjna w dostępie do środowiska i innych szans rozwoju,
- 2) dotyczące sposobów realizacji celów zrównoważonego rozwoju:
 - § odtwarzanie zasobów odnawialnych,
 - § substytucja zasobów nieodnawialnych,
 - § zachowanie różnorodności biologicznej,
 - § emitowanie takich ilości zanieczyszczeń, które środowisko jest w stanie przyjąć i zneutralizować.
- 3) dotyczące opracowania i wdrażania koncepcji rozwoju:
 - § podejście kompleksowe, ale z koncentracją na kluczowych problemach,
 - § planowanie zintegrowane,
 - § wielowariantowość rozwiązań koncepcji planistycznych,

- 4) dotyczące planowania przekształceń zagospodarowania:
- § dostosowywanie zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych,
 - § zachowanie właściwych proporcji między terenami biologicznie czynnymi i zabudowanymi, minimalizacja uciążliwości zagospodarowania,
 - § koncentracja zagospodarowania.

Podstawowe znaczenie dla opracowania strategii zrównoważonego rozwoju ma identyfikacja najistotniejszych w danej jednostce terytorialnej problemów, wynikających z funkcjonowania systemu społeczeństwo – gospodarka – środowisko przyrodnicze. Największą trudnością jest przełamanie ujęć „sektorowych”, będących efektem podziału nauk na poszczególne dyscypliny i podziału działalności gospodarczej na poszczególne branże. Do przełamania ujęć sektorowych przyczynia się myślenie kategoriami strategii (polityki) rozwoju. Szczególne znaczenie przy tworzeniu strategii w nowoczesnym ujęciu jest podejście projektowe, eliminujące anonimowość wykorzystania środków finansowych na rzecz mierzalnych efektów długofalowego oddziaływania.

Planowanie strategiczne jest procesem wyboru długofalowych celów oraz ustalania programów realizacji konkretnych zadań, w którym określane są sposoby osiągnięcia wyróżnionych celów i wdrożeń wybranych programów. Procesowi temu można przypisać następujące cechy:

- odległy horyzont czasowy (zwykle średniego zasięgu),
- kompleksowość przy jednoczesnej selekcji problematyki,
- koncentracja środków, zwiększająca efektywność podejmowania działań,
- tworzenie ram dla planowania operacyjnego oraz dokumentów operacyjnych,
- ciągłość planowania i monitoring w czasie,
- uspołecznienie procesu.

Strategia rozwoju powiatu oławskiego została opracowana zgodnie z przedstawionymi powyżej zasadami. Jest to spójny dokument, stanowiący dobrą podstawę średnioterminowego planowania operacyjnego oraz przygotowania studiów wykonalności projektów inwestycyjnych, z pakietu zadań priorytetowych, określonych w planie rozwoju lokalnego oraz wieloletnim planie inwestycyjnym.

2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Metodyka prac nad strategią powiatu oławskiego oparta została o model pracy grupowej z udziałem lidera. Powołano horyzontalny zespół ds. tworzenia strategii, wdrożono szeroko pojętą konsultację społeczną, poprzez wprowadzenie ankiety otwartej, adresowanej do całego społeczeństwa powiatu. Aktywny udział w procesie naczelników wydziałów Starostwa Powiatu, jako liderów grup tematycznych, umożliwił wypracowanie cząstkowych analiz i harmonogramów zadań strategicznych, z których wybrano najbardziej istotne dla zrównoważonego rozwoju.

Z drugiej strony ustawa o samorządzie powiatowym⁴ określiła sztywne ramy kompetencyjne, które zawęziły zakres możliwych działań strategicznych. Dodatkowymi ograniczeniami są zasady finansowania, określone ustawą o finansach publicznych⁵ oraz priorytety funduszy strukturalnych, zwłaszcza ZPORR⁶.

Strategiczne planowanie zadań powiatu to proces wymagający wysiłku głównie po stronie pracowników powiatowych jednostek organizacyjnych, a także współpracy z samorządem gminnym i regionalnym. Bardzo ważnym elementem tego procesu było także uzyskanie społecznego konsensusu, co do priorytetów w praktyce funkcjonowania powiatowych jednostek organizacyjnych.

Zespół horyzontalny ds. strategii rozwoju powiatu oławskiego, do którego zadań należało przygotowanie analizy uwarunkowań rozwojowych powiatu (SWOT) oraz sformułowanie dyspozycji dotyczących kluczowych obszarów problemowych (obszarów koncentracji strategicznych działań), uzyskał bezpośrednie wypowiedzi przedstawicieli gmin, a także rozmaitych środowisk społecznych i zawodowych powiatu w sprawach dotyczących zadań powiatu.

⁴ Ustawa o samorządzie powiatowym (Dz.U.01.142.1592 z późniejszymi zmianami)

⁵ Ustawa o finansach publicznych Dz.U.03.15.148

⁶ Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (tekst jednolity uwzględniający zmiany przyjęte przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 17 marca 2005 r., 12 maja 2005 r. oraz 15 czerwca 2005 r.) – MGPIPS listopad 2005

Podjmując decyzję o przystąpieniu do prac nad strategicznym planem zadań, władze powiatu przyjęły założenie, że jego treść powinna uwzględniać nie tylko wyniki specjalistycznych prac analitycznych, ale także czerpać z bogatego doświadczenia osób związanych prywatnie lub zawodowo ze sprawami powiatu. Zgodnie z przyjętymi zasadami metodycznymi, Zarząd Powiatu Oławskiego zaprosił do udziału w pracach zespołu horyzontalnego przedstawicieli rozmaitych środowisk społecznych i zawodowych, którzy zadeklarowali zainteresowanie i wolę współpracy.

Istotnym elementem procesu dialogu strategicznego była ankieta skierowana do mieszkańców, do przeprowadzenia której Starostwo Powiatowe w Oławie zaangażowało osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. Proces zakończył się pełnym sukcesem organizacyjnym, dając próbę ponad 800 głosów w sprawach kluczowych, których weryfikacja umożliwiła przyjęcie hipotezy o losowości próby.

ETAP 1: GROMADZENIE I OPRACOWYWANIE DANYCH O POWIECIE

- § Powołanie horyzontalnego zespołu ds. tworzenia strategii rozwoju powiatu oławskiego.
- § Wyznaczenie wśród pracowników Starostwa Powiatowego w Oławie osób odpowiedzialnych za koordynowanie działań służących opracowaniu zadań cząstkowych.
- § Opracowanie struktury dokumentu „Diagnoza stanu powiatu oławskiego” – przygotowanie ankiety skierowanej do mieszkańców powiatu.
- § Ustalenie zadań kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych, związanych z opracowaniem „Diagnoza stanu powiatu oławskiego”.
- § Przeprowadzenie szkoleń dla zespołu horyzontalnego oraz pracowników powiatowych jednostek organizacyjnych.
- § Gromadzenie i opracowywanie merytoryczne informacji źródłowych do „Diagnozy stanu powiatu oławskiego”.
- § Opracowanie danych z ankiety na poziomie wstępnym. Przekazanie danych Zarządowi Powiatu do analizy.
- § Kompilacja materiałów oraz opracowanie redakcyjne tekstu „Diagnoza stanu powiatu oławskiego”.

ETAP 2: ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU POWIATU

- § Opracowanie formularzy do analizy uwarunkowań rozwojowych (SWOT).

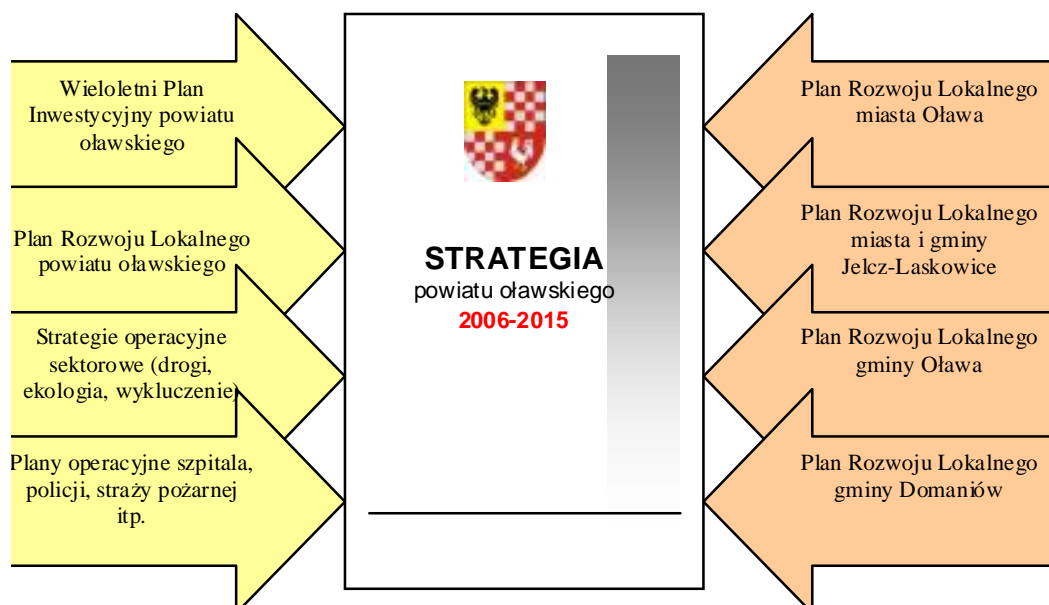
- § Dystrybucja formularzy do przeprowadzenia analiz cząstkowych SWOT w sektorach organizacyjnych starostwa i podległych jednostkach wyspecjalizowanych .
- § Szkolenie członków zespołu horyzontalnego i odpowiedzialnych za wykonanie analiz SWOT cząstkowych.
- § Sesja strategiczna, poświęcona przeprowadzeniu analizy uwarunkowań rozwojowych powiatu (SWOT).
- § Przeprowadzenie analizy przyczynowo-skutkowej na podstawie wyników analizy SWOT – wybór najistotniejszych czynników oraz powiązań.
- § Konsolidacja wielowymiarowa analiz cząstkowych i opracowanie wyników.

ETAP 3: FORMUŁOWANIE STRATEGICZNYCH PLANÓW DZIAŁANIA

- § Ustalenie formatu dokumentu „Strategia rozwoju powiatu oławskiego”.
- § Opracowanie strategicznych programów i działań na podstawie wyników wcześniej przeprowadzonych analiz.
- § Weryfikacja treści strategicznego planu zadań powiatu oławskiego.
- § Wprowadzanie korekt i ostateczne opracowanie redakcyjne treści strategicznego planu zadań powiatu oławskiego.
- § Opracowanie projektu uchwały Rady Powiatu Oławskiego w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju powiatu oławskiego.
- § Uchwalenie Strategii rozwoju powiatu oławskiego przez Radę Powiatu.

3. ROLA STRATEGII ROZWOJU WSRÓD DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH POWIATU

Strategia rozwoju powiatu olawskiego stanowi nadrzędny dokument planistyczny średniego horyzontu czasowego, w stosunku do dokumentów operacyjnych, jakimi są Wieloletni plan inwestycyjny oraz Plan rozwoju lokalnego. Zależność przedstawiono na Rys. 1

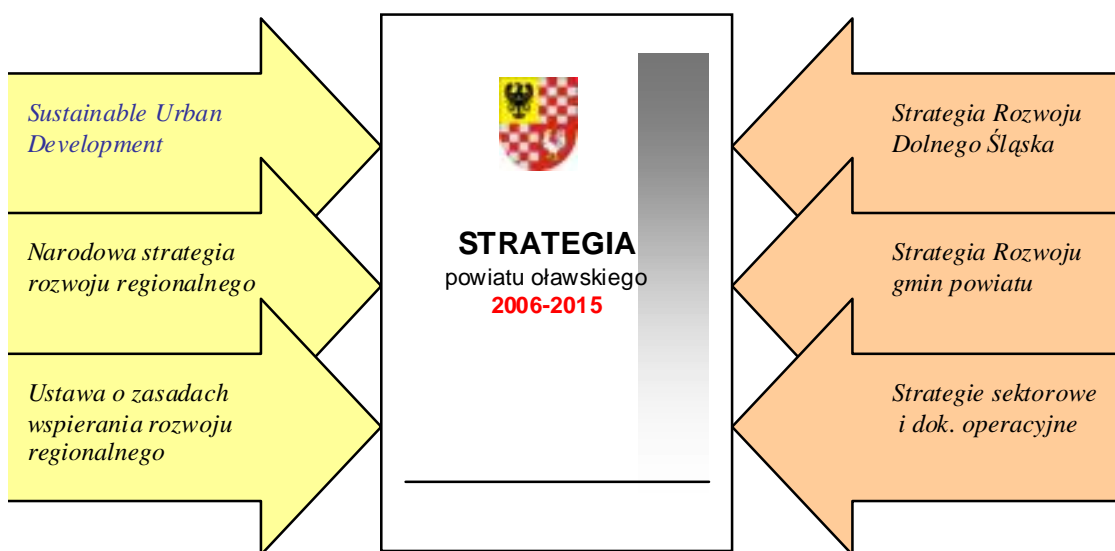

Rys. 1 Strategia rozwoju regionalnego w układzie dokumentów planistycznych powiatu

Z punktu widzenia zarządzania powiatem, strategia pozwala na ocenę realizacji celów długofalowych w czasie. Elementy szczegółowe (zadania inwestycyjne) priorytetów strategicznych, stanowią podstawę Planu rozwoju lokalnego. Z punktu widzenia pozyskiwania wsparcia projektów inwestycyjnych z funduszy strukturalnych, jednostka samorządu terytorialnego powinna posiadać albo strategię, albo plan rozwoju lokalnego, w zależności od priorytetu. Ważnym elementem spójności dokumentacji jest korelacja pomiędzy strategią rozwoju, a studium wykonalności projektu inwestycyjnego, które stanowi element dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie.

4. ZGODNOŚĆ Z ZEWNĘTRZNYMI DOKUMENTAMI

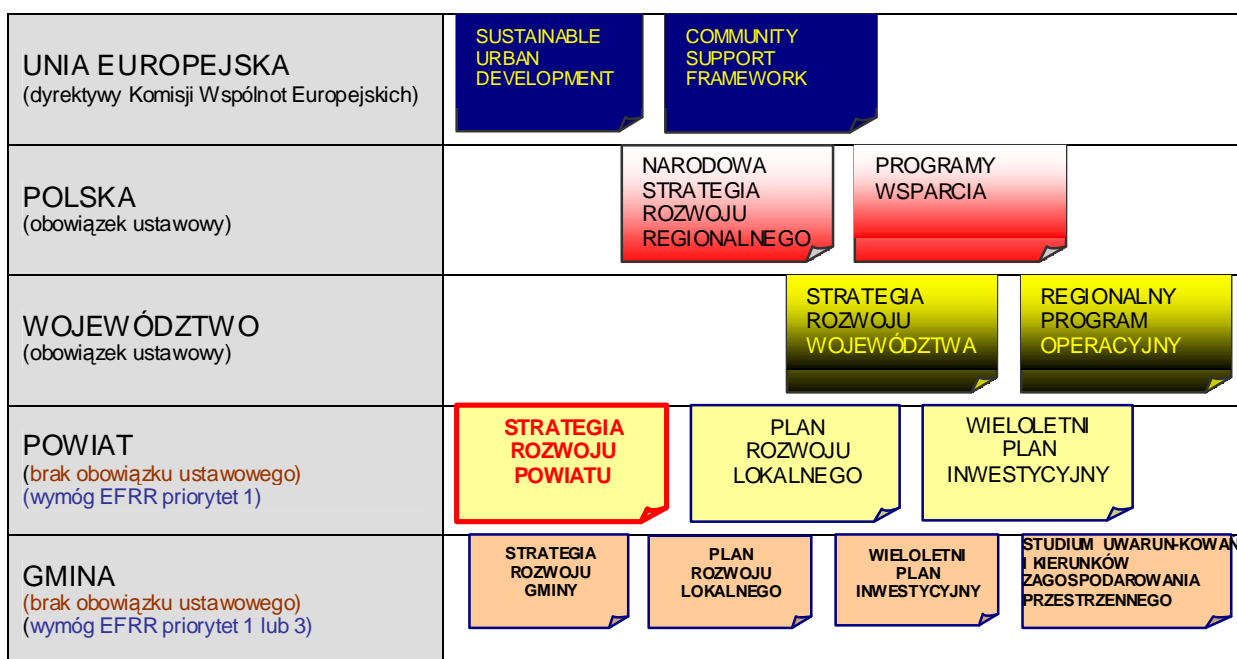
Strategiczne planowanie w jednostkach samorządu terytorialnego jest ważną częścią racjonalnego procesu podejmowania decyzji i istotnym elementem procesu planowania regionalnego. Ubieganie się o wsparcie lokalnych programów rozwojowych ze źródeł pozabudżetowych, wymaga od beneficjenta stworzenia dokumentacji planistycznej średniego horyzontu czasowego. Ustawa z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego obszernie opisuje planowanie strategiczne na poziomie regionalnym, to jednak nie dostarcza żadnych wskazań metodycznych, określających zasady uczestnictwa gmin i powiatów w procesie programowania strategii i polityki rozwoju regionu. Istotnym elementem procesu wspierania zrównoważonego rozwoju kraju jest konieczność koordynacji zadań realizowanych przez administrację rządową i samorządową różnych szczebli. Kluczowe znaczenie ma osiągnięcie spójności strategicznych celów, określanych przez funkcjonujące na obszarze powiatu gminne wspólnoty samorządowe - ze strategią powiatową.

Rys. 2 Zewnętrzne uwarunkowanie strategii rozwoju powiatu.

Jak już wspomniano we wstępie, strategia rozwoju powiatu nie jest dokumentem pozostającym w oderwaniu od zewnętrznych dokumentów stopnia nadrzędnego i podrzędnego. Wynika to z zasad zrównoważonego rozwoju oraz logiki działania. Obrazowo uwarunkowanie zewnętrzne strategii można przedstawić jak na Rys. 2

Poniżej, na Rys. 3, przedstawiono miejsce strategii powiatu w całej hierarchii dokumentów planowania strategicznego regionów Unii Europejskiej.

Rys. 3 Układ hierarchiczny dokumentów planistycznych jednostek samorządu terytorialnego⁷

Najważniejszymi dokumentami zewnętrznymi, z którymi zgodność strategii powiatu olawskiego powinna być skorelowana, to:

- Zintegrowany program wojewódzki (ZPW) na lata 2007-2013⁸
- Regionalny program operacyjny (RPO) dla woj. dolnośląskiego na lata 2007-2013⁸
- Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku⁹
- Strategia Innowacji Województwa Dolnośląskiego¹⁰

⁷ Community Support Framework (Podstawy wsparcia wspólnoty); Sustainable Urban Development (Zrównoważony rozwój miejski)

⁸ http://www.umwd.pl/?strona=RPO_prace

⁹ http://www.umwd.pl/?strona=SRWD_prace

¹⁰ http://www.umwd.pl/?strona=DSI_TOC

- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej¹¹
- II polityka ekologiczna państwa¹²
- Spójna polityka strukturalnego rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa (2000-2006)¹³
- Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000-2006¹⁴
- Narodowa strategia rozwoju regionalnego (2007-2013)¹⁵,

Powyższe dokumenty można znaleźć w Internecie na stronach rządowych oraz Urzędu Marszałkowskiego województwa dolnośląskiego.

¹¹ <http://www.umwd.pl/?strona=dops>

¹² www.mos.gov.pl/1/materialy_informacyjne/raporty_opracowania/polityka_ekologiczna_2003_2006.pdf

¹³ http://www.minrol.gov.pl/FileRepozytory/FileRepozytoryShowImage.aspx?item_id=10024

¹⁴ www.zefe.org/dokumenty/NarodowaStrategiaOchronySrodowiska.htm

¹⁵ <http://www.nsrr.gov.pl/NSRR+20072013>

5. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Rys. 4 Powiat oławski na mapie Dolnego Śląska

5.1. Położenie

Powiat oławski położony jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego (współrzędne geograficzne miasta Oława to: 50°57' N 17°18' E), na Równinie Wrocławskiej – w północnej części Niziny Śląskiej. Zajmuje obszar ok. 524 km². W skład powiatu oławskiego

Rys. 5 Aleja grabowa w Oleśnicy Małej (gm. Oława). Fot. P. Łuciw

wchodzą cztery jednostki administracyjne - miasto Oława, gmina Oława, miasto i gmina Jelcz-Laskowice oraz gmina Domaniów, w tym 79 miejscowości wiejskich.

Znaczną część powierzchni powiatu (ponad 50%) zajmują użytki rolne. Lasy pokrywają blisko 20% tego obszaru. Do głównych gatunków drzew występujących w lasach zalicza się: dęby, graby i lipy. Wody powierzchniowe zdeterminowane są przez wody płynące – przede wszystkim rzekę Odre, do której uchodzą ważniejsze ciek powiatu takie jak: Oława, Smortawa, Młynówka Jelecka oraz wody stojące: glinianki, piaskownie, stawy hodowlane, śródlądne i śródpolne oczka wodne. Nizinny charakter tego obszaru podkreśla ukształtowanie terenu. W dolinach rzek rzędne terenu wahają się od

125 –130 metrów, na pozostałym obszarze, w szczególności na wzgórzach i wydmach od 130 - 150 metrów. Jedynie w miejscowości Gaj Oławski rzędna terenu osiąga wysokość 170 metrów.

Na terenie powiatu istnieje kilka niedużych rezerwatów przyrody: Kanigóra, Łacha-Jelcz, Zwierzyniec, Grodziska Ryczyńskie, Leśna Woda (w niewielkiej części położony na terenie powiatu oławskiego), gdzie można spotkać liczne ciekawostki florystyczne. Łączna powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi ok. 30 ha, co stanowi mniej niż 1% powierzchni powiatu.

Ziemia oławska jest malowniczą i interesującą częścią Dolnego Śląska. Bliskość aglomeracji wrocławskiej oraz doskonały układ komunikacyjny sprawiają, że powiat oławski stanowi atrakcyjny obszar inwestycyjny. Jednocześnie jest to doskonały obszar dla tworzenia aktywnej rekreacji.

Rys. 6 Powiat oławski – mapa schematyczna

5.2 Ludność

Ludność powiatu oławskiego według stanu na dzień 31 XII 2003 r. przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Ludność powiatu oławskiego według płci i grup wieku

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²
województwo dolnośląskie	2 898 313	1 392 344	1 505 969	145
Powiat oławski	70 930	34 728	36 202	135

Źródło: WUS Wrocław

Podział ludności na poszczególne grupy wiekowe przedstawiono w tabeli 2 oraz graficznie na rys. 4, gdzie uwidoczniono zależności względne dla województwa dolnośląskiego, powiatu wrocławskiego oraz powiatu oławskiego.

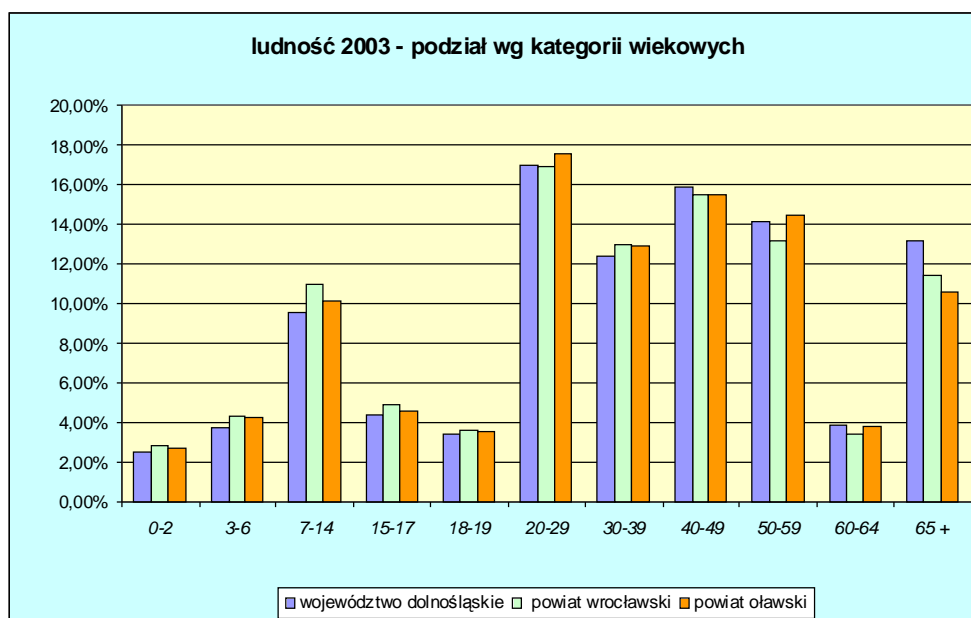
Tabela 2 Ludność powiatu oławskiego w podziale na grupy wiekowe

Wyszczególnienie	wiek										
	0-2	3-6	7-14	15-17	18-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 +
Województwo	73167	107068	276284	127370	100268	490971	359350	461161	409372	111275	382027
Powiat oławski	1902	2998	7188	3281	2556	12472	9139	10953	10268	2669	7504

Źródło: WUS Wrocław

Analizując przebieg wykresu Rys. 7, można stwierdzić, że w horyzoncie czasowym 20 lat, powiat oławski ma bardzo dobre rokowania układu demograficznego, o ile nie nastąpią nieprzewidziane ruchy migracyjne ludności do Wrocławia. Układ ten jest dokładnym odzwierciedleniem sytuacji na Dolnym Śląsku oraz w sąsiednim powiecie wrocławskim. Widać równocześnie ogromny niż demograficzny, który będzie się pogłębiać (niski procent osób w wieku 15-19 lat), co źle rokuje dla sfery edukacji oraz perspektywę zapaści demograficznej w latach 2030 i dalszych. Potwierdza to wykres prognostyczny sytuacji demograficznej Rys. 7.

Wymaga to szczególnej ostrożności w planowaniu zadań inwestycyjnych, adresowanych na aktywizację grup zawodowych i społecznych.

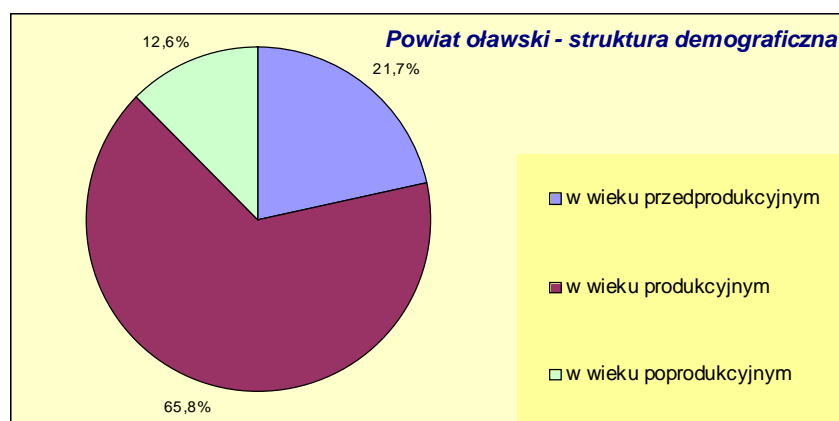

Rys. 7 Procentowy udział grup wiekowych w populacji powiatu oławskiego na tle województwa i powiatu wrocławskiego wg danych WUS Wrocław.

Tabela 3 Ludność powiatu oławskiego w podziale na kategorie wiekowo-socjalne w 2003 r.

kategoria statystyczna	Kobiety	Mężczyźni	Razem	%populacji
w wieku przedprodukcyjnym	7 523	7 846	15 369	21,7%
w wieku produkcyjnym	22 671	23 976	46 647	65,7%
w wieku poprodukcyjnym	6 008	2 906	8 914	12,6%
<i>razem</i>	36 202	34 728	70 930	100,0%

Źródło: WUS Wrocław

Rys. 8 Struktura demograficzna w kategoriach wieku – stan na rok 2003 wg WUS Wrocław

Interesującym zagadnieniem jest rozkład społeczny struktury demograficznej powiatu oławskiego w odniesieniu do płci i wieku. Jest on na razie korzystny, jednak już za 10 lat relacja liczby osób w wieku produkcyjnym, do liczby osób w wieku nieprodukcyjnym ulegnie znaczącemu pogorszeniu (nastąpi odwrócenie relacji). Pojawi się poważny problem niekorzystnej relacji pracujących do niepracujących.

Należy zwrócić uwagę na równomierny rozkład w grupach wiekowych: przedprodukcyjnym i produkcyjnym względem płci. Jednak w wieku poprodukcyjnym występuje wyraźna przewaga liczby kobiet, w stosunku do liczby mężczyzn, pozostająca w relacji 2:1, co wyraźnie wskazuje na istnienie w tym przedziale wiekowym problematyki samotnych kobiet. Zjawisko to sugeruje budowę sfery usług medyczno-socjalnych, ukierunkowanych na tą kategorię społeczną i próbę wykorzystania szansy przekształcenia części placówek oświatowych, w ośrodki dla osób starszych oraz rozbudowę oferty oświatowej dla tzw. III-wieku, tak jak ma to miejsce w rozwiniętych krajach Unii Europejskiej.

5.3. Rys historyczny regionu

Centralnym punktem historycznym powiatu jest miasto **Oława**. Wokół jego historii toczą się również dzieje okolicznych wsi i miasteczek, należących obecnie do gminy Oława. Oława była notowana jako gród i osada targowa przy zbiegu rzek Odry i Oławy już w XII w. Po raz pierwszy Oława notowana jako *Olewa* w 1149 r. - darowizna Piotra Włostowica na rzecz opactwa na Ołbinie. Od początku XIII w. Oława posiada swój herb, który zawdzięcza walońskim tkaczom - jest nim biały galijski kogut na czerwonym polu.

Oława wraz z przylegającymi ziemiami od XII do XVI w. była własnością Piastów Śląskich, w wieku XVI przeszła pod panowanie czeskie, w XVII w. władali nią Habsburgowie, a w wieku XVIII znalazła się w posiadaniu Prus. Ten okres był czasem intensywnego rozwoju przemysłu i licznych inwestycji. Pod koniec XVIII w. powstał Kanał Odrzański i wybudowano pierwszą śluzę. Uruchomienie w 1842 r. pierwszej w obecnych granicach Polski linii kolejowej z Wrocławia do Oławy, przyspieszyło rozwój przemysłu. Miasto zostało skanalizowane, pojawiły się też pierwsze instalacje gazowe, nastąpiła dalsza rozbudowa urządzeń wodnych na Odrze (druga śluza i most), a pod koniec XIX w. zostały założone instalacje elektryczne. W XX wiek Oława weszła jako prężnie rozwijające się miasto o charakterze przemysłowym. Równie intensywny rozwój objął w tym okresie okoliczne tereny wiejskie, na których powstały liczne folwarki, zajmujące się nie tylko produkcją rolną, ale również przetwórstwem. Ogromny udział w tych przemianach mieli dawni właściciele i zarządcy tych ziem – zakony templariuszy i joannitów oraz ród von Yorck rezydujący w kompleksie pałacowym w Oleśnicy Małej, jak również Schwarzwie władający kompleksem pałacowym w Jakubowicach.

Miasto Oława nie doznało strat w czasie I wojny światowej, jednak na frontach zginęło około 2700 mieszkańców powiatu. Natomiast II wojna światowa przyniosła Oławie wielkie szkody. Oława została zdobyta 28 stycznia 1945 roku przez 294 pułk piechoty 97. Dywizji, wchodzącej w skład 5. Armii gen. Żądowa i I Frontu Ukraińskiego marszałka Koniewa. Miasto zostało zniszczone w 30 %, jego centrum w 50 %, natomiast zakłady przemysłowe w 60 %.

Ocalało około 600 budynków, a 270 zostało poważnie uszkodzonych. Zdevastowane były zakłady przemysłowe, drogi, kanalizacja i sieć elektryczna. Zniszczone zostały 2 mosty na Odrze i Oławie. Dzieła zniszczenia wielu oławskich budynków dopełnili żołnierze sowieccy. Na wieść o zdobyciu Berlina oraz kapitulacji Trzeciej Rzeszy czerwonoarmieści podpalili kilka budynków wokół ratusza. Po II wojnie światowej miasto odbudowano i rozbudowano. Na obszary te napłynęła ludność przesiedlona z kresów wschodnich Rzeczypospolitej. Miasto zaczęło przekształcać się w ośrodek przemysłu: papierniczego, hutniczego, budowlanego, chemicznego (tworzywa sztuczne) oraz rolno-spożywczego. Budowa nowych osiedli mieszkaniowych Oławy przypadła głównie na lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte (osiedla Chrobrego i Sobieskiego). Obecnie rozbudowuje się wiele osiedli domów jednorodzinnych. W 1992 roku Oławę opuściły ostatnie oddziały armii radzieckiej i miasto po wielu latach przestało być siedzibą garnizonu. Rozpoczęto zagospodarowywanie terenów i obiektów opuszczonych przez Rosjan, co wpłynęło na rozwój przestrzenny miasta (m.in. zagospodarowanie koszar w centrum miasta). Długi pobyt wojsk sowieckich w istotny sposób wpłynął również na rozwój gospodarczy miasta.

Obok Oławy, najważniejszą miejscowością powiatu jest miasto **Jelcz-Laskowice**. Nazwa miasta Jelcz-Laskowice pochodzi od dwóch niezależnych nazw sąsiednich miejscowości: Jelcza i Laskowic Oławskich. Najstarsza wzmianka dotycząca Jelcza pochodzi z 1246 roku. Laskowice w trzynastowiecznych dokumentach zapisywane są następująco: 1203 rok - Lazcouici; 1208 rok - Lascouici; 1293 rok - Laskowicz. Nazwa ta oznacza "mieszkańców pod lasem" lub też może być to nazwa patronimiczna oznaczająca potomków Laska, skrót od Lasoty. Jednym z ważniejszych, świadczących o wczesnym osadnictwie w tych okolicach są ruiny zamku, wzniesionego na wyspie w zakolu Odry. Zamek ten został wybudowany w latach 1375-1382 na miejscu dawnego zameczku myśliwskiego, będącego bazą wypadową, lubiących polowania książąt śląskich. Zamek ten stał się ruiną po pożarze w roku 1623 - jest to okres wojny trzydziestoletniej. Najstarszy kościół gminy, to kościół parafialny pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa w Jelczu-Laskowicach, z roku 1660 (stylu barokowy). Posiada on, podobnie jak kościół w Marszowicach, konstrukcję szachulcową. Na uwagę zasługują barokowe organy i dzwon z 1649 r. Najbardziej godnym uwagi jest zespół pałacowo-parkowy i zabudowania podworskie w Jelczu-Laskowicach. Pałac i park pochodzą z lat 1869-1885. Pałac jest obecnie siedzibą Urzędu Miasta i Gminy.

Rys. 9 Kompleks pałacowy w Jelczu-Laskowicach. Fot. P. Łuciw

W Jelczu-Laskowicach znajduje się jeszcze jeden dobrze zachowany pałac, wybudowany w latach 1780-1880 (styl neobarokowy). W parku otaczającym pałac obejrzyć można okazałe dęby będące pomnikami przyrody. Zespoły te należały do hrabiowskiego rodu Saurma von Jeltsch. Miasto Jelcz-Laskowice prawa miejskie otrzymało w 1987 r. Rozwój i znaczenie zawdzięcza Zakładom Samochodowym „Jelcz” SA., znanemu w kraju i za granicą producentowi autobusów i samochodów ciężarowych.

Domaniów to stara, dwunastowieczna wieś, której początki giną w mrokach historii. Nazwa wsi po raz pierwszy pojawiła się w dokumencie z roku 1223 w formie Domaniowo. Wieś tę otrzymał od Henryka Brodatego, księcia śląskiego, jego skarbnik Piotr Wojsławic, zwany również Piotrem Włochatym. W tych czasach we wsi stał już kościół. Piotr, przed śmiercią, podarował wieś cysterkom z Trzebnicy. W ich rękach wieś pozostała do czasu sekularyzacji dóbr kościelnych (1810 rok). W Domaniowie znajduje się kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny z początku XIV wieku, wzniesiony w stylu gotyckim. Jego fundatorkami były cysterki. Około roku 1700 kościół został przebudowany i uzyskał wówczas wystrój barokowy. Ołtarz główny i dwa boczne, wykonane z drewna polichromowanego pochodzą z połowy XVIII wieku. Na trzykondygnacyjnej wieży, pokrytej barokowym, cebulastym hełmem, znajduje się dzwon noszący datę: 1462 rok.

5.4. Środowisko przyrodnicze

5.4.1 Położenie, ukształtowanie terenu i warunki geologiczne.

Powiat oławski znajduje się we wschodniej części województwa dolnośląskiego. Obszar powiatu położony jest w zasięgu trzech mezoregionów: Pradoliny Wrocławskiej, Równiny Wrocławskiej i Równiny Grodkowskiej. Pradolina Wrocławska to specyficzny mezoregion o długości ponad 100 km i powierzchni 120 km². Pradolinę szerokości 10-12 km wypełniają

Rys. 10 Krajobraz nadodrzański. Fot. P. Łuciw

plejstocenijskie i holocenijskie osady rzeczne w postaci teras – holocenijskiej wysłanej madami i wyższych plejstocenijskich piaszczystych.

W obrębie Pradoliny Wrocławskiej rzeka Oława ma na niektórych odcinkach wspólne z doliną Odry terasy holocenijskie, w tym tereny zalewowe, zwłaszcza w rejonie miasta Oława, gdzie obie rzeki

najbardziej się do siebie zbliżają. Na odcinkach, w miejscach gdzie koryta tych rzek najbardziej są od siebie oddalone, występują pomiędzy nimi rozległe płaty piaszczysto-żwirowej terasy bałtyckiej. Miejscami na terasie bałtyckiej występują duże zespoły wydm. Oprócz terasy bałtyckiej, występuje w pradolinie zbudowana z piasków, żwirów i mułków rzecznych starsza terasa środkowopolska. Największy płat tej terasy znajduje się w rejonie wsi Marcinkowice. Większą część wyższych holocenijskich teras pokrywają mady, natomiast wąski pas bezpośrednio sąsiadujący z korytem rzeki Oławy (najniższa terasa holocenijska) wypełniają piaski, żwiry i mułki

rzeczne. W obrębie pradoliny spotkać można też większe wychodne glin zwałowych moreny dennej.

W kierunku południowo-zachodnim pradolina, a głównie jej terasa bałtycka, przechodzi niewyraźnie w obszar płaskiej równiny morenowej mezoregionu Równiny Wrocławskiej. Miejscami krawędź pradoliny maskują deluwia morenowe. Bardziej na południowy wschód (w kierunku miasta Oławy) pradolina sąsiaduje bezpośrednio z pokrywami lessowymi lub glin lessopodobnych. Powierzchnię Równiny Wrocławskiej budują głównie gliny zwałowe zlodowacenia środkowopolskiego, które są tu utworem dominującym. Miejscami wśród tych glin występują niekiedy rozległe powierzchnie piasków i żwirów wodno-lodowcowych; największy obszar tych osadów znajduje się w rejonie skrzyżowania autostrady z drogą wojewódzką relacji Oława - Strzelin. Generalnie tego typu zasypania koncentrują się w pobliżu dolin – Odry, Oławy i mniejszych cieków. W sąsiedztwie rozległej tu doliny Oławy występują kemy zbudowane z piasków, żwirów i mułków. Największy taki kem rozprzestrzenia się na południe od wsi Gaj Oławski. Bardzo nieliczne i zajmujące niewielkie powierzchnie są wychodne trzeciorzędu zbudowane z ilów, piasków, mułków i niekiedy węgla brunatnych (serii poznańskiej).

Mezoregion Równiny Wrocławskiej ogranicza od wschodu dolina Oławy. Po jej prawobrzeżnej stronie rozciąga się mezoregion Równiny Grodkowskiej. W odróżnieniu od poprzednio omówionego mezoregionu, na powierzchni tej równiny zdecydowanie dominują utwory bardziej przepuszczalne – piaski, żwiry i mułki wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego stadiału maksymalnego. W wielu jednak miejscach na powierzchnię wychodzi w formie rozległych płyt glina zwałowa moreny dennej. Mniejszą powierzchnię zajmują nieliczne płyty pokryw lessowych. Większe niż na Równinie Wrocławskiej są natomiast wychodne utworów trzeciorzędowych (najczęściej ilastych). Ich liczba i wielkość wzrasta w kierunku południowym, tj. w kierunku strefy przedgórskiej. Na południu omawianego mezoregionu (w granicach zlewni) występują też (oprócz wychodni ilów trzeciorzędowych) neogeńskie piaski i żwiry z przewarstwieniami ilów kaolinowych (tzw. „Serii Gozdniczy”).

Jednostki krajobrazowe obu równin – Wrocławskiej i Grodkowskiej – uformowane zostały w wyniku przewagi działania procesów akumulacyjnych, co najmniej od neogenu. Ich starsze podłoże tworzą kulminacje strefy przedgórskiej, zbudowane ze skał czerwonego

spagowca, piaskowca pstrego, cechsztynu, wapienia muszlowego lub kredy. Na tym podłożu, wyróżniającym się rzeźbą o dużych amplitudach, zalegają osady trzeciorzędowe, głównie limnicznego pochodzenia – ropy, piaski drobnoziarniste i warstwy burowęgłowe. Jak wcześniej wskazano, utwory trzeciorzędowe miejscami wychodzą na powierzchnię, przebijając się przez warstwy morenowej gliny zwałowej lub wodno-lodowcowego zasypiania.

5.4.2. Gleby

Na obszarze powiatu oławskiego, w wyniku kształtowania się czynników glebotwórczych, powstały różne typy gleb. W dolinach rzek, w szczególności Odry i Oławy, występują mady rzeczne. Na pozostałym obszarze dominują gleby rdzawe i bielcowe (w gminie Jelcz-Laskowice), gleby płowe (gmina Oława) oraz gleby brunatne właściwe (gmina Oława, Domaniów) i czarne ziemie (głównie gmina Domaniów, w mniejszym stopniu Oława). W gminie Jelcz-Laskowice – na niewielkim obszarze, spotkać można gleby pobagienne: murszowe i murszowate. Użytki rolne stanowią ponad 50% powierzchni ogólnej powiatu oławskiego, natomiast lasy pokrywają blisko 20% tego obszaru.

Gleby na terenie powiatu oławskiego podlegają przekształceniom, głównie wskutek postępujących procesów industrializacji w pobliżu Wrocławia. Przyczynami tych przekształceń są: zmiany klimatu, gospodarka rolna, obniżenie poziomu wód gruntowych i antropopresja.

Na terenie powiatu oławskiego znajduje się jeden punkt pomiarowo-kontrolny monitoringu chemizmu gleb ornych, zlokalizowany w miejscowości Wierzbno, gmina Domaniów. Zgodnie z oceną jakości gleb użytkowanych rolniczo przeprowadzoną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, gleby powiatu oławskiego zaklasyfikowano do zerowego stopnia zanieczyszczenia metalami ciężkimi. Stopień zero wg IUNG świadczy o zawartości naturalnej. Odczyn gleby stanowi podstawowy czynnik w kształtowaniu przydatności rolniczej gleb. Na glebach kwaśnych spotykamy się z ograniczonym wzrostem i rozwojem roślin, większą koncentracją metali ciężkich i zachwianiem równowagi biologicznej. Na terenie powiatu oławskiego dominują gleby kwaśne

(pH 4,6 do 5,5) i lekko kwaśne (pH 5,6 do 6,5). Odczyn gleb wskazuje na konieczność wapnowania. Jest to podstawowe kryterium poprawy i dalszego utrzymania prawidłowych warunków wzrostu i rozwoju roślin uprawnych oraz uzyskania odpowiednich plonów. Wapnowanie gleb jest najbardziej efektywnym sposobem ograniczenia zdolności migracji istniejących i potencjalnych zanieczyszczeń gleb metalami ciężkimi. Potrzeby wapnowania w przedziale „konieczne” są średnie i wynoszą 40% użytków rolnych. Zawartość pierwiastków ciężkich jest mała, oznaczona jako stopień 0, czyli zawartość naturalna.

5.4.3 Walory przyrodnicze

Pod względem przyrodniczym powiat oławski jest bardzo zróżnicowany. Największe bogactwo fauny i flory charakteryzuje gminę Oława i Jelcz-Laskowice. Na obszarze gminy Domaniów przeważają tereny bezleśne – przede wszystkim użytki rolne, w mniejszym stopniu łąki, przesądzając o jej rolniczym charakterze. Ten czynnik wyznacza, przynajmniej w sposób ogólny, zasoby przyrody żywej. Najwięcej chronionych gatunków roślin i zwierząt, występuje w dolinach rzek: Odry, Oławy i Smortawy. Doliny rzek stanowią korytarze ekologiczne (o różnym stopniu zachowania), umożliwiające migrację zarówno roślin, jak i zwierząt. W przypadku tych pierwszych, migrują przede wszystkim gatunki górskie, które rozprzestrzeniają się wzdłuż Odry, „schodząc” daleko na niż. Rozprzestrzeniają się również gatunki atlantyckie i subatlantyckie. Inną grupą roślin są gatunki obcego pochodzenia. Poza obszarami przylegającymi bezpośrednio do koryt rzek, najważniejszym miejscem występowania interesujących form przyrody są: starorzecza Odry, kompleksy leśne, stawy hodowlane oraz inne zbiorniki wodne – naturalne i sztuczne. W dolinie Odry znajdują się stanowiska ponad 500 gatunków roślin naczyniowych.

Na obszarze powiatu występuje 35 gatunków roślin znajdujących się pod ochroną, z tego 25 to gatunki objęte ochroną ścisłą, a 10 to gatunki objęte ochroną częściową. Występują one na 372 stanowiskach.

Najlepiej poznana na terenie powiatu jest ornitofauna. W wyniku licznych waloryzacji i obserwacji, nieprzerwanie prowadzonych od około 20 lat, stwierdzono tutaj co najmniej 203 gatunki ptaków, z 419 tworzących krajową awifaunę. Są wśród nich gatunki zagrożone. Spośród

Rys. 11 Kania czarna. Źródło: Internet

gatunków lęgowych na obszarze powiatu oławskiego najwyższy status zagrożenia – „bliskie zagrożenia”, posiadają kania czarna i kania ruda. Ptaki te znajdują się na liście gatunków silnie zagrożonych, wymagających szczególnej ochrony, zgodnie z Dyrektywą 79/409/EEC, zwaną Dyrektywą Ptasia Unii Europejskiej. Ponadto objęte są one ochroną na podstawie Konwencji Berneńskiej o ochronie

europejskiej fauny i flory oraz ich naturalnych siedlisk, Konwencji Bońskiej, która dotyczy międzynarodowej ochrony zwierząt wędrownych oraz Konwencji Waszyngtońskiej w sprawie międzynarodowego handlu gatunkami zagrożonymi wyginieciem.

Znaczna część powiatu zawiera się w jednym z 98 utworzonych w Polsce obszarów Natura 2000 – Obszarze Specjalnej Ochrony (OSO) – „Grądy Odrzańskie”, który obejmuje fragment doliny Odry, od miejscowości Narok pod Opolem do Wrocławia.

Duże zróżnicowanie wykazują gminy pod względem chronionej fauny bezkręgowców. Najwięcej chronionych gatunków owadów występuje w gminach: Oława i Jelcz-Laskowice. Spośród 12 gatunków podlegających ochronie, 8 z nich to owady rzadkie. Szczególnie cennym gatunkiem jest *Carabus scheidleri preysleri*, który licznie występuje w rezerwacie „Zwierzyniec” (gmina Oława). Na tym stanowisku występuje najliczniejsza na świecie populacja tego owada. Znacznie uboższa w chronione gatunki owadów jest gmina Domaniów. Żyje tu 7 gatunków podlegających ochronie (biegacz skórzasty, biegacz granulowany, biegacz Ullricha, biegacz

ogrodowy, trzmiel ziemny, trzmiel leśny, trzmiel ogrodowy). Najrzadszym gatunkiem w tej grupie owadów jest biegacz Ullricha, który osiąga w Polsce północną granicę zasięgu.

Na terenie powiatu oławskiego występuje 10 gatunków ssaków drapieżnych (lis, jenot, borsuk, wydra, kuna leśna, kuna domowa, norka amerykańska, tchórz, gronostaj, łasica). Ssaki roślinożerne reprezentowane są przez 5 gatunków (sarna, jeleń, łoś, dzik, zając), a chronione ssaki owadożerne (nie licząc nietoperzy - chiroptera) przez 6 gatunków (kret, jeż, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, zębielek karliczek). Chiropterofauna powiatu obejmuje 3, spośród 21 gatunków występujących w Polsce (borowiec wielki, mroczek późny, gacek brunatny).

Zróżnicowana jest ichtiofauna tego obszaru. Najzasobniejszymi rzekami powiatu są (odpowiednio): Odra, Oława, Smortawa. Ubogie w ryby są niewielkie cieki gminy Jelcz-Laskowice i Domaniów. W granicach powiatu w wymienionych rzekach spotkać można od 23 do 31 gatunków. Równie bogate w ryby są starorzecza Odry. Żyje tu 29 gatunków ryb, w tym cztery chronione (różanka, piskorz, koza, słonecznica).

5.4.4 Lasy

Powierzchnia terenu powiatu oławskiego, którą zajmują lasy, wynosi 10 481 ha, w tym prawie 190 ha, to lasy należące do gmin oraz będące własnością osób fizycznych. Na terenie powiatu oławskiego funkcjonuje Nadleśnictwo Oława. Nadleśnictwo Oława gospodaruje na 15434,76 ha pow. leśnej. Posiada 176 kompleksów leśnych. Na terenie Nadleśnictwa najważniejszymi gatunkami lasotwórczymi są: sosna, świerk i brzoza.

Niekorzystny wpływ człowieka na lasy spowodował, że 52,9% powierzchni lasów w Nadleśnictwie Oława został zakwalifikowany do II strefy uszkodzeń przemysłowych, a 47,1% do I strefy. Sąsiedztwo dużej aglomeracji miejskiej (miasto Wrocław) wymogło uwzględnienia funkcji pozaprodukcyjnych lasu na 350 ha. Lasy spełniają wielorakie funkcje społeczne, najważniejszymi z nich są funkcje: glebo i wodochronne, następnie udostępnienie ich dla celów rekreacyjnych i turystycznych. Taki układ warunków powoduje, że produkcja drewna pozostaje drugorzędną, natomiast na pierwszy plan wysuwają się zadania hodowlano-ochronne

(ciągłość zalesienia, poprawa stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu). Lasy położone na terenie powiatu oławskiego spełniają w swej zasadniczej części funkcję pozaprodukcyjną, wodo- i glebochronną, część z nich należy do glebowych powierzchni zachowawczych. Są również miejscem masowego wypoczynku ludności.

Przepływająca rzeka Odra spowodowała, że 4474 ha lasów zakwalifikowanych zostało do lasów wodochronnych. Spełnianie tak różnorodnych funkcji przez lasy powoduje, że poszczególne kompleksy leśne pełnią nieraz aż trzy funkcje ochronne. Przyczynia się to do utrudnień i ograniczeń w produkcji leśnej. Lasy położone w granicach powiatu są zagrożone przez wiele czynników biotycznych (szkodliwe owady, pasożytnicze grzyby, zwierzyzna płowa), jak również abiotycznych (zanieczyszczenia przemysłowe, wiatry, śnieg, powodzie). Doprowadzają one do osłabienia stanu zdrowotnego, zaniku przyrostu i owocowania, a nawet do usychania drzew.

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzania lasu, sporządzane dla wszystkich posiadaczy lasów. Plany te sporządzane są na koszt budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego na okres 10 lat i zawierają wszystkie podstawowe

Rys. 12 Kotewka orzech wodny Fot. P. Łuciw

wskaźniki, jakie winny być wykonywane celem prowadzenia zróżnicowanej gospodarki leśnej. Uproszczony plan urządzania lasu określa m.in.: właściciela lasu, nr działki, powierzchnię lasu, wiek drzewostanu, skład gatunkowy, bonitację lasu, prace do wykonania wraz z maksymalną ilością pozyskiwanego drewna, grunty do zalesienia, itp. Pozyskiwane w lasach drewno podlega odbiorowi i ocechowaniu oraz wydaniu świadectwa legalności pochodzenia

drewna. Zalesienia są główną formą zagospodarowania gruntów rolnych o niskiej jakości, których rolnicze użytkowanie jest nieopłacalne. W powiecie oławskim w 2003 r. zalesiono 23 ha takich gruntów.

5.4.5 Wody powierzchniowe

Sieć rzeczna powiatu oławskiego jest zróżnicowana. Najważniejszym jej ogniwem jest Odra. Pozostałe rzeki zlewni Odry mają z oczywistych względów mniejsze znaczenie hydrologiczne. W zlewni Odry – na obszarze powiatu oławskiego wyróżnić można dorzecza Oławy i Widawy. Do największych dopływów rzeki Oławy należy zaliczyć: ciek Gnojna oraz Kanał Nysa Kłodzka-Oława. Z kolei największym dopływem Widawy w granicach powiatu jest ciek Graniczna. Powierzchnia dorzecza Oławy wynosi 1131,2 km², natomiast dorzecza Widawy – 1716,1 km². Pozostałe większe rzeki tego obszaru takie jak: Psarski Potok, Smortawa, Młynówka Jelecka, uchodzą bezpośrednio do Odry.

Sieć hydrograficzna na obszarze municypalnym Oławy jest silnie rozbudowana. Głównym jej elementem jest rzeka Odra, która we wschodniej części obszaru miejskiego rozdziela się na kilka ramion tworząc wyspy (Zwierzyniec Duży). Odcinek Odry płynący południkowo w kierunku północnym jest obwałowany (wąska strefa międzywała). Drugą największą rzeką jest Oława, przepływająca przez zachodnią część obszaru miejskiego, zbierając liczne dopływy drobniejszych cieków i kanałów melioracyjnych. Ubogą siecią hydrograficzną wyróżnia się południowa część obszaru miejskiego (rolnicza), gdzie względnie rzadką sieć wód powierzchniowych tworzą głównie rowy melioracyjne.

Gmina wiejska Oława generalnie należy do zlewni rzeki Oławy. Jedynie jej północno-wschodnia część, odcięta korytem rzeki Odry, należy do zlewni Smortawy. Sieć wód powierzchniowych gminy jest gęsta i bogata, w szczególności w zasięgu pradoliny i doliny Oławy. Oprócz koryt głównych cieków – Odry i Oławy – występuje tam gęsta sieć cieków drobniejszych, kanałów i rowów melioracyjnych oraz licznych starorzeczy. Względnie bogata jest też sieć hydrograficzna w obrębie równin, w szczególności na Równinie Grodkowskiej. Do

najważniejszych cieków spływających z tych równin, tworzących miejscami szerokie doliny, należą: Szalona (Równina Wrocławska), Psarski Potok, Gnojna, Rów Niemilski. Wymienione główne ciek dopełnia system kanałów i rowów melioracyjnych. Melioracją objętych jest 6876 ha terenów (29,4% powierzchni gminy, 43,4% powierzchni i użytków rolnych, z tego 37,1% gruntów ornych). Odbudowy wymaga 124 km sieci rowów melioracyjnych. W rejonie wsi Niemil znajduje się największy zespół stawów hodowlanych powiązany z ciekami Gnojna.

Gmina Domaniów należy do zlewni rzeki Ślęzy (88% obszaru gminy). Tylko jej niewielki - wschodni i północny skrawek obszaru wchodzi w zasięg zlewni rzeki Oławy. Sieć hydrograficzna jest uboga. Największy ciek – Żurawka odwadnia południową część gminy. Ciek powierzchniowy są w większej części przekształcone i silnie zanieczyszczone, głównie ściekami bytowymi z osadnictwa. System cieków naturalnych uzupełniają rowy i kanały melioracyjne oraz nieliczne i małych rozmiarów stawy. Część dawnych stawów wyschła, zarosła albo została zasypana. Ponad 63% arealu użytków gminy objętych jest systemem melioracji.

Wody stojące w gminie Jelcz-Laskowice reprezentowane są głównie przez: starorzecza, stawy hodowlane oraz wyrobiska kopalin pospolitych (żwirownie, piaskownie). Wody płynące (poza Odrą) zdominowane są przez niewielkie ciek, zresztą uregulowane i znajdujące się w stanie silnej antropopresji (Smortawa, Młynówka Jelecka, Graniczna).

5.4.6. Wody podziemne w powiecie oławskim

Wody podziemne powiatu oławskiego zalegają z reguły płytko i pochodzą z systemu wodonośnego czwartorzędu oraz trzeciorzędu. Głębokość zalegania stropu (minimalna głębokość ujęcia) wynosi odpowiednio do 30 m i 30-100 m. Pierwszy poziom wodonośny występuje na głębokości poniżej 5 m, lokalnie na głębokości 5-20 m. Usytuowany jest tutaj Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 321 Kąty Wrocławskie – Oława – Oleśnica – Brzeg. Jakość wód podziemnych w powiecie oławskim spełnia kryteria dobrej jakości. Jednak obszarami bezpośrednio zagrażającymi jakości wody są obszary przemysłowe i aglomeracje miejskie. Jest to związane z zagospodarowaniem i użytkowaniem tych terenów.

Mięszczość warstw wodonośnych czwartorzędowego piętra wodonośnego w gminie Domaniów, w okolicach Piskorzówka, Domaniowa, Skrzypnika osiąga 10÷20 m, na pozostałej części gminy poniżej 10 m. Mięszczość warstw słaboprzepuszczalnych, izolujących czwartorzędowe piętro wodonośne – waha się granicach ok. 5 m. Występowanie użytkowego poziomu wodonośnego w utworach czwartorzędowych – na ok. połowie obszaru gminy znajdującym się w zlewni Ślęzy. Mięszczość górnego poziomu wodonośnego w utworach trzeciorzędowych – na pn-wsch od linii autostrady niewielkie mięszczości maksymalnie do 10 m. Wodoprzewodność górnego poziomu wodonośnego w utworach trzeciorzędowych – na większości obszaru gminy brak górnego poziomu wodonośnego w utworach trzeciorzędowych, na pn-wsch od linii autostrady 20÷80 m²/d. Dolny poziom wodonośny w utworach trzeciorzędowych – w okolicach wsi Raławice i Radłowice.

Mięszczość warstw wodonośnych czwartorzędowego piętra wodonośnego w gminie Oława – w okolicy wsi Niwnik wynosi ok. 10 m, na pozostałym obszarze jest mniejsza. Mięszczość warstw słaboprzepuszczalnych izolujących czwartorzędowe piętro wodonośne – poniżej 5 m. Użytkowy poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych – na prawie całym obszarze gminy. Podatność na zanieczyszczenie – silnie i ekstremalnie podatne, jedynie w okolicy Jaczkowic, Godzikowic i Gaju Oławskiego umiarkowanie podatne. Mięszczość trzeciorzędowego piętra wodonośnego – w okolicy wsi Gaj Oławski - ponad 20 m, na pozostałym obszarze 5÷15 m. Wodoprzewodność trzeciorzędowego piętra wodonośnego – w okolicy wsi Gaj Oławski ok. 200 m²/d, na pozostałym obszarze 50÷100 m²/d.

Mięszczość warstw wodonośnych czwartorzędowego piętra wodonośnego w mieście Oława wynosi ok. 5 m. Mięszczość warstw słaboprzepuszczalnych izolujących czwartorzędowe piętro wodonośne – poniżej 5 m. Użytkowy poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych – na prawie całym obszarze. Podatność na zanieczyszczenie – silnie podatne, w pd-zach części umiarkowanie podatne. Mięszczość trzeciorzędowego piętra wodonośnego – ponad 20 m.

5.4.7. Klimat

Powiat oławski leży w jednym z cieplejszych rejonów Polski - w regionie nadodrzańskim. Klimat powiatu oraz związane z nim stany pogodowe, podobnie jak całego województwa dolnośląskiego, kształtowane są przez masy powietrza napływające głównie z Atlantyku, Skandynawii i północno-wschodniej Europy. Znacznie rzadziej napływają masy powietrza z Azorów i Morza Śródziemnego. Jest to klimat umiarkowany o cechach oceanicznych, który charakteryzuje się łagodnymi zimami i niezbyt upalnymi latami. W sumie na obszarze powiatu oławskiego występują korzystne warunki klimatyczne. Średnia temperatura roczna wynosi około 8,5°C, opady dochodzą do 600mm, a ich maksimum przypada na lipiec, okres wegetacji trwa 210-215 dni. Zima trwa średnio dwa miesiące, rzadko utrzymują się mrozy trwające bez przerwy dwa tygodnie. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich.

6. ANALIZA STANU OBECNEGO

Sytuacja gospodarcza kraju przekłada się na obraz sytuacji w jego regionach. Podstawowym wskaźnikiem jest tu dochód brutto na jednego mieszkańca, stanowiący miernik aktywności ekonomicznej regionu lub obszaru statystycznego (NTS)^{16,17}. Dla Dolnego Śląska w roku 2002 wskaźnik ten wynosił 47,4 wobec 42,6 dla Polski. Dla bogatej Bawarii wskaźnik ten wynosi 158, a zamorskiej prowincji Gwinea Francuska 57¹⁸. Aktualnie Polska przekroczyła poziom 50% średniej UE. Pomimo to dzieli nas kilkunastoletni dystans od Portugalii (GDP=70). Jest zatem szerokie pole do działań nad poprawą sytuacji w regionach i podregionach. Stanowi to ogromne wyzwanie dla władz samorządowych i zarządów lokalnych.

Eurostat w sposób precyzyjny definiuje pojęcie wskaźników zrównoważonego rozwoju, umożliwiając pomiar w długim okresie czasowym oraz dopasowując programy pomocowe do tego układu pomiarowego¹⁹. Dobra strategia powinna odpowiadać temu układowi, umożliwiając planowanie kompatybilne z założeniami polityki regionalnej UE. Jednocześnie wybór odpowiedniego zestawu wskaźników, najbardziej istotnych dla danego podregionu umożliwia własną konstrukcję precyzyjnego monitoringu.

W tym kontekście analiza makroskopowa sytuacji powiatu olawskiego powinna być rozpatrywana według poniżej określonego układu tematycznego.

¹⁶ Główny Urząd Statystyczny <http://www.stat.gov.pl/>

¹⁷ PKB (produkt krajowy brutto) według Eurostat (GDP) jest definiowany jako wartość wszystkich dóbr i usług produkowanych, pomniejszona o wartość dóbr i usług koniecznych do ich wytworzenia. Wskaźnik wartości PKB na jednego mieszkańca wyrażony w PPS (Purchasing Power Standards) jest odnoszony do średniej EU-25, stanowiącej wartość 100. Wskaźnik GDP obliczany jest dla krajów oraz regionów i stanowi jeden z podstawowych kwantyfikatorów zrównoważonego rozwoju.

¹⁸

http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=SDI_MAIN&root=SDI_MAIN/sdi/sdi_ed/sdi_ed_inv/sdi_ed1130

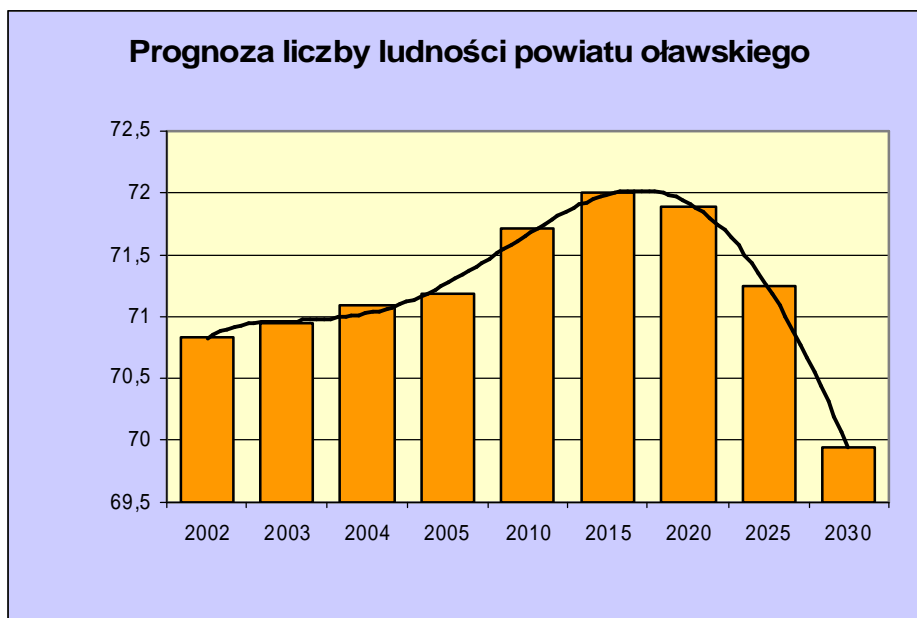
¹⁹

http://epp.eurostat.ec.eu.int/portal/page?_pageid=1996,45323734&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=welcome&open=/sdi/sdi_ed/sdi_ed_inv&language=en&product=SDI_MAIN&root=SDI_MAIN&scrollto=46

6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna

Sytuację demograficzną powiatu oławskiego opisano w rozdziale 5.2. str. 19. Poniżej przedstawiono wykres prognostyczny liczby ludności w czasie. Do roku 2020 należy oczekiwać stabilizacji liczby ludności na poziomie 72 tys. Po tym okresie nastąpi gwałtowny spadek, związany z występującą obecnie niską liczbą urodzeń (Tabela 4).

Rys. 13 Prognoza liczby ludności w tys. mieszkańców powiatu oławskiego do roku 2030 (źródło GUS)

Spadek ludności po roku 2020 może zostać ograniczony pod warunkiem wdrożenia strategii ukierunkowanej na podniesienie standardu życia i wygenerowania odpowiedniej liczby miejsc pracy. W tabeli 4 pokazano dokładny podział społeczeństwa na kategorie wiekowe.

W powiecie oławskim 65% ludności zamieszkuje miasta: Oława i Jelcz-Laskowice. Pozostała część mieszka na wsi. Rozkład wiekowy jest równomierny i nie widać tendencji migracji ze wsi do miast w poszczególnych grupach wiekowych. Oznacza to małą

konkurencyjność socjalną miast powiatu w stosunku do gmin wiejskich oraz tendencję do zamieszkania na wsi i poszukiwania pracy w mieście.

Tabela 4 Struktura ludności powiatu oławskiego – stan na dzień 30.06.2005 (źródło GUS)

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Powiat oławski	71087	34767	36320	46268	22506	23762	24819	12261	12558
0-4 lat	3317	1688	1629	2014	1049	965	1303	639	664
5-9	3747	1883	1864	2233	1127	1106	1514	756	758
10-14	4525	2318	2207	2761	1398	1363	1764	920	844
15-19	5382	2786	2596	3328	1748	1580	2054	1038	1016
20-24	6363	3263	3100	4163	2128	2035	2200	1135	1065
25-29	6320	3248	3072	4374	2251	2123	1946	997	949
30-34	5316	2728	2588	3559	1848	1711	1757	880	877
35-39	4275	2166	2109	2699	1353	1346	1576	813	763
40-44	4502	2206	2296	2780	1322	1458	1722	884	838
45-49	5840	2852	2988	3802	1762	2040	2038	1090	948
50-54	6089	2863	3226	4392	1988	2404	1697	875	822
55-59	5006	2480	2526	3668	1785	1883	1338	695	643
60-64	2685	1298	1387	1915	928	987	770	370	400
65-69	2538	1163	1375	1677	789	888	861	374	487
70-74	2090	825	1265	1232	486	746	858	339	519
75-79	1621	558	1063	878	313	565	743	245	498
80-84	989	315	674	532	165	367	457	150	307
85 lat i więcej	482	127	355	261	66	195	221	61	160
Wiek przedprodukcyjny	14671	7494	7177	8912	4576	4336	5759	2918	2841
Wiek produkcyjny	47309	24285	23024	31789	16111	15678	15520	8174	7346
18-64 lata mężczyźni	24285	24285	x	16111	16111	x	8174	8174	x
18-59 lat kobiety	23024	x	23024	15678	x	15678	7346	x	7346
Wiek poprodukcyjny	9107	2988	6119	5567	1819	3748	3540	1169	2371
65 lat i więcej mężczyźni	2988	2988	x	1819	1819	x	1169	1169	x
60 lat i więcej kobiety	6119	x	6119	3748	x	3748	2371	x	2371
Edukacyjne grupy wieku									
0-6 lat	4762	2415	2347	2877	1487	1390	1885	928	957
7-12 lat	4890	2466	2424	2945	1474	1471	1945	992	953
13-15 lat	2947	1540	1407	1812	949	863	1135	591	544
16-18 lat	3171	1635	1536	1949	1020	929	1222	615	607
19-24 lat	7564	3882	3682	4916	2520	2396	2648	1362	1286

6.1.2. Bezrobocie i popyt na pracę

W 2005 roku Główny Urząd Statystyczny zmienił formułę badania popytu na pracę, dostosowując ją do wymagań Eurostat, tak, aby ujednoczyć to badanie pod względem treści i metody we wszystkich krajach unijnych. Wyniki ogólnokrajowe można w ten sposób przenieść na grunt powiatu i do tego modelu dopasowywać programy walki z bezrobociem oraz ukierunkowaniem kształcenia.

Dokonując przeglądu popytu na pracę w skali kraju za opracowaniem GUS należy wskazać na wnioski, wynikające z analizy danych oryginalnych²⁰. Na ogólną liczbę 101,1 tys. zbadanych podmiotów, 8,3 tys., tj. 8,2% dysponowało w końcu II kwartału 2005 r. wolnymi miejscami pracy, z tego 30,5% to były jednostki sektora publicznego, a 69,5% jednostki sektora prywatnego. Wolne miejsca pracy – 44,5 tys. - koncentrowały się w sektorze prywatnym (76,4%) i w jednostkach dużych (73,8%). Gros wolnych miejsc pracy zanotowano w jednostkach przetwórstwa przemysłowego, zwłaszcza zaliczanych do działalności związanej z produkcją artykułów spożywczych i napojów, produkcją odzieży i wyrobów futrzarskich, produkcją wyrobów z metali bez maszyn i urządzeń, produkcją maszyn i urządzeń oraz produkcją pojazdów mechanicznych, przyczep i nacze. Najliczniejsza grupa wakujących miejsc pracy przeznaczona była dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym (40,6%), a w drugiej kolejności dla pracowników z wykształceniem wyższym (22,0%). Najwięcej wolnych miejsc pracy oczekuje na robotników przemysłowych i rzemieślników (27,4%) oraz specjalistów (19,9%).

W końcu marca 2006 roku na terenie powiatu oławskiego działalność gospodarczą prowadziło 6289 podmiotów gospodarczych (według danych GUS). Gospodarkę miasta kształtują przede wszystkim większe zakłady produkcyjne branży hutniczej, chemicznej, samochodowej czy spożywczej, a działalność tych przedsiębiorstw i ich rozwój ma dominujący wpływ na rynek pracy w Oławie. Miasto i gmina Jelcz-Laskowice są bardzo atrakcyjnymi miejscami do lokowania inwestycji, ze względu na utworzone tam podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy

²⁰ Raport GUS "POPYT NA PRACĘ W I PÓŁROCZU 2005 ROKU" - http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/praca_ludnosc/popyt_na_prace/2005/0105.htm

Ekonomicznej. Gminy Domaniów i Oława są typowo rolniczymi. Udało się jednak stworzyć atrakcyjne warunki inwestycyjne, a szczególnego znaczenia nabrała utworzona w Stanowicach (gm. Oława) podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, na terenie której ulokowało się już wiele firm, również z kapitałem zagranicznym.

Ze względu na znaczące inwestycje zagraniczne w powiecie (np. wybudowanie fabryki Toyoty) oraz inwestycje lokowane w pobliżu powiatu (m.in. inwestycja koncernu LG, który ulokował swoją fabrykę w powiecie ziemskim wrocławskim), powiat oferuje miejsca pracy dla wykwalifikowanej kadry robotniczej. Rozwiązaniem szczególnie potrzebnym jest jednak dywersyfikacja zatrudnienia na wsi, co wiąże się z poprawą komunikacji oraz inwestycjami na terenach wiejskich.

Tabela 5 Szczegółowa analiza rynku pracy i struktury bezrobocia w powiecie oławskim – stan na koniec 2004 według danych źródłowych GUS

PRACUJĄCY		
Pracujący wg płci		
ogółem	osoba	12 354
mężczyźni	osoba	6 673
kobiety	osoba	5 681
PRACUJĄCY ŁĄCZNIE Z ROLNICTWEM INDYWIDUALNYM		
Pracujący wg sektorów i płci		
ogółem		
ogółem	osoba	14 362
mężczyźni	osoba	7 807
kobiety	osoba	6 555
sektor rolniczy		
ogółem	osoba	2 178
mężczyźni	osoba	1 276
kobiety	osoba	902
sektor przemysłowy		
ogółem	osoba	6 562
mężczyźni	osoba	4 474
kobiety	osoba	2 088
sektor usługowy razem		
ogółem	osoba	5 622
mężczyźni	osoba	2 057
kobiety	osoba	3 565
sektor usługowy - usługi rynkowe		
ogółem	osoba	2 865
mężczyźni	osoba	1 494
kobiety	osoba	1 371
sektor usługowy - usługi nierynkowe		

ogółem	osoba	2 757
mężczyźni	osoba	563
kobiety	osoba	2 194
Pracujący wg form własności i płci		
ogółem		
ogółem	osoba	14 362
mężczyźni	osoba	7 807
kobiety	osoba	6 555
sektor publiczny		
ogółem	osoba	3 883
mężczyźni	osoba	1 394
kobiety	osoba	2 489
sektor prywatny		
ogółem	osoba	10 479
mężczyźni	osoba	6 413
kobiety	osoba	4 066
Pracujący wg sektorów i form własności		
ogółem		
ogółem	osoba	14 362
sektor publiczny	osoba	3 883
sektor prywatny	osoba	10 479
sektor rolniczy		
ogółem	osoba	2 178
sektor publiczny	osoba	53
sektor prywatny	osoba	2 125
sektor przemysłowy		
ogółem	osoba	6 562
sektor publiczny	osoba	441
sektor prywatny	osoba	6 121
sektor usługowy razem		
ogółem	osoba	5 622
sektor publiczny	osoba	3 389
sektor prywatny	osoba	2 233
sektor usługowy - usługi rynkowe		
ogółem	osoba	2 865
sektor publiczny	osoba	756
sektor prywatny	osoba	2 109
sektor usługowy - usługi nierynkowe		
ogółem	osoba	2 757
sektor publiczny	osoba	2 633
sektor prywatny	osoba	124
BEZROBOCIE		
Bezrobotni zarejestrowani wg płci i typu		
ogółem		
ogółem	osoba	6 082
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba	4 554
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba	291
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba	1 528
zamieszkali na wsi	osoba	2 136

z prawem do zasiłku	osoba	1 075
mężczyźni		
ogółem	osoba	2 792
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba	2 197
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba	137
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba	595
zamieszkali na wsi	osoba	1 033
z prawem do zasiłku	osoba	567
kobiety		
ogółem	osoba	3 290
osoby poprzednio pracujące ogółem	osoba	2 357
osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	osoba	154
osoby dotychczas niepracujące ogółem	osoba	933
zamieszkali na wsi	osoba	1 103
z prawem do zasiłku	osoba	508
Bezrobotni zarejestrowani wg płci		
ogółem	osoba	6 082
mężczyźni	osoba	2 792
kobiety	osoba	3 290
Bezrobotni zarejestrowani wg wieku i płci		
ogółem		
ogółem	osoba	6 082
mężczyźni	osoba	2 792
kobiety	osoba	3 290
24 i mniej		
ogółem	osoba	1 335
mężczyźni	osoba	592
kobiety	osoba	743
25-34		
ogółem	osoba	1 571
mężczyźni	osoba	654
kobiety	osoba	917
35-44		
ogółem	osoba	1 227
mężczyźni	osoba	538
kobiety	osoba	689
45-54		
ogółem	osoba	1 628
mężczyźni	osoba	786
kobiety	osoba	842
55 i więcej		
ogółem	osoba	321
mężczyźni	osoba	222
kobiety	osoba	99
Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia i płci		
ogółem		
ogółem	osoba	6 082
mężczyźni	osoba	2 792
kobiety	osoba	3 290

wyższe			
ogółem	osoba		220
mężczyźni	osoba		80
kobiety	osoba		140
policealne, średnie zawodowe			
ogółem	osoba		1 152
mężczyźni	osoba		350
kobiety	osoba		802
średnie ogólnokształcące			
ogółem	osoba		387
mężczyźni	osoba		88
kobiety	osoba		299
zasadnicze zawodowe			
ogółem	osoba		1 923
mężczyźni	osoba		1 017
kobiety	osoba		906
gimnazjalne i poniżej			
ogółem	osoba		2 400
mężczyźni	osoba		1 257
kobiety	osoba		1 143
Bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy i płci			
ogółem			
ogółem	osoba		6 082
mężczyźni	osoba		2 792
kobiety	osoba		3 290
3 miesiące i mniej			
ogółem	osoba		1 449
mężczyźni	osoba		741
kobiety	osoba		708
3 - 6 miesięcy			
ogółem	osoba		736
mężczyźni	osoba		319
kobiety	osoba		417
6 - 12 miesięcy			
ogółem	osoba		912
mężczyźni	osoba		475
kobiety	osoba		437
12 - 24 miesięcy			
ogółem	osoba		1 000
mężczyźni	osoba		488
kobiety	osoba		512
powyżej 24 miesięcy			
ogółem	osoba		1 985
mężczyźni	osoba		769
kobiety	osoba		1 216
Bezrobotni zarejestrowani wg stażu pracy i płci			
ogółem			
ogółem	osoba		6 082
mężczyźni	osoba		2 792

kobiety	osoba	3 290
bez stażu pracy		
ogółem	osoba	1 528
mężczyźni	osoba	595
kobiety	osoba	933
1 rok i mniej		
ogółem	osoba	741
mężczyźni	osoba	299
kobiety	osoba	442
1 - 5 lat		
ogółem	osoba	1 029
mężczyźni	osoba	501
kobiety	osoba	528
5 - 10 lat		
ogółem	osoba	800
mężczyźni	osoba	349
kobiety	osoba	451
10 - 20 lat		
ogółem	osoba	1 039
mężczyźni	osoba	466
kobiety	osoba	573
20 - 30 lat		
ogółem	osoba	814
mężczyźni	osoba	466
kobiety	osoba	348
powyżej 30 lat		
ogółem	osoba	131
mężczyźni	osoba	116
kobiety	osoba	15
Oferty pracy wg grup osób		
ogółem	osoba	9
niepełnosprawni	osoba	0
Stopa bezrobocia rejestrowanego		
ogółem	proc.	23,80

Powyższe dane umożliwiają opracowanie działań strategicznych w odniesieniu do wybranych grup społecznych oraz zadań. Należy zwrócić uwagę, że wskutek inwestycji na terenie powiatu olawskiego stopa bezrobocia spadła w roku 2006 poniżej 20% (w końcu maja 2006 r. Stopa bezrobocia wynosiła 18,1 %). Jest to bardzo korzystne zjawisko i wskazuje na skuteczność działań władz.

Tabela 6 Poziom bezrobocie w powiecie oławskim stan na koniec 01.2006 na tle powiatów podwrocławskich

Powiat –(NTS-4)	Bezrobotni w tys.	Stopa bezrobocia w % aktywnych zawodowo
Milicki	3,2	23,0
Oleśnicki	8,0	21,7
Oławski	5,2	20,7
Średzki	3,8	20,8
Trzebnicki	6,5	25,1
Wrocławski	6,4	17,6
podregion wrocławski	33,0	21,2

6.1.3. Pomoc społeczna

W roku 2001 Rada Powiatu w Oławie zatwierdziła dokument „**Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie oławskim**”²¹, w którym dokonano diagnozy podstawowych problemów społecznych oraz przedstawiono kierunki działań. Z diagnozy wynika wzrost problematyki wykluczenia społecznego, powodowanej w głównej mierze bezrobociem (5,2 tys. osób) o niekorzystnej strukturze, większe wydatki z budżetów gmin i powiatu na opiekę społeczną. Pojawiły się szerzej problemy patologii społecznej i przemocy w rodzinie. Konieczne jest skuteczne i szybkie wdrożenie projektów naprawczych. Działania w sferze społecznej wymagają jednak znaczących środków budżetowych i wsparcia zewnętrznego. Są one pomocą doraźną, a zwalczanie przyczyn sprowadza się do zwiększenia liczby miejsc pracy i konkurencyjności powiatu oławskiego.

Niestety szczupłość budżetu powiatu w latach 2001-2004 nie pozwoliła na realizację zapisanych w strategii projektów. Struktura wydatków budżetowych na pomoc społeczną przedstawiona jest w tabeli 6.

²¹ Załącznik do Uchwały Nr XXX/180/2001 Rady Powiatu w Oławie z dnia 4 października 2001 r

Tabela 7 Wydatki na opiekę społeczną w latach 2001-2004 w zł

Rodzaj wydatku	2001	2002	2003	2004
ogółem	4 765 942	4 656 663	4 744 547	5 263 163
dotacje	3 000	0	1 000	0
świadczenia na rzecz osób fizycznych	846 877	779 399	803 011	986 330
wydatki bieżące ogółem	3 909 512	3 877 264	3 940 536	4 276 833
wydatki bieżące na wynagrodzenia	2 324 893	2 313 516	2 423 665	2 571 302
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	1 027 723	1 002 869	936 437	1 096 066
wydatki majątkowe ogółem	4 856	0	0	0
wydatki majątkowe inwestycyjne	4 856	0	0	0
domy pomocy społecznej	0	2 227 120	2 221 682	2 289 384
placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	720 344	804 834	954 466

W latach 2005 i 2006 zaplanowane wydatki na opiekę społeczną wyniosły odpowiednio 5 366 281 zł oraz 5 545 003 zł. Można zatem mówić o stagnacji wydatków i utrzymaniu realnej stopy ich waloryzacji. Na terenie powiatu znajduje się jeden stacjonarny dom pomocy społecznej, dysponujący 114 miejscami.

Mieszkańcy powiatu wysoko usytuowali poprawę sytuacji pomocy społecznej, co wymaga od władz wdrożenia programów, możliwych do wsparcia z funduszu EFS, przy założeniu wydatkowania dodatkowych środków z budżetu na cele pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania. Można przyjąć, że niniejsza strategia powinna objąć swoim zakresem uaktualnione działania, określone w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie oławskim”. Niestety kierunki działań strategicznych należy ściśle dostosować do projekcji budżetowej i ustalić ich kwantyfikację, żeby uniknąć braku pokrycia planów z możliwościami.

6.1.4. Sytuacja mieszkaniowa

Powiat oławski należy do grupy regionów województwa dolnośląskiego charakteryzujących się dobrym wskaźnikiem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań.

Według rocznika statystycznego w roku 2002 wyniósł on 55,8 m² i był niższy o 5,2 m² od średniej wojewódzkiej i o 5,9 m² od średniej krajowej. Przeciętna liczba osób zasiedlających jedno mieszkanie wynosiła 3,41. Średnio na jedną osobę przypadało 20,2 m² powierzchni użytkowej. Standard wyposażenia lokali mieszkalnych w media oraz ich stan techniczny był i jest niezadowolający, a braki te dotyczą przede wszystkim sieci kanalizacji sanitarnej, gazyfikacji i ogrzewania.

Tabela 8 Analiza zasobów mieszkaniowych w powiecie oławskim na koniec 2004 r (GUS)

ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe wszystkie wg rodzaju własności		
ogółem		
mieszkania	miesz.	22 224
izby	izba	83 500
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	1 518 733
własność gminy		
mieszkania	miesz.	2 711
izby	izba	7 484
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	120 157
Mieszkania wszystkie wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne		
wodociąg	miesz.	21 655
ustęp splukiwany	miesz.	19 948
łazienka	miesz.	19 961
centralne ogrzewanie	miesz.	18 405
gaz sieciowy	miesz.	13 530
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU		
Mieszkania oddane do użytku		
ogółem		
mieszkania	miesz.	137
izby	izba	759
powierzchnia użytkowa	m2	18 027
spółdzielcze		
mieszkania	miesz.	0
izby	izba	0
powierzchnia użytkowa	m2	0
zakładowe		
mieszkania	miesz.	0
izby	izba	0
powierzchnia użytkowa	m2	0
komunalne		
mieszkania	miesz.	0
izby	izba	0

powierzchnia użytkowa	m2	0
społeczne czynszowe		
mieszkania	miesz.	0
izby	izba	0
powierzchnia użytkowa	m2	0
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem		
mieszkania	miesz.	0
izby	izba	0
powierzchnia użytkowa	m2	0
indywidualne		
mieszkania	miesz.	137
izby	izba	759
powierzchnia użytkowa	m2	18 027
UBYTKI MIESZKAŃ		
Ubytki mieszkań		
ogółem	miesz.	0
wyposażonych w wodociąg	miesz.	0
wyposażonych w ustęp	miesz.	0
wyposażonych w łazienkę	miesz.	0
wyposażonych w gaz sieciowy	miesz.	0
wyposażonych w centralne ogrzewanie	miesz.	0
izby	izba	0
powierzchnia użytkowa	m2	0
BUDYNKI NOWE ODDANE DO UŻYTKOWANIA		
Budynki nowe oddane do użytkowania		
ogółem		
ogółem	bud.	156
mieszkalne	bud.	111
niemieszkalne	bud.	45
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m2	16 075
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m2	24 136
kubatura nowych budynków	m3	281 498
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	76 448
budownictwo indywidualne		
ogółem	bud.	143
mieszkalne	bud.	111
kubatura nowych budynków	bud.	101 621
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	76 448
POZWOLENIA WYDANE NA BUDOWĘ		
Nowe budynki mieszkalne		
budynki ogółem		
pozwolenia		
ogółem	szt	145
budownictwo indywidualne	szt	142

budynki		
ogółem	bud.	148
budownictwo indywidualne		
	bud.	142
mieszkania		
ogółem	miesz.	158
budownictwo indywidualne		
	miesz.	146
powierzchnia użytkowa mieszkań		
ogółem	m2	137 301
budownictwo indywidualne		
	m2	136 457
budynki jednorodzinne		
pozwolenia		
ogółem	szt	138
budownictwo indywidualne		
	szt	138
budynki		
ogółem	bud.	138
budownictwo indywidualne		
	bud.	138
mieszkania		
ogółem	miesz.	138
budownictwo indywidualne		
	miesz.	138
powierzchnia użytkowa mieszkań		
ogółem	m2	135 583
budownictwo indywidualne		
	m2	135 583
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		
pozwolenia		
ogółem	szt	7
budownictwo indywidualne		
	szt	4
budynki		
ogółem	bud.	10
budownictwo indywidualne		
	bud.	4
mieszkania		
ogółem	miesz.	20
budownictwo indywidualne		
	miesz.	8
powierzchnia użytkowa mieszkań		
ogółem	miesz.	1 718
budownictwo indywidualne		
	m2	874
budynki zbiorowego zamieszkania		
pozwolenia		
ogółem	szt	0
budownictwo indywidualne		
	szt	0
budynki		
ogółem	bud.	0
budownictwo indywidualne		
	bud.	0
mieszkania		
ogółem	miesz.	0
budownictwo indywidualne		
	miesz.	0
powierzchnia użytkowa mieszkań		

ogółem	m2	0
budownictwo indywidualne	m2	0
Nowe budynki niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej		
pozwolenia budynki niemieszkalne	szt	80
budynki niemieszkalne	bud.	85
kubatura budynków niemieszkalnych	m3	209 667
pozwolenia obiekty inżynierii lądowej i wodnej	szt	29
DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych		
ogółem		
ogółem (liczba)	szt	22 385
kwota	zł	3 043 996
w zasobie gminnym		
ogółem (liczba)	szt	7 802
kwota	zł	872 900
w zasobie spółdzielczym		
ogółem (liczba)	szt	11 162
kwota	zł	1 760 318
w zasobie wspólnot mieszkaniowych		
ogółem (liczba)	szt	2 257
kwota	zł	308 525
w zasobie prywatnym		
ogółem (liczba)	szt	489
kwota	zł	48 701
w zasobie towarzystwa budownictwa społecznego		
ogółem (liczba)	szt	208
kwota	zł	22 489
w zasobie innym		
ogółem (liczba)	szt	467
kwota	zł	31 063

6.1.5. Opieka zdrowotna

Służba zdrowia w powiecie oławskim koncentruje się na osi miast Oława – Jelcz-Laskowice. Te dwa miasta świadczą usługi medyczne na rzecz całego powiatu. Sytuacja dostępności pomocy medycznej jest dobra i umożliwia dotarcie do każdego sołectwa.

Na terenie Powiatu Oławskiego funkcjonuje Zakład Opieki Zdrowotnej, świadczący usługi zdrowotne dla ponad 70 tys. mieszkańców. Przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Oławie znajduje się Oddział Pogotowia Ratunkowego we Wrocławiu.

W powiecie funkcjonuje obecnie 15 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, w tym na terenie Miasta Oława 6 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice 4 NZOZ-y, w Gminie Domaniów 3 NZOZ-y, a na terenie Gminy Oława 2 NZOZ-y. W wymienionych zakładach zatrudnionych jest 26 lekarzy ogólnych i rodzinnych, 61 lekarzy specjalistów, 2 stomatologów oraz 71 osób w charakterze personelu medycznego. 67 lekarzy prowadzi prywatne gabinety lekarskie.

Na terenie powiatu znajduje się 19 aptek ogólnodostępnych, w tym 9 funkcjonuje na terenie Miasta Oława, 6 na terenie Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice, 2 na terenie Gminy Oława oraz 2 na terenie Gminy Domaniów.

Oławski szpital, podobnie jak większość zakładów opieki zdrowotnej w Polsce, znalazł się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Wpływ na to miało wiele czynników, między innymi: niewłaściwe rozwiązania legislacyjne i brak wystarczającej ilości środków w budżecie państwa na służbę zdrowia. Przez kilka lat zakład wygenerował wielomilionowy dług. Konieczne stało się podjęcie działań zmierzających do restrukturyzacji zadłużenia finansowego.

Podjęte od roku 2001 działania przyczyniły się do stopniowego zmniejszania straty i w efekcie do bilansowania się jednostki na działalności operacyjnej. Szpital ma w planach podjęcie dalszych działań zmierzających do poprawy funkcjonowania placówki i polepszenia sytuacji finansowej. W proces restrukturyzacji zaangażował się organ założycielski – Powiat Oławski oraz samorządy gminne wchodzące w skład powiatu. Planowanym rezultatem tej współpracy będzie oddłużenie szpitala.

Tabela 9 Sytuacja dotycząca opieki zdrowotnej na terenie powiatu oławskiego na koniec roku 2004 (GUS).

PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ		
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie		
ogółem	ob.	22
publiczne	ob.	1
niepubliczne	ob.	21
służby medycyny pracy	ob.	1
praktyki lekarskie w miastach	osoba	11

praktyki lekarskie na wsi	osoba	2
Placówki podległe samorządowi terytorialnemu		
przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie	ob.	1
Porady ogólnodostępne wg podległości POZ		
ogółem		
ogółem	jed.	311 222
podległa samorządowi terytorialnemu	jed.	0
porady lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej		
ogółem	jed.	268 217
podległa samorządowi terytorialnemu	jed.	0
porady w poradniach stomatologicznych		
ogółem	jed.	0
podległa samorządowi terytorialnemu	jed.	0
APTEKI I PUNKTY APTECZNE		
Apteki		
ogółem		
apteki	ob.	16
mgr farmacji	osoba	25
Punkty apteczne		
punkty apteczne	ob.	0
mgr farmacji	osoba	0
SŁUŻBA ZDROWIA		
Lekarze i lekarze dentyści wg płci		
lekarze		
ogółem	osoba	107
mężczyźni	osoba	44
kobiety	osoba	63
lekarze dentyści		
ogółem	osoba	34
mężczyźni	osoba	3
kobiety	osoba	31
Lekarze i lekarze dentyści wg płci i form organizacyjnych		
lekarze		
ogółem		
ogółem	osoba	107
zakłady publiczne	osoba	48
zakłady niepubliczne	osoba	59
praktyki prywatne	osoba	0
mężczyźni		
ogółem	osoba	44
zakłady publiczne	osoba	22
zakłady niepubliczne	osoba	22
praktyki prywatne	osoba	0
kobiety		
ogółem	osoba	63
zakłady publiczne	osoba	26
zakłady niepubliczne	osoba	37

praktyki prywatne	osoba	0
lekarze dentyści		
ogółem		
ogółem	osoba	34
zakłady publiczne	osoba	0
zakłady niepubliczne	osoba	34
praktyki prywatne	osoba	17
mężczyźni		
ogółem	osoba	3
zakłady publiczne	osoba	0
zakłady niepubliczne	osoba	3
praktyki prywatne	osoba	2
kobiety		
ogółem	osoba	31
zakłady publiczne	osoba	0
zakłady niepubliczne	osoba	31
praktyki prywatne	osoba	15
Pielęgniarki		
ogółem	osoba	195
Pielęgniarki i położne wg form organizacyjnych		
pielęgniarki łącznie z mgr pielęgniarstwa		
ogółem	osoba	195
zakłady publiczne	osoba	127
zakłady niepubliczne	osoba	68
praktyki prywatne	osoba	0
położne łącznie z mgr pielęgniarstwa		
ogółem	osoba	36
zakłady publiczne	osoba	26
zakłady niepubliczne	osoba	10
praktyki prywatne	osoba	0

Aby szpital mógł prawidłowo funkcjonować, oprócz restrukturyzacji zadłużenia, niezbędne będzie zrealizowanie w najbliższych latach wielu inwestycji. Podstawowe cele strategiczne szpitala zostały zapisane w Strategii Rozwoju Oławskiego Szpitala (dokument w przygotowaniu) oraz w Planie Rozwoju Szpitala w Oławie.

Zaplanowane działania wynikają również z obowiązku realizacji przepisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 czerwca 2005 roku, w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. Działania te swoje odbicie znalazły w Programie Dostosowania Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oławie do przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 22 czerwca 2005 r. Termin realizacji określony w rozporządzeniu to 31 grudnia 2010 r.

Wskazane w powyższych dokumentach kierunki rozwoju szpitala mają na celu poprawę infrastruktury i warunków udzielania świadczeń, zgodnie z obowiązującymi normami, ustawami i rozporządzeniami, w większości wynikającymi z procesów dostosowawczych do przepisów Unii Europejskiej. Działania te zgodne są ze Strategią ochrony zdrowia w Polsce oraz Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Realizacja celów strategicznych dla szpitala ma przyczynić się do:

- poprawy dostępu do specjalistycznych badań i technologii medycznych (działanie zgodne z polityką wyrównywania szans w udzielaniu świadczeń zdrowotnych),
- rozwoju systemu ratownictwa medycznego (w przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia skutkującego skróceniem czasu oczekiwania na specjalistyczną pomoc),
- zapewnienia opieki nad osobami starszymi i obłożnie chorymi (w świetle wskaźników demograficznych coraz poważniejszym zagadnieniem społecznym staje się problem zapewnienia opieki nad ludźmi starszymi).

6.1.6. Bezpieczeństwo

Analizując sytuację zabezpieczenia powiatu oławskiego przed zagrożeniami, należy uznać, że jest ono zadowalające. Wymagania stawiane przez rozwój techniki i komunikacji przy jednoczesnym nasileniu zagrożeń o charakterze katastroficznym powoduje, że zarówno służby ratownictwa technicznego, Straż Pożarna i Policja muszą otrzymać znaczące wsparcie, na miarę zmian technologii. Inwestycje w środki wyposażenia technicznego i łączność przy jednoczesnym podwyższaniu kwalifikacji dadzą w krótkiej perspektywie czasu znaczące rezultaty. Zadaniem strategicznym władz powiatu powinny być projekty i stymulacje inwestycji w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

6.1.6.1 Zagrożenia kryminalne i zdarzenia drogowe²²

Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, wspólnie z Instytutem Socjologii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Szkołą Policealną Pracowników Służb

Społecznych we Wrocławiu przeprowadziła na terenie powiatu oławskiego w latach 2002-2003 badania ankietowe, dotyczące społecznej oceny poczucia bezpieczeństwa obywateli i pracy Policji. Wnioski z analizy ankiety są następujące:

- w zakresie poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania- 76,1% ankietowanych uważa, że w miejscowości, w której mieszkają, żyje się bezpiecznie, 13,1% ankietowanych jest przeciwnego zdania,
- 53,6% ankietowanych obawia się stania się ofiarą przestępstwa w miejscu swego zamieszkania, 14,5% nie ma takich obaw,
- zdaniem respondentów w celu poprawienia skuteczności działań Policji należy: zwiększyć liczbę patroli Policji i Straży Miejskiej - 88,5%, czynić starania o zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży - 61,1%, wprowadzić system obserwacji przy pomocy kamer - 41,1%, włączyć do działań instytucje społeczne - 29,7%, poprawić stan oświetlenia - 24%, instalować w newralgicznych miejscach progi zwalniające - 21,1%,
- są to czytelne wskazania dla działań strategicznych na kolejne lata. Wyniki tej ankiety odnośnie deklaracji o bezpieczeństwie życia w powiecie sprawdzono w roku 2005, zadając pytanie 12.1 - *Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w powiecie?* w ramach ankiety dotyczącej strategii rozwoju powiatu. Uzyskano wynik 58,8% tak, 37,5% nie. W grupie wiekowej 18 - 25 lat wynik ten jest gorszy – 52,5% tak i 45,1% nie. Obniżka o 17,3% poczucia bezpieczeństwa, a jednocześnie wysoka, trzecia pozycja pożądaných działań na rzecz bezpieczeństwa wśród respondentów, oznacza konieczność intensyfikacji działań i wdrożenia Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli Powiatu Oławskiego²².

Najliczniejszą grupę przestępstw stanowią kradzieże z włamaniem – prawie 40% ogółu przestępstw wymienionych kategorii. Kradzieże mienia stanowią blisko 25%, zaś przestępstwa narkotykowe i związane z uszkodzeniem mienia prawie 10 %. Duża jest także ilość oszustw kryminalnych oraz przestępstw przeciwko rodzinie i opiece - prawie 5,5%, (a w tej grupie

²² Program Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli Powiatu Oławskiego na lata 2005 – 2007, uchwalony przez Radę Powiatu w Oławie w dniu 26 stycznia 2005r

zasadniczo przestępstw znęcania się nad osobą najbliższą i uporczywej niealimentacji). Pozostałe kategorie przestępstw są mniej liczne.

Tabela 10 Wybrane kategorie przestępstw stwierdzonych w latach 1999-2004²²

Rodzaje przestępstw	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Razem
Zabójstwo	1	1	0	2	1	1	6
Udział w bójkę lub pobiciu	23	23	49	38	41	33	207
Zgwałcenie	4	4	3	5	3	4	23
przeciwko obyczajowości	5	13	4	15	13	20	48
przeciwko rodzinie i opiece	96	81	80	47	49	60	413
Kradzieże	244	293	345	334	341	399	1956
Przestępstwa samochodowe	39	19	32	28	23	28	169
Kradzieże włamaniem	450	605	471	441	403	418	2788
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze.	36	51	30	33	24	28	202
Oszustwa kryminalne	22	44	89	82	56	139	432
Uszkodzenia mienia	50	109	68	156	68	91	542
Paserstwo	22	19	29	43	15	24	152
Fałszerstwo	111	74	58	51	42	58	394
Przestępstwa narkotykowe	8	98	109	92	89	155	551

W 2004 roku nastąpił wzrost ilości zdarzeń drogowych na terenie powiatu o 15,2% w porównaniu do roku 2003. O 25,9% zmniejszyła się ilość wypadków, a o 31,5% wzrosła ilość kolizji drogowych. W wyniku zaistniałych zdarzeń spadła o 20% ilość zabitych oraz o 48,2% ilość rannych. Z danych wynika, że na wzrost ilości zdarzeń drogowych największy wpływ ma wzrost kolizji. Wpływ na to mogą mieć następujące okoliczności: obowiązek zgłaszania kolizji, duża ilość importowanych samochodów, brak umiejętności kierujących, nieprzestrzeganie zasad ruchu drogowego.

Tabela 11 Zdarzenia drogowe na terenie powiatu w okresie 2000-2004

Zdarzenia drogowe	Łącznie	Wypadki ²³	Zabici	Ranni	Kolizje
2000 r.	754	88	19	109	538
2001 r.	589	74	12	95	408
2002 r.	562	71	14	79	398
2003 r.	582	68	12	83	419
2004 r.	671	54	10	56	551

²³ Za wypadek uznano wszystkie zdarzenia, wskutek których kierujący lub pasażer doznał obrażeń.

Bardzo dobrze na tle Dolnego Śląska wypada wskaźnik zagrożenia liczony, jako iloraz stwierdzonych przestępstw do liczby mieszkańców. Stanowił on w roku 2004 około 65% średniej wojewódzkiej. Wskaźnik ten może być z powodzeniem użyty jako kwantyfikator monitoringu zadań cząstkowych strategii w zakresie programu „Bezpieczny powiat”

Tabela 12 Wskaźnik zagrożeń przestępstwami kryminalnymi na terenie powiatu oławskiego w relacji do średniej dolnośląskiej.

Wskaźnik zagrożeń przestępstwami kryminalnymi	2000	2001	2002	2003	2004
Województwo dolnośląskie	365,1	322,3	313,2	330,6	340,5
Powiat oławski	209,3	195,6	200,8	173,8	221,5

6.1.6.2. Zagrożenie pożarowe²⁴

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno – rozpoznawczych, na terenie powiatu oławskiego oraz dokonanej analizy danych, stwierdzono występowanie szeregu zagrożeń pożarowych.

Znaczny stopień zagrożenia występuje w budownictwie mieszkalnym, starym (kamieniczki i zabudowy wiejskie). Zdecydowana ich część posiada ogrzewanie piecowe, z palną konstrukcją dachów, stropów i klatek schodowych. Ich wiek i wyeksploatowanie sprawia, że stan techniczny zarówno istniejącej instalacji elektrycznej jak i przewodów oraz urządzeń grzewczo – kominowych jest często bardzo zły i stwarza potencjalne zagrożenie. Zgodnie z powyższym opisem w powiecie oławskim do najbardziej zagrożonych pod względem pożarowym obiektów mieszkalnych należy zaliczyć obiekty w Oławie w Rynku, na Placu Zamkowym (stare kamieniczki) oraz przy ulicach: Brzeskiej, Wrocławskiej i Krótkiej.

Szczególony rodzaj zagrożenia pożarowego dotyczy obszarów leśnych i zależy głównie od warunków atmosferycznych oraz rodzaju drzewostanu. Kompleks leśny Nadleśnictwa Oława, należy do II kategorii zagrożenia pożarowego lasu. Obszary o największym potencjalnym

²⁴ Opracowano na podstawie - „Informacja o stanie bezpieczeństwa powiatu oławskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej”. Komenda powiatowa państwowej straży pożarnej w Oławie – listopad 2005

zagrożeniu pożarowym, znajdują się tuż obok przebiegających dróg publicznych o numerach 455, 396, 197, 114, 198, 189, 186, 320, 101, co stanowi podwyższone ryzyko zaprószenia ognia.

W przeważającej części powiatu oławskiego obszary leśne Nadleśnictwa Oława usytuowane są na terenach, na których znajdują się sieci wodociągowe, a istniejące hydranty w większości spełniają normy wydajności wody. W obrębie Oławskim i Bierutowskim utrzymano również dwa punkty czerpania wody, które stanowią dodatkowe uzupełnienie wody do zewnętrznego gaszenia pożarów. Punkty te przystosowane są do czerpania wody za pomocą urządzeń przeciwpożarowych.

Gmina	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy Falszywe	Ogółem zdarzeń
Miejska Oława	99	67	10	176
Gmina Oława	71	36	3	110
Gmina Domaniów	18	9	0	27
gmina Jelcz-Laskowice	150	91	1	242
RAZEM	338	203	14	555

Na terenie działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oławie jednostki ochrony przeciwpożarowej interweniowały podczas 555 zdarzeń, co w porównaniu z I półroczem 2004 r. stanowi wzrost ogólnej ilości interwencji o 123, tj. o 28,5 %. Nastąpił w tym półroczu wzrost ilości pożarów małych, spadła natomiast ilość pożarów średnich. Utrzymała się tendencja wzrostowa pod względem ilości miejscowych zagrożeń.

Na ogólną liczbę interwencji, pożary stanowiły 338 zdarzeń (60,9 % ogółu zdarzeń). Ich ilość w porównaniu z I półroczem 2004 r. zwiększyła się o 69 zdarzeń (czyli o 25,6 %). Zwiększyła się równocześnie ilość miejscowych zagrożeń z 153 w 2004 r. do 203 w 2005 r., co stanowi wzrost o 24,6 %.

Znacznie zmniejszyła się liczba pożarów średnich - o 64,4 % (z 45 w 2004 r. do 29 w 2005r.). Nastąpił wzrost ilości pożarów małych - z 222 w I półroczu) 2003r. do 309 w I półroczu 2004r, tj. o 39,2%.

6.1.6.3. Zagrożenie ekologiczne (katastrofy chemiczne)²⁴

Powyższe zagrożenia powodowane są przez naturalną zawodność urządzeń, ich niedoskonały poziom techniczny oraz szeroko rozumiane błędy ludzkie. W zakładach przemysłowych zagrożenie chemiczne i ekologiczne związane jest ze stosowaniem w procesach produkcji, magazynowania i transportu toksycznych środków przemysłowych.

Tabela 13 Zakłady, posiadające i użytkujące w procesach technologicznych substancje niebezpieczne w większych ilościach

Źródła zagrożenia chemiczno – ekologicznego występujące na terenie powiatu oławskiego (max ilości jakie mogą znajdować się w zakładach)			
Lp	Nazwa obiektu	Materiał decydujący o zagrożeniu	Ilość
1.	THE LORENZ BAHLSEN SNAK – WORLD Sp. z o.o.Oława, ul. Gałczyńskiego 2 Oczyszczalnia ścieków firmy BAHLSEN	Ciekły azot	Ok.20 ton
		Chlorek żelaza II	Ok.20 ton
		Podchloryn sodu	Ok.20 ton
2.	Zakłady Samochodowe Jelcz S.A. Jelcz-Laskowice ul. Inżynierska 3	Propan – butan	Ok.6,7 ton
		składowisko odpadów pogalwanicznych	Brak danych
3.	SCA Hygiene Paper, Oława, ul. 3 Maja 30 A	Propan – butan	Ok.40,2 ton
4.	„AUTOLIV Poland” Oława, ul.Polna 49	Propan – butan	Ok.80,4 ton
5.	Zakład Tworzyw Sztucznych „ERGIS” S.A. O/Oława Oława, ul. Rybacka 2 spółki funkcjonujące na terenie DOLPAK EUROFILMS TROMAR MONTER	Cykloheksanon	Ok.1,5 ton
		Metyloetyloketon	Ok.2 tony
		Adypinian dwuoktylu	Ok.1,8 tony
		Octan propylu	Ok.2 tony
		Octan etylu	Ok. 10 ton
		Ftalan dwubutylu	Ok. 4 tony
		Ftalan dwubutylu	Ok.4,5 tony
		Polichlorek winylu	Ok. 127 ton
		Rozpuszczalniki	Ok. 8 ton
		Kwas laurynowy i stearynowy	Ok. 7 ton
		Ftalan dwuoktylu	Ok. 35 ton
		Alkohol etylowy	Ok. 3 tony
		Granulat polietylenowy	Ok. 130 ton
Wodorotlenek glinu	Ok. 2 tony		
Kleje na żywicach poliuretanowych	Ok. 5 ton		
6.	Boryszew S.A Oddział Huta „Oława” Oława ul. Sikorskiego 7	Biel cynkowa	500 ton
		Tlenek cynku paszowy	50 ton.

		Tlenki ołowiu	350 ton
7	Zakład Kadmu KADM –OŁAWA Sp. z o.o. na terenie Huty „Oława” Oława, ul. Sikorskiego 7	Tlenek kadmu	Ok. 7 ton/miesiącnie
8.	DYKA Sp. z o.o. Jelcz – Laskowice ul. Belgijska 5	Polietylen	Ok. 20 ton
		Polichlorek winylu	Ok. 100 ton
		Ulepszacze, barwniki, stabilizatory mające związki ołowiu	Ok. 2 ton
9.	Simoldes Plasticoos Sp. z o.o. w Jelczu – Laskowicach ul. Japońska	Propylen	325ton/miesiąc
		Syntetyczny dwuwinył	21 ton/ miesiąc
10.	„TOYOTA” fabryka silników Diesla w Jelczu – Laskowicach.	Heksan	1400l/tydzień,

O ile w przypadku zakładów przemysłowych, w związku z awarią, można przewidzieć wielkość ewentualnego zagrożenia i podjąć odpowiednie środki zapobiegawcze, tak praktycznie dla transportu drogowego i kolejowego jest to niemożliwe. Dlatego za tereny zagrożone, należy uważać obszary położone wzdłuż tras, którymi realizowane są przewozy materiałów niebezpiecznych. W przypadku powiatu olawskiego transport materiałów niebezpiecznych przebiega trasami drogowymi i kolejowymi.

Tabela 14 Ciągi komunikacyjne drogowe i kolejowe, po których odbywa się transport materiałów niebezpiecznych

Lp.	Ciąg komunikacyjny	Długość ciągu w km	Rodzaj Substancji	Ilość i częstotliwość przewozu -dane szacunkowe	Zagrożone miejscowości
	Trasa /od-do/				
Ciągi drogowe					
1.	Trasa A – 4	18,2 km	Ciekły etylen Etylina Olej napędowy Propan Inne materiały	120 t/dobę 2000 t/dobę 2000 t/dobę 100 t/dobę 100 t/dobę	Skrzypnik, Owczary
	Trasa 94	20,8 km	Ciekły etylen Etylina Olej napędowy Propan Inne materiały	120 t/dobę 2000 t/dobę 2000 t/dobę 100 t/dobę 100 t/dobę	Jankowice, Marcinkowice Stanowice, Oława Godzikowice, Gać
	Trasa 455	10,9 km	Ciekły etylen Etylina Olej napędowy Propan Inne materiały	120 t/dobę 2000 t/dobę 2000 t/dobę 100 t/dobę 100 t/dobę	Oława, Stary Otok, Jelcz,

	Trasa 346	15,4 km	Ciekły etylen Etylina Olej napędowy Propan Inne materiały	120 t/dobę 2000 t/dobę 2000 t/dobę 100 t/dobę 100 t/dobę	Piskorzów, Wierzno, Marszowice, Gaj Oławski, Jaczkowice
	Trasa 396	30 km	Ciekły etylen Etylina Olej napędowy Propan Inne materiały	120 t/dobę 2000 t/dobę 2000 t/dobę 100 t/dobę 100 t/dobę	Goszczyzna, Brzezimierz, Pelczyce, Gaj Oławski, Nowy Otok, Oława, Stary Górnik, Janików Biskupice
Ciągi kolejowe					
2	Trasa nr 132 Wrocław – Bytom	18 km	Chlor Amoniak Etylina Olej napędowy Propan - butan Inne	ok.45 t/dobę ok. 200 t/dobę ok. 1800 t/dobę ok. 2200 t/dobę ok. 900 t/dobę ok. 180 t/dobę	Lizawice Oława
	Trasa nr 277 Opole – Jelcz – Laskowice – Wrocław Brochów	19,5 km	Etylina Olej napędowy Propan – butan Inne	ok. 1800 t/dobę ok. 2200 t/dobę ok. 900 t/dobę ok. 218 t/dobę	Miłoszyce Jelcz – Laskowice Minkowice Biskupice Piekary Kopalina
	Trasa nr 292 Miłoszyce – Jelcz – Laskowice – Wrocław Osobowice	2,5 km	Etylina Olej napędowy Propan – butan Inne	ok. 1800 t/dobę ok. 2200 t/dobę ok. 900 t/dobę ok. 218 t/dobę	Miłoszyce Jelcz –Laskowice

6.1.6.4. Zagrożenia powodziowe i klęski żywiołowe

W przypadku powiatu oławskiego największe zagrożenie powodziowe dla obszarów miast i gmin stanowią rzeki Odra i Oława. Zagrożenia te są zróżnicowane i uzależnione od położenia miejscowości oraz od zasobów wodnych w nich występujących. Do najbardziej zagrożonych powodzią można zaliczyć tereny położone w strefach zalewowych koryt rzek, których zasięg obejmuje: gminę Oławę, miasto Oławę oraz miasto i gminę Jelcz-Laskowice.

Ogółem łączna powierzchnia terenów zalewowych wynosi około 6000 ha, gdzie przebywa około 6000 osób zagrożonych powodzią.

Zagrożenie powodziowe może również nastąpić w wyniku powstania wyrw w wałach przeciwpowodziowych, czy też awarii zbiorników wodnych – retencyjnych, znajdujących się w województwie opolskim. Położenie powiatu oławskiego w strefie klimatu łagodnego, w której ścierają się masy powietrza oceanicznego i kontynentalnego, z roczną średnią sumą opadów oscylującą wokół 500 – 600 mm, pozwala przyjąć dla profilu rzeki Odry w Oławie stany ostrzegawcze i alarmowe na posterunkach wodowskazowych na poziomie:

- 500 cm stan ostrzegawczy z przepływem $Q = 500 \text{ m}^3/\text{s}$
- 560 cm stan alarmowy z przepływem $Q = 560 \text{ m}^3/\text{s}$

Systematycznie zwiększa się ilość miejscowych zagrożeń ze 153 w 2004 r. do 203 w 2005 r., co stanowi wzrost o 24,6 %. Wzrost ten związany jest przede wszystkim z liczbą interwencji podczas gwałtownych przyborów wód, podtopień podczas ulewnych deszczy oraz silnych wiatrów. Na dużą ilość interwencji mają również wpływ wypadki drogowe.

Należy stwierdzić, że diagnoza stanu zabezpieczenia powiatu przed zagrożeniami wskazuje na zwiększenie zasobów służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zarówno w sferze wyposażenia technicznego, jak i zasobów ludzkich.

6.1.7 Oświata i edukacja

Powiat oławski posiada rozwiniętą sieć szkolnictwa, oferując edukację na wysokim poziomie. Bliskość aglomeracji wrocławskiej z potężnym potencjałem szkolnictwa wyższego oddziałuje na szkolnictwo ponadgimnazjalne miast satelickich, w tym Oławy, stale podnosząc jego poziom. Z uwagi na specyfikę i konieczność zaspakajania potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu środki finansowe otrzymują duże placówki, jak i te mniejsze (tj. szkoła w Jakubowicach czy szkolnictwo specjalne). W budżecie powiatu wydatki na szkolnictwo stanowią najbardziej znaczącą pozycję.

Istniejąca struktura szkolnictwa zaspokaja potrzeby powiatu, jednak wymaga poważnego doinwestowania. W szczególności potrzebne są działania w zakresie:

- termomodernizacji budynków,
- wyposażenia w specjalistyczne pomoce dydaktyczne sal dydaktycznych,
- wprowadzenia Internetu na szerszą skalę do codziennego życia szkoły,

- wprowadzenia nowoczesnych metod nauczania języków obcych,
- wymiany pomiędzy uczniami z polskich i zagranicznych placówek oświatowych.

Realizacja tych zadań jest możliwa dzięki wprowadzeniu tzw. „miękkich” projektów w ramach funduszy UE (w szczególności Comenius, EFS itp.).

Tabela 15 Szkolnictwo w powiecie olawskim (rok 2004) wg GUS

Placówka	typ	ilość	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	Ogólne	28	4811
Gimnazja	Ogólne	10	2945
	Sportowe	3	98
Ponadgimnazjalne ZSZ zawodowe	Ogólne	4	436
Ponadgimnazjalne ZSZ specjalne	Specjalna	1	24
Licea profilowane dla młodzieży	Ogólne	3	515
Ponadgimnazjalne technika	Ogólne	3	489
Technika uzupełniająca dla młodzieży	Uzupełniająca	1	270
Licea profilowane dla dorosłych	Uzupełniająca	1	93
Ponadpodstawowe średnie szkoły zawodowe dla dorosłych	Uzupełniająca	5	224
Ponadgimnazjalne technika uzupełniająca dla dorosłych	Uzupełniająca	2	0
Szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych	Artystyczne	1	144
Licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży	Ogólne	4	1156
Licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	Ogólne	1	25
Licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla dorosłych	Ogólne	1	71

Przed szkolnictwem powiatu stoją wyzwania dostosowania nauczania do potrzeb gospodarki rynkowej oraz opartej na wiedzy. Priorytetem dla powiatowej oświaty jest wdrożenie nowoczesnych technologii, zarówno w zakresie ilości, jak i jakości sprzętu komputerowego, urządzeń biurowych oraz sprawnego posługiwania się nimi.

Innym warunkiem niezbędnym do tego, aby młodzież mogła bez przeszkód podejmować pracę w międzynarodowych firmach na terenie powiatu, jest zapewnienie wysokiego poziomu nauczania języków obcych.

Konieczne jest również wprowadzenie kształcenia ustawicznego dla dorosłych i podjęcie ścisłej współpracy z pracodawcami oraz urzędem pracy.

Aby zrealizować powyższe zadania można wnioskować o dofinansowanie ich ze środków unijnych i pozabudżetowych.

6.1.8. Kultura i sport

Powiat oławski pozostając w pobliżu silnego ośrodka kulturalnego, jakim jest Wrocław, musi wytworzyć własną formę aktywności kulturalnej społeczeństwa. Aktywizacja w tym zakresie powinna odpowiadać dopełnieniu oferty wrocławskiej o bieżące potrzeby mieszkańców. Dotyczy to czytelnictwa, udziału w aktywnych formach rekreacji i sportu, dostępu do Internetu oraz innych, zróżnicowanych form życia artystycznego. W działalność sportową na terenie powiatu aktywnie zaangażowały się organizacje pozarządowe, które wspomagają działania podejmowane przez samorządy powiatu oławskiego.

Tabela 16 Uczestnictwo w kulturze mieszkańców powiatu oławskiego rok 2004 (wg. GUS)

BIBLIOTEKI		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie	ob.	16
pracownicy bibliotek	osoba	29
Księgozbiór	wol.	207 859
czytelnicy w ciągu roku	osoba	15 261
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	303 272
punkty biblioteczne w mieście	ob.	1
punkty biblioteczne na wsi	ob.	0
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	ob.	3
KINA		
Kina stałe		
Ogółem	ob.	1
Sala	sala	1
miejsca na widowni	miejsce	338
seanse ogółem	seans	141
seanse filmy produkcji polskiej	seans	13
widzowie ogółem	osoba	4 399
widzowie na filmach produkcji polskiej	osoba	288
obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich	ob.	1

Na terenie powiatu działa kilkanaście klubów sportowych, oferujących szeroko pojętą rekreację, zrzeszających 807 zawodników.

Analizując wydatki budżetu powiatowego na kulturę (w roku 2005 i 2006 wydatkowano łącznie 53 000 zł, a na kulturę fizyczną 56 700 zł), można stwierdzić, że nie jest możliwe wygenerowanie szczególnie istotnych osiągnięć w ich rozwoju, zwłaszcza, że w opinii społeczeństwa powiatu, wyrażonej w ankiecie, kultura jest jednym z ostatnich priorytetów. Jediną szansą są projekty współfinansowane z funduszy pomocowych UE, gdzie samorząd powiatowy może samodzielnie lub wspólnie z organizacjami pozarządowymi zaplanować działania w tym zakresie.

6.2. Sytuacja gospodarcza

Na podstawie danych statystycznych można przyjąć, że powiat oławski wkracza w okres koniunktury gospodarczej, przy jednoczesnej dekonunkturze w obrębie mikroprzedsiębiorstw. Systematycznie rośnie liczba spółek prawa handlowego oraz spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Oznacza to, że firmy o wyższej formie organizacyjnej przejmują inicjatywę rozwoju gospodarczego. W roku 2003, wskutek reorganizacji sektora publicznego, zarejestrowano 67 podmiotów w sekcji K PKD²⁵ (obsługa nieruchomości, wynajem...).

²⁵ Klasyfikacja PKD <http://www.stat.gov.pl/klasyfikacje/PKD/pkd.htm>

Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

Sekcja B - Rybactwo

Sekcja C - Górnictwo

Sekcja D - Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja E - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę

Sekcja F - Budownictwo

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego

Sekcja H - Hotele i restauracje

Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność

Sekcja J - Pośrednictwo finansowe

Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

Sekcja M - Edukacja

Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Sekcja O - Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała

Tabela 17 Liczba podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie powiatu oławskiego (stan na koniec roku 2004)

Jednostka zarejestrowana wg. sektora REGON	2004	2003	2002	2001
Ogółem	6 563	6 702	6 274	5 944
Sektor publiczny				
jednostki ogółem	215	216	150	135
jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	118	116	112	112
przedsiębiorstwa państwowe	2	2	3	5
spółki prawa handlowego	8	8	8	4
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	0
gospodarstwa pomocnicze	1	1	1	1
Pozostałe	86	89	26	13
Sektor prywatny				
jednostki ogółem	6 348	6 486	6 124	5 809
osoby fizyczne	5 365	5 531	5 224	4 982
spółki prawa handlowego	249	229	216	184
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	70	67	68	63
Spółdzielnie	35	35	37	37
Fundacje	1	1	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	76	72	67	63
Pozostałe	552	551	511	479

dane GUS – opracowanie własne

Analizując dane, pochodzące z systemu REGON dla powiatu oławskiego w okresie 2001-2004, można zauważyć, że liczba zarejestrowanych podmiotów o wyższym stopniu zorganizowania (spółka cywilna i wyższe) systematycznie rośnie. Natomiast w roku 2004 nastąpił wyraźny spadek liczby podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność samodzielnie. Jest to uzasadnione chwiejnością sytuacji polityczno-gospodarczej oraz małą elastycznością małych podmiotów gospodarczych. Tendencja spadkowa utrzymywała się również w roku 2005.

Realizacja priorytetu wsparcia małych podmiotów gospodarczych wymaga interwencji, aby obniżyć znaczną fluktuację przedsiębiorczości.

Tabela 18 Analiza wskaźnika koniunktury w podziale na sekcje PKD w latach 2003-2004 w powiecie

Seksja PKD	zarejestrowane		wyrejestrowane		zarejestrowane		wyrejestrowane		wskaźnik koniunktury ²⁶	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
A	11	19	4	4	2,6%	3,5%	0,8%	3,5%	2,75	4,75
B	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0
C	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0
D	37	51	65	15	8,8%	9,3%	12,5%	13,2%	-1,76	3,40
E	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0	0
F	64	47	63	11	15,2%	8,6%	12,1%	9,6%	1,02	4,27
G	172	162	202	45	40,8%	29,7%	38,8%	39,5%	-1,17	3,60
H	12	14	12	6	2,8%	2,6%	2,3%	5,3%	-1,00	2,33
I	25	33	40	5	5,9%	6,0%	7,7%	4,4%	-1,60	6,60
J	17	14	25	5	4,0%	2,6%	4,8%	4,4%	-1,47	2,80
K	53	147	70	10	12,6%	26,9%	13,4%	8,8%	-1,32	14,70
L	0	0	0	3	0,0%	0,0%	0,0%	2,6%	0	0
M	4	12	7	3	0,9%	2,2%	1,3%	2,6%	-1,75	4,00
N	6	6	10	1	1,4%	1,1%	1,9%	0,9%	-1,67	6,00
O	21	41	23	6	5,0%	7,5%	4,4%	5,3%	-1,10	6,83
Razem	422	546	521	114	100%	100%	100%	100%	-1,23	4,75

dane GUS – opracowanie własne

Tabela 19 Prezentacja wskaźnika koniunktury dla kategorii sektora prywatnego wg systemu REGON

System REGON powiat oławski	zarejestrowane		wyrejestrowane	
	2004	2003	2004	2003
sektor prywatny				
osoby fizyczne	374	405	495	93
spółki prawa handlowego	12	12	3	4
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	1	2	3	1
spółdzielnie	0	0	0	2
fundacje	1	0	1	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	5	6	1	1
inne	26	50	15	8
ogółem	419	475	518	109

dane GUS – opracowanie własne

²⁶ Wskaźnik koniunktury liczony jest jako iloraz liczby firm zarejestrowanych do wyrejestrowanych w danym czasie, a jeżeli liczba wyrejestrowanych jest większa, to iloraz odwrotny ze znakiem minus. Jeżeli któraś z liczb jest zerem wskaźnik koniunktury wynosi zero.

Analizując dane w tabelach 18 i 19, dotyczące wskaźnika koniunktury, można zauważyć, że najbardziej zmienna sekcja G – handlu i usług stanowi jednocześnie około 40% aktywności gospodarczej powiatu. W 2004 roku wskaźnik koniunktury wyniósł -1,17 (17% więcej firm się wyrejestrowało, niż zarejestrowało). Były to głównie jednoosobowe firmy handlowe. Jednak w roku 2003 koniunktura była wyższa i wskaźnik ten wynosił +3,60. Zmiana w ciągu roku wskaźnika koniunktury o 480% oznacza katastroficzne pogorszenie w branży. Wyraźne pogorszenie sytuacji obserwuje się również w budownictwie (sekcja F). Zmiana wskaźnika koniunktury z wyraźnie dobrego 4,27 w roku 2003 do poziomu neutralnego w roku 2004. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku przetwórstwa przemysłowego (sekcja D), co nie jest dobrym zdarzeniem ze względu na potencjalną redukcję miejsc pracy dla mniej wykwalifikowanych kadr.

Obserwując sekcję K – związaną bezpośrednio z gospodarką opartą na wiedzy, widać wyraźnie koniunkturę w roku 2003 (duże zapotrzebowanie na doradztwo i obsługę funduszy europejskich). Zarejestrowano w powiecie 147 firm, co stanowiło prawie 30% ogółu firm zarejestrowanych w roku 2003. Po roku obserwuje się wyraźny upadek wskaźnika koniunktury do poziomu -1,32 w roku 2004, co oznacza upadek w branży (wyrejestrowano 70 firm). Jest to typowe zjawisko dla branży innowacyjnej oraz know - how o najwyższym poziomie elastyczności działania.

Budując strategię rozwoju w części wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw, analiza branżowa wskaźnika koniunktury umożliwia właściwe ustawienie zadań strategicznych, ukierunkowane na najbardziej pożądane rodzaje firm. Interesująca jest korelacja pomiędzy zdolnością tworzenia nowych miejsc pracy, a typem podmiotu gospodarczego. Z drugiej strony wyrejestrowane 495 osób fizycznych z ewidencji stanowi prawie 10% wolumenu bezrobotnych w powiecie oławskim.

6.2.1. Rolnictwo

W powiecie oławskim gminą typowo rolniczą jest Domaniów, z wysokiej jakości glebami i odpowiednią strukturą agrarną.

Tabela 20 Użytki rolne w powiecie oławskim – stan na koniec 2004 (GUS)

Powierzchnia użytków rolnych		
Powierzchnia użytków rolnych	ha	34 990
Grunty orne	ha	31 105
Sady	ha	232
Łąki	ha	2 942
Pastwiska	ha	711
Lasy i grunty leśne		
ogółem	ha	10 435
Pozostałe grunty i nieużytki		
ogółem	ha	6 948

Według danych szacunkowych na terenie powiatu oławskiego istnieje 2680 gospodarstw. Z tej liczby 30% to gospodarstwa o profilu hodowlanym, 60% zajmuje się produkcją roślinną, pozostałych 10% kwalifikuje się do kategorii innych gospodarstw. W powiecie zarejestrowanych jest 2500 gospodarstw, którym nadany został numer producenta ARiMR. Spośród tej liczby gospodarstw, wnioski o dopłaty powierzchniowe złożyło 2087 producentów

Tabela 21 Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych z uwzględnieniem typu użytków

Wyszczególnienie	Powierzchnia					
	ogółem	użytki rolne	grunty rolne	zasiewy	sady	Lasy i grunty leśne
	W hektarach					
Powiat oławski	7,1	6,82	6,27	5,7	0,03	0,04

Dane: Raport z wyników spisów powszechnych Województwo Dolnośląskie 2002 rok

W powiecie oławskim jest 680 siedzib stad, w których zgromadzone są zwierzęta, podlegające obowiązkowi rejestracji

Tabela 22. Zwierzęta hodowlane w powiecie oławskim w 2004 r.

wyszczególnienie	ilość siedzib	ilość sztuk zwierząt
bydło	540	3090
trzoda	560	4400
owce	2	19
kozy	51	116

Dane: Biuro Powiatowe ARiMR

Spośród upraw największe znaczenie mają zboża, w tym pszenica. Istotną rolę odgrywają również uprawy przemysłowe takie, jak: buraki cukrowe oraz ziemniaki.

Tabela 23. Powierzchnia zasiewów według rodzaju upraw w 2002 r. W hektarach

region	Pow. zasiewów ogółem	Zboża		Strączkowe jadalne	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne	Pozostałe
		Ogółem	podstawowe					
W hektarach								
województwo dolnośląskie	707186	556045	460960	1949	35735	84653	16757	12047
Powiat oławski	27860	19951	14843	526	1693	4828	413	451

Dane: Raport z wyników spisów powszechnych Województwo Dolnośląskie 2002 rok

Tabela 24 Ciągniki, samochody ciężarowe wybrane maszyny w gospodarstwach rolnych

Wyszczególnienie	ciągniki	Samochody ciężarowe	Przyczepy	Kombajny		
				zbożowe	buraczane	ziemniaczane
W sztukach						
województwo dolnośląskie	60826	7083	56600	7256	3146	2935
Powiat oławski	1982	132	2173	168	233	142

Dane: Raport z wyników spisów powszechnych Województwo Dolnośląskie 2002 rok

6.3. Sytuacja w zakresie sfery przestrzennej

Strategia rozwoju w swojej analizie stanu nie zajmuje się szczegółowo infrastrukturą, ponieważ jest to domeną planu rozwoju lokalnego. Dlatego w tej części opracowanie zostało ograniczone do analizy danych statystycznych, związanych z ochroną środowiska oraz wydatkami i niektórymi parametrami, nadającymi się do monitoringu tego odcinka strategii.

6.3.1. Stan środowiska naturalnego

Analizując stan środowiska naturalnego powiatu olawskiego należy skupić się na dwóch zasadniczych raportach: wydatków inwestycyjnych na infrastrukturę wod-kan, ochrony powietrza i zasobów oraz na szczegółowy raport statystyczny oczyszczania ścieków w powiecie. Powiat dysponuje istotnymi zasobami naturalnymi, które należy chronić. Przez zobrazowanie wydatków i obliczonych potrzeb w zakresie inwestycji proekologicznych można opracować dobre projekty, nadające się do sfinansowania ze środków pozabudżetowych.

Tabela 25 Wydatki inwestycyjne na gospodarkę wodną wg kierunków inwestowania

Wydatek		2004	2003	2002
Ogółem	tys. zł	951,2	1789,0	5368,6
ujęcia i doprowadzenia wody	tys. zł	937,2	1434,2	1976,3
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	tys. zł	14	0	1218,4
zbiorniki wodne	tys. zł	0	0	0
regulacja i zabudowa rzek i potoków	tys. zł	0	0	0
obwałowania przeciwpowodziowe	tys. zł	0	354,8	2173,9
stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych	tys. zł	0	0	0
Zmniejszenie hałasu i wibracji				
Ogółem	tys. zł	0	10	0
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu				
Ogółem	tys. zł	0	0	0
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu - ochrona i odbudowa gatunków i krajobrazu				
ochrona i odbudowa gatunków i krajobrazu siedlisk oraz naturalnego i półnaturalnego krajobrazu	tys. zł	0	0	0
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				
Ogółem	tys. zł	1148,6	1433,3	1000,1
zapobieganie zanieczyszczeniom razem	tys. zł	311	614,6	0
nowe techniki i technologie spalania paliw	tys. zł	0	614,6	0
Modernizacja kotłowni i ciepłownictwa	tys. zł	0	470,4	0
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu - redukcja zanieczyszczeń				
Ogółem	tys. zł	837,6	818,7	1000,1
Pyłowe	tys. zł	837,6	818,7	1000,1
Gazowe	tys. zł	0	0	0
Gospodarka ściekowa i ochrona wód				
Ogółem	tys. zł	7918,5	9655,6	6591,9

sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	tys. zł	7684,7	6050,3	5669,4
sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe	tys. zł	211,2	3605,3	819,6
oczyszczalnie ścieków przemysłowych	tys. zł	0	0	102,9
oczyszczalnie ścieków komunalnych	tys. zł	0	0	0
Gospodarka odpadami oraz ochrona gleb i wód podziemnych i powierzchniowych				
gospodarka odpadami ogółem	tys. zł	1051,1	4233,9	12589
zbieranie odpadów i ich transport	tys. zł	1024,9	1651,3	447,3
zbieranie odpadów komunalnych i ich transport	tys. zł	0	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	tys. zł	0	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	tys. zł	26,2	0	0
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne składowanie	tys. zł	6	0	0
recykling i wykorzystanie odpadów	tys. zł	0	11,8	12089,2
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk oraz terenów zdewastowanych i zdegradowanych	tys. zł	0	2570,8	52,5
ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleby, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	tys. zł	0	0	0
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska				
oszczędzanie energii	tys. zł	0	0	0

Tabela 26 Działania na rzecz ochrony środowiska w roku 2004 (GUS)

KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW		
Obiekty komunalne		
oczyszczalnie mechaniczne	ob.	0
oczyszczalnie biologiczne	ob.	1
oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	ob.	2
Wielkość oczyszczalni wg projektu		
oczyszczalnie mechaniczne	m3/dobę	0
oczyszczalnie biologiczne	m3/dobę	10 250
oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	m3/dobę	4 600
Równoważna liczba mieszkańców		
Ogółem	osoba	75 302
Ścieki oczyszczane		
odprowadzane ogółem	dam3/rok	2412
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam3/rok	3 335
oczyszczane razem	dam3/rok	2 314
oczyszczane mechanicznie	dam3/rok	0
oczyszczane biologicznie	dam3/rok	1 582
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3/rok	732
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie		
Ogółem	osoba	47 661
Mechaniczne	osoba	0
Biologiczne	osoba	31 078

z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	16 583
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu		
BZT5	kg/rok	16 886
ChZT	kg/rok	105 359
Zawiesina	kg/rok	46 807
azot ogólny	kg/rok	38 033
fosfor ogólny	kg/rok	5 849
Osady wytworzone w ciągu roku		
Ogółem	t	665
składowane razem	t	417
magazynowane czasowo	t	25
Osady składowane i wykorzystane		
osady składowane	t	34
osady wykorzystane	t	72
PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW		
Oczyszczalnie przemysłowe		
Oczyszczalnie		
Mechaniczne	ob.	0
Chemiczne	ob.	0
Biologiczne	ob.	1
z podwyższonym usuwaniem biogenów	ob.	0
przepustowość projektowa oczyszczalni		
Mechaniczne	m3/dobę	0
Chemiczne	m3/dobę	0
Biologiczne	m3/dobę	1 200
z podwyższonym usuwaniem biogenów	m3/dobę	0
Gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle		
zakłady zużywające wodę ogółem	ob.	4
zakłady zużywające wodę odprowadzające ścieki wymagające oczyszczenia bezpośrednio do wód lub do ziemi	ob.	1
zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam3	138
pobór wód podziemnych	dam3	44
pobór wód powierzchniowych	dam3	0
woda z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych	dam3	0
zakup wody razem	dam3	99
zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne	dam3	99
Przemysłowe oczyszczanie ścieków		
ścieki odprowadzone ogółem	dam3	136
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam3	34
ścieki odprowadzane bezpośrednio do wód lub do ziemi	dam3	102
ścieki odprowadzane bezp do wód lub do ziemi - wody chłodnicze (umownie czyste)	dam3	20
ścieki wymagające oczyszczania ze ścieków odpr bezpośrednio do wód lub do ziemi	dam3	82
ścieki oczyszczane razem	dam3	82
ścieki oczyszczane mechanicznie	dam3	0
ścieki oczyszczone chemicznie	dam3	0
ścieki oczyszczane biologicznie	dam3	82

ścieki oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3	0
ścieki nie oczyszczane	dam3	0
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi		
BZT5	kg/rok	576
ChZT	kg/rok	6 211
Zawiesina	kg/rok	1 792
chlorki i siarczany	kg/rok	0
fenole lotne	kg/rok	0
Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków		
Ogółem	t	98
stosowane w rolnictwie	t	84
stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	t	0
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	t	0
przekształcone termicznie	t	0
składowane razem	t	14
magazynowane czasowo	t	0
Osady składowane i wykorzystane		
osady składowane	t	14
osady wykorzystane	t	0
EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH		
Emisja zanieczyszczeń pyłowych		
Ogółem	t/r	123
nie zorganizowana	t/r	0
ze spalania paliw	t/r	102
cementowo-wapiennicze i materiały ogniotrwałe	t/r	0
Krzemowe	t/r	0
nawozów sztucznych	t/r	0
środków powierzchniowo czynnych	t/r	0
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	0
Emisja zanieczyszczeń gazowych		
Ogółem	t/r	29 582
nie zorganizowana	t/r	33
dwutlenek siarki	t/r	127
tlenki azotu	t/r	60
tlenek węgla	t/r	133
dwutlenek węgla	t/r	29 201
Metan	t/r	0
podtlenek azotu	t/r	0
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji		
Pyłowe	t/r	12 238
gazowe	t/r	4
ODPADY WYTWORZONE I NAGROMADZONE (Z WYŁĄCZENIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH)		
Zakłady wytwarzające odpady		
ogółem	ob.	2
Odpady wytworzone w ciągu roku		
ogółem	tys.t/r	4,2

poddane odzyskowi	tys.t/r	2,9
unieszkodliwione razem	tys.t/r	1,3
unieszkodliwione termicznie	tys.t/r	0
unieszkodliwione kompostowane	tys.t/r	0
składowane na składowiskach własnych i innych	tys.t/r	1,3
unieszkodliwione w inny sposób	tys.t/r	0
magazynowane czasowo	tys.t/r	0
Powierzchnia składowania odpadów		
nie zrekultywowana	ha	0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych		
ogółem	tys.t	0
OCHRONA PRZYRODY I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ		
Obszary prawnie chronione		
ogółem	ha	25,4
parki narodowe	ha	0
rezerваты przyrody	ha	23,2
parki krajobrazowe razem	ha	0
parki krajobrazowe rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody	ha	0
obszary chronionego krajobrazu	ha	0
obszary chronionego krajobrazu wprowadzone uchwałą rady gminy	ha	0
obszary chronionego krajobrazu rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody	ha	0
obszary chronionego krajobrazu rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody wprowadzone uchwałą rady gminy	ha	0
użytki ekologiczne	ha	2,2
użytki ekologiczne wprowadzone uchwałą rady gminy	ha	0
stanowiska dokumentacyjne	ha	0
stanowiska dokumentacyjne wprowadzone uchwałą rady gminy	ha	0
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	0
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe wprowadzone uchwałą rady gminy	ha	0
Pomniki przyrody		
ogółem	szt	20
wprowadzone uchwałą rady gminy	szt	1
TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNE I OSIEDLOWE		
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej		
ogółem	ha	121,8
ogółem	ha	22,4
w gestii samorządu miast	ha	22,4
Zieleń uliczna		
ogółem	ha	10,2
Tereny zieleni osiedlowej		
ogółem	ha	57,7
w gestii samorządu miast	ha	6,6
Żywopłaty		
ogółem	m	16 318
Nasadzenia i ubytki		
nasadzenia		

drzewa	szt	282
krzewy	szt	3 615
ubytki		
drzewa	szt	75
krzewy	szt	1 280
Lasy gminne (mienie komunalne)		
ogółem	ha	21,9

6.3.2. Infrastruktura techniczna²⁷

Powiat oławski jest nasycony w wysokim stopniu infrastrukturą. Istnieje duża dysproporcja w relacji długości sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Widać zastój w rozwoju sieci kanalizacyjnych na przestrzeni 1999-2005. Wymaga to podjęcia interwencji ze środków pozabudżetowych, takich jak EFRR lub EFS dla wyrównania tej dysproporcji i jednocześnie podniesienia ilości odprowadzanych ścieków do poziomu ilości dostarczanej wody.

Pobór wody na terenie powiatu szacuje się na poziomie 2 493 103 m³/rok, łącznie z ujęć wodociągowych i własnych (studnie wiercone i kopane). Zaopatrzenie w wodę na terenie gmin powiatu oławskiego praktycznie w całości realizowane jest z sieci wodociągowych.

Ścieki sanitarne z terenu gmin odprowadzane są na trzy sposoby: po oczyszczeniu na mechaniczno-biologicznych oczyszczalniach ścieków, do kanalizacji miejskiej miasta Oławy, do bezodpływowych osadników gnilnych okresowo opróżnianych oraz osadników wykonanych jako doły chłonne. Znane są również przypadki odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych bezpośrednio do kanalizacji deszczowej i rowów

²⁷ Szczegółowa analiza infrastruktury technicznej zawarta została w „Planie rozwoju lokalnego powiatu oławskiego” na lata 2004-2006.

Tabela 27 Bilans wodno-ściekowy dla powiatu oławskiego na rok 2004 (GUS)

ZUŻYCIE WODY I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW		
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		
Ogółem	dam3/rok	3878,7
Przemysł	dam3/rok	138,0
rolnictwo i leśnictwo	dam3/rok	800,0
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3/rok	2940,7
gospodarstwa domowe	dam3/rok	2461,0
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków		
Oczyszczalnie		
Ogółem	ob.	4
z podwyższonym usuwaniem biogenów	ob.	2
przepustowość		
Ogółem	dam3/dobę	16 050
z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3/dobę	4 600
ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskich i wiejskich		
Ogółem	osoba	47 661
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	16 583
Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM		
Ogółem	osoba	75 302
Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi		
Ogółem	dam3	2 494
oczyszczane razem	dam3	2 396
oczyszczane mechanicznie	dam3	0
oczyszczane chemicznie	dam3	0
oczyszczane biologicznie	dam3	1 664
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3	732
nieoczyszczane razem	dam3	98
nieoczyszczane odprowadzane z zakładów przemysłowych	dam3	0
nieoczyszczane odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam3	98

6.3.3. Drogi

Powiat i miasto Oława leżą na trasie III paneuropejskiego korytarza komunikacyjnego wschód - zachód; przebiegają przez nie magistrala kolejowa nr 132 (E-30) oraz Autostrada A4, której węzeł znajduje się na terenie gminy Domaniów, we wsi Brzezimierz. Powiat oławski dysponuje również dostępem do transportu rzeczno (rzeka Odra). Ma także dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych o długości 338,506 km (drogi o nawierzchni twardej). Na 1 km kwadratowy przypada 0,64 km dróg twardych.

Niezależnie od dróg, w zarządzie powiatu znajdują się 34 mosty, które wymagają remontów i okresowych konserwacji.

Tabela 28 Stan dróg w powiecie oławskim

Drogi w powiecie oławskim		kategoria jakości					
		0	1	2	3	4	5
Drogi	długość mb	%	%	%	%	%	%
Międzynarodowe	12 800				100	100	100
Krajowe	24 755	64	16				20
Wojewódzkie	59 586	7	17	76			
Powiatowe	268 813	22	41	31	-	6	6
Gminne	137 964	24	19	17	5	29	6
Pozostałe	1 386 134	3	1	1	1	93,5	0,5
<i>Razem</i>	1 890 052	kategoria jakości: 0 - wymaga przebudowy 1 - wymaga wymiany nawierzchni 2 - wymaga naprawy nawierzchni 3 - nie wymaga napraw 4 - nie będzie wymagać napraw w ciągu najbliższych lat 5 - nowopowstała lub zmodernizowana					

Obecny układ transportowy nie spełnia w znaczącej części wymagań dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. W szczególności dotyczy to dróg powiatowych i gminnych, ich bezpieczeństwa użytkowania

(szerokość jezdni, pobocza, brak chodników, odwodnienia itd.) oraz nośności i stateczności konstrukcji.

Powiat oławski obejmuje swoim zasięgiem 239,520 km dróg zamiejskich w tym: 212,218 km o nawierzchni twardej i 27,302 km gruntowych oraz 29,293 km dróg miejskich – ulic w mieście Oława i w Jelczu-Laskowicach. Stan wielu dróg jest niezadowolający, występują duże różnicowania jakości nawierzchni. Odpowiedzialny za drogi powiatowe – Powiatowy Zarząd Drogowy w Oławie – otrzymuje środki, które pozwalają tylko na niezbędne remonty. Na obecnym etapie, jedyną szansą na poprawę sytuacji są znaczące środki pomocowe, zarówno krajowe jak i zagraniczne.

W strategii rozwoju zaproponowano jeden z programów wyłącznie poświęcony drogom i ich utrzymaniu, uznając za konieczne przygotowanie terenów inwestycyjnych z odpowiednią infrastrukturą, które staną się tym samym konkurencyjne w stosunku do innych. W projektach tych szczególnie nacisk położono na uzupełnienie infrastruktury drogowej o elementy sieci telekomunikacyjnej i powiązania projektów ze strategią informatyzacji kraju.

6.4. Analiza finansowa budżetu powiatu

Analiza finansowa budżetu powiatu w kontekście danych makroekonomicznych ogólnopolskich, a zwłaszcza projekcji wzrostu na lata 2006-2015 pozwala na oszacowanie możliwości realizacji zadań strategicznych w ramach proponowanych programów.

6.4.1. Prognoza dla Polski na lata 2006-2015

Opracowana na zlecenie MGPIPS prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski horyzont 2006, 2010, 2013-15²⁸ pozwala na oszacowanie bezpiecznego wzrostu wskaźników makroekonomicznych w kolejnych latach. Są to: przeciętna płaca krajowa,

²⁸ W. M. Orłowski - Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski: horyzont 2006, 2010, 2013 -15 Ekspertyza wykonana na zlecenie Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w MGPIPS.

przeciętny koszt świadczeń socjalnych dla bezrobotnych, przeciętny wzrost dochodu przedsiębiorstw. To opracowanie nakłada na wszelkie dokumenty planistyczne budżetów lokalnych przyjęcie lokalnych wskaźników wzrostu, które będą odpowiadać makroekonomicznym. Dla powiatu i jego gmin oznacza to między innymi plany finansowe przychodów, wzrastające zgodnie ze wskaźnikami na kolejne lata, co wprost prowadzi do wzrostu podatków i opłat lokalnych oraz cen usług komunalnych o wskaźnik inflacji.

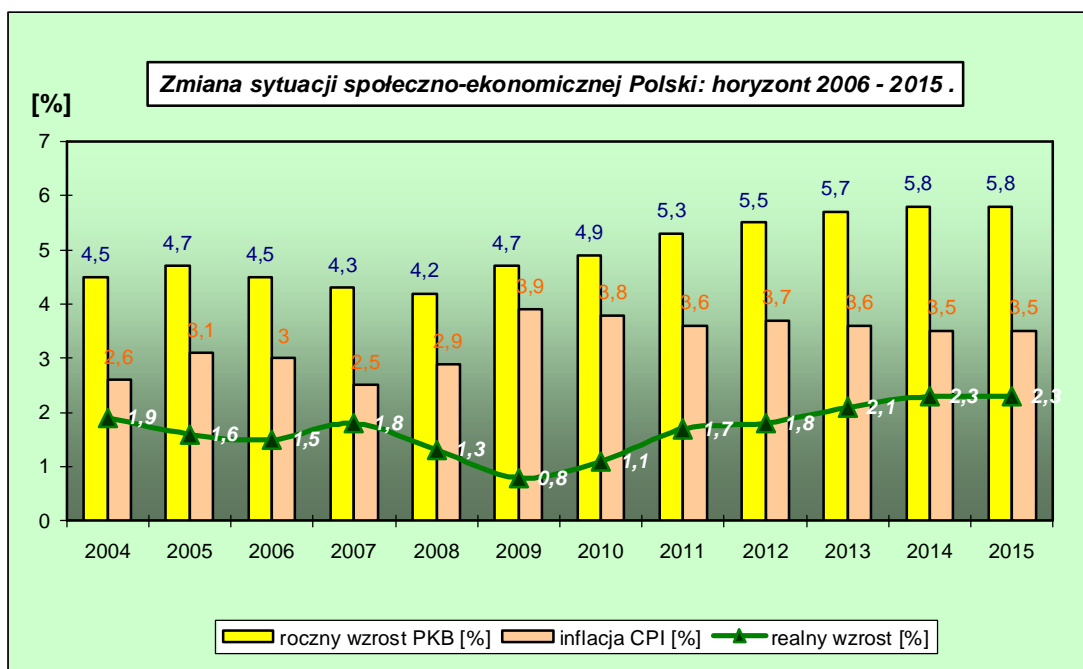
Tabela 29 Prognoza dla zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski horyzont 2006, 2010, 2013-15

okres	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Roczny wzrost PKB [%]	4,5	4,7	4,5	4,3	4,2	4,7	4,9	5,3	5,5	5,7	5,8	5,8
inflacja CPI [%]	2,6	3,1	3	2,5	2,9	3,9	3,8	3,6	3,7	3,6	3,5	3,5
realny wzrost [%]	1,9	1,6	1,5	1,8	1,3	0,8	1,1	1,7	1,8	2,1	2,3	2,3

Średni wzrost PKB w okresie należy przyjąć na poziomie = 4,99%

Średnia inflacja CPI = 3,31%

Średni realny wzrost = 1,68%

Rys. 14 Ilustracja danych z Tabela 29

6.4.2. Budżet powiatu oławskiego 2005-2006

Uchwałą Rady Powiatu w Oławie z dnia 21 grudnia 2005 przyjęto budżet Powiatu Oławskiego na rok 2006. Po stronie dochodów i wydatków zamknie się on kwotą 35.132.770 zł, o 9,71% większą od przewidywanego wykonania w roku 2005. Główną część dochodów w budżecie Powiatu stanowi subwencja oświatowa, która wynosi 13.397.440 zł. Dochody własne wyniosą 12.069.889zł, w tym ze sprzedaży powiatowych nieruchomości – 1.528.776 zł oraz sprzedaży samochodowych tablic rejestracyjnych i druków praw jazdy – 1.997.280 zł. Dochody Powiatu z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych wyniosą 6.746.517 zł. Powiat otrzyma również dotacje celowe na zadania zlecone w kwocie 4.758.702 zł oraz na zadania własne 1.557.066 zł. Środki z funduszy strukturalnych na dofinansowanie własnych inwestycji oraz na refinansowanie wydatków to kwota 1.395.266 zł.

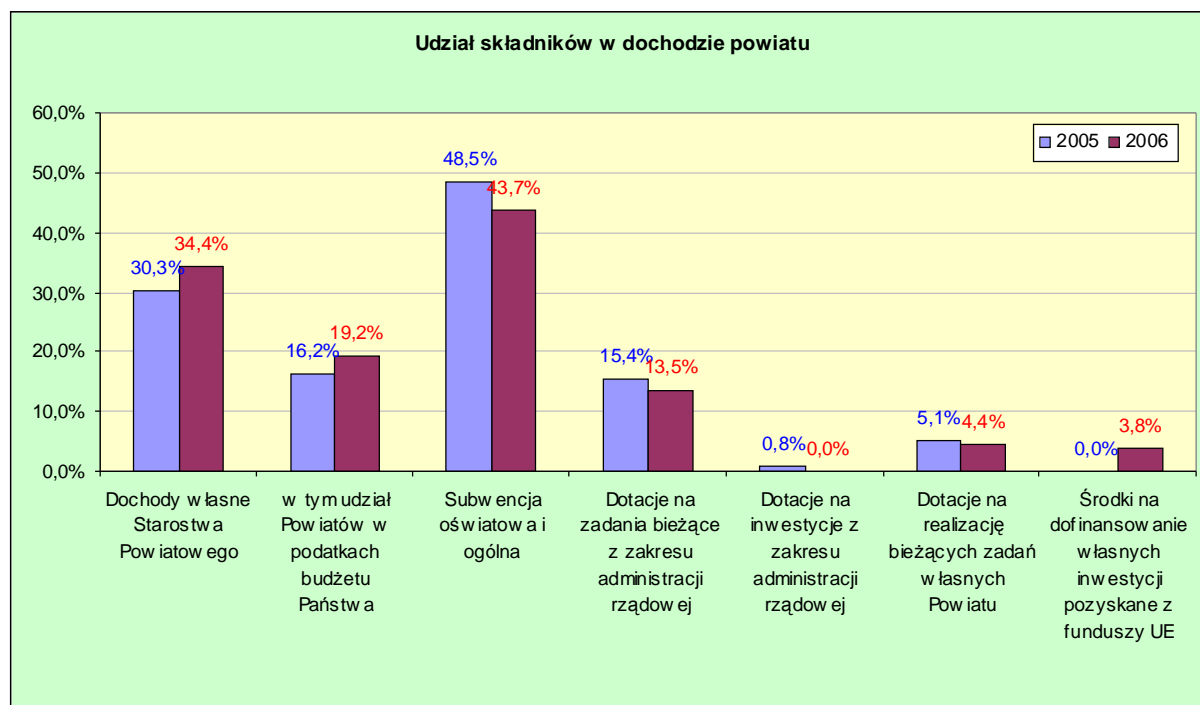
Tabela 30 Plan budżetu powiatu oławskiego na lata 2005-2006

Plan dochodów Powiatu Oławskiego na 2006 rok wg źródeł	2005	2006
Dochody własne Starostwa Powiatowego	9 697 956 zł	12 069 889 zł
w tym udział Powiatów w podatkach budżetu Państwa	5 177 200 zł	6 746 517 zł
Subwencja oświatowa i ogólna	15 541 209 zł	15 347 347 zł
Dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej	4 919 157 zł	4 758 702 zł
Dotacje na inwestycje z zakresu administracji rządowej	241 030 zł	4 500 zł
Dotacje na realizację bieżących zadań własnych Powiatu	1 623 821 zł	1 557 066 zł
Środki na dofinansowanie własnych inwestycji pozyskane z funduszy UE	- zł	1 352 000 zł
Środki z funduszy strukturalnych na refinansowanie wydatków	- zł	43 266 zł
Ogółem	32 023 173 zł	35 132 770 zł
Plan wydatków Powiatu Oławskiego na 2006 rok według działów		
Rolnictwo i łowiectwo	5 000 zł	5 000 zł
Leśnictwo	3 000 zł	3 000 zł
Transport i łączność	1 950 000 zł	2 880 230 zł
Gospodarka mieszkaniowa	30 000 zł	30 000 zł
Działalność usługowa	321 012 zł	280 120 zł
Administracja publiczna	4 437 668 zł	4 816 027 zł
Obrona narodowa	500 zł	500 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 828 250 zł	3 315 631 zł
Obsługa długu publicznego	543 750 zł	1 812 292 zł
Różne rozliczenia	- zł	506 901 zł
Oświata i wychowanie	12 819 142 zł	12 527 711 zł

Ochrona zdrowia	1 111 000 zł	850 640 zł
Opieka społeczna	5 366 281 zł	5 545 003 zł
Pozostałe zadania w zakresie opieki społecznej	971 300 zł	1 029 900 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 649 909 zł	1 470 115 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20 000 zł	33 000 zł
Kultura fizyczna i sport	30 000 zł	26 700 zł
Ogółem	33 086 812 zł	35 132 770 zł
Saldo	- 1 063 639 zł	- zł

Analizując przychody budżetu powiatu widać pozytywną tendencję w strukturze przychodów. Dochody własne wzrosły o 4,1% r/r, udział powiatu w podatkach budżetu państwa wzrósł o 3%. Zmniejszyła się subwencja oraz dotacje, ale jest to mniej istotna zmiana.

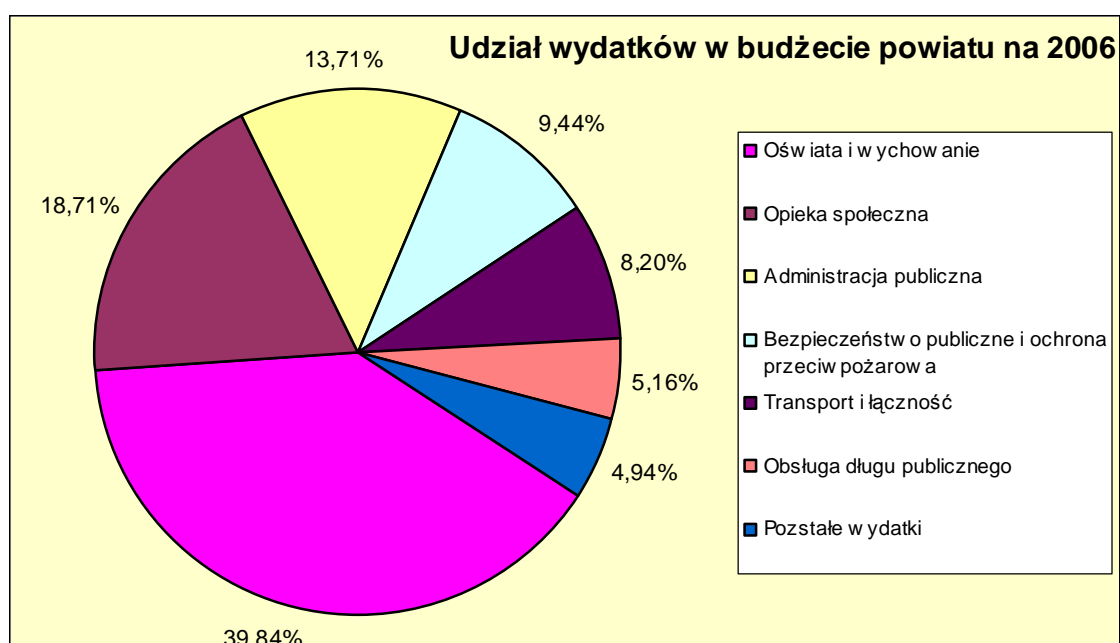

Rys. 15 Struktura przychodów budżetowych powiatu olawskiego na lata 2005-2006

Analizując wydatki budżetowe, zapisane w uchwale na rok 2006, wydatki na oświatę i wychowanie stanowią ponad 35% wydatków budżetowych. Wdrażanie strategii rozwoju powiatu olawskiego na lata 2006-2015 powinno również dotyczyć restrukturyzacji wydatków

budżetowych, tak aby zapisane cele strategiczne znalazły pokrycie w budżecie, a przynajmniej w części wkładu własnego projektów współfinansowanych z funduszy UE.

Budżet powiatu oławskiego na poziomie 35 mln złotych rocznie umożliwia optymalizację wydatków i stanowi dobry prognostyk na lata wdrażania strategii 2006-2015. Idąc za cytowanym opracowaniem prof. Orłowskiego, można dokonać symulacji na kolejne lata, a uwzględniając dodatkowo wskaźnik dyskonta równy inflacji, umożliwia się porównanie symulowanych wyników w cenach dzisiejszych.

Rys. 16 Procentowy udział wydatków w planie budżetu powiatu oławskiego na 2006 r.

7. ANALIZA STRATEGICZNA POWIATU

Wiele zespołów autorskich posługuje się analizą SWOT, niestety nie zawsze umiejętnie. Najczęściej kończy się ona na pokazaniu czynników bez dalszej analizy quasi-ilościowej lub przynajmniej jakościowej. Większość strategii opracowywana jest na zasadzie odpisywania od wzorca. Stąd w analizach SWOT spotykane są bardzo ogólne czynniki, charakterystyczne dla całego kraju (np. pozyskanie funduszy unijnych) przedstawiane w sposób niezwiązany z regionem. Jednym z celów metody SWOT jest pokazanie wyjątkowości regionu i jego przewagi konkurencyjnej w szerokim otoczeniu, ponieważ najważniejszą rzeczą w strategii jest okazanie możliwości endogenicznego rozwoju, a szanse i zagrożenia tkwią nie tylko na zewnątrz regionu, ale także wewnątrz niego.

Większość strategii jest przygotowywana w urzędach powiatowych i marszałkowskich, z szerszym lub węższym udziałem przedstawicieli samorządów, instytucji i organizacji społecznych. W większości strategii są konsultowane przez ekspertów. Szeroki zakres społecznych konsultacji, nie sprzyja niestety jakości dokumentów, które w miarę postępów tych konsultacji zamieniają się w populistyczny koncert życzeń oraz kompromis pomiędzy poszczególnymi radnymi lub innymi grupami interesu. Dla takiego dokumentu analiza SWOT jest jedynie makroskopowym opisem życzeń.

W przypadku strategii powiatu oławskiego zastosowano zasadę korelacji pomiędzy wynikami ankiety skierowanej do mieszkańców i wynikami analizy SWOT, która w znacznej części bazuje na wskazaniach, wynikających z opracowania ankiety. Dodatkowo zastosowano ograniczenia zakresu do wynikającego z ustawy o samorządzie powiatowym.

7.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT globalna powiatu oławskiego stanowi wynik kompromisowej konsolidacji analiz SWOT- cząstkowych, dotyczących: sfery społecznej, sfery środowiska naturalnego, sfery gospodarczej i sfery infrastruktury. Opracowano szczegółowo analizę wag czynników, wyliczono prawdopodobieństwo sukcesu strategicznego dla przedstawionego układu.

7.1.1. Mocne strony

1. *Bliskie położenie powiatu wobec regionalnych ośrodków gospodarczych (Opole, Wrocław) i centralne położenie względem dużych aglomeracji (Warszawa, Berlin, Praga)*

Czynnik ten nabierze większego znaczenia w kolejnej projekcji budżetowej UE na lata 2007-2013, w związku ze zwiększeniem wolumenu inwestycji w okolicy Wrocławia oraz strategią rozwoju Dolnego Śląska. Możliwość oferty korzystnej lokalizacji mieszkaniowej oraz inwestycyjnej w powiecie oławskim stanowić może znaczącą pozycję w strategii rozwoju. W korelacji z czynnikiem dobrej sieci komunikacyjnej można próbować z powodzeniem wykorzystać nadarżające się okazje.

2. *Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, dostęp do autostrady A4, rozwinięta sieć dróg, odrzański węzeł wodny, przebieg krajowych i europejskich korytarzy transportowych (drogowy, kolejowy, wodny),*

Bardzo ważny aspekt rozwojowy, stanowiący istotny czynnik lokalizacji nowych inwestycji. Powiat oławski dysponuje dostępem do trzech, niezależnych szlaków komunikacyjnych: drogowego z dostępem do autostrady A4, kolejowego z magistralą kolejową Wschód - Zachód oraz odrzańskiego szlaku wodnego. To należy w sposób szczególny promować w działaniach strategicznych powiatu. Rozwój w czasie istotności czynnika będzie związany ze wzrostem nakładów inwestycyjnych w infrastrukturę komunikacyjną, w tym środków z programów ZPORR, SPOT oraz EFS.

3. *Dynamicznie rozwijający się rynek pracy w powiecie, powiązany z nowymi inwestycjami.*

Czynnik stanowiący o sile powiatu i możliwościach pochodnych, rozwoju usług sfery socjalnej i przyciąganie osadników charakteryzujących się korzystnym wiekiem i statusem zawodowym. Powiat oławski może stanowić poważną rolę w otoczeniu aglomeracji wrocławskiej, oferując tereny inwestycyjne dla budownictwa.

4. *Bliskość ośrodków akademickich, Wrocławia i Opola, z bogatą ofertą szkolnictwa wyższego*

Czynnik ten nie wydaje się mieć aktualnie znaczącego wpływu na rozwój powiatu. Należy jednak uwzględnić wzrost jego istotności w miarę osiedlania się w powiecie kadr związanych z rozwojem inwestycji dolnośląskich, w szczególności lokalizowanych w strefie ekonomicznej. Bliskość ośrodków akademickich będzie z pewnością atrakcyjne dla utrzymania korzystnej sytuacji demograficznej w latach dalszych.

5. *Baza edukacyjna, dobrze rozwinięta infrastruktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego, dobra sieć szkół i placówek oświatowych,*

Czynnik ten już obecnie wydaje się mieć już wpływ na rozwój powiatu. Zostało to zauważone przez respondentów w wynikach ankiety rozwoju powiatu. W dalszych latach będzie następował wzrost jego znaczenia z uwagi na poszukiwanie nowych pracowników przez zakłady funkcjonujące na terenie powiatu lub powstające w strefie ekonomicznej. Dobre zaplecze szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz usług socjalnych oznacza wyższy standard życia społeczeństwa i stanowi istotny czynnik demograficzny. Wzrost wartości wskaźnika będzie rosnać wraz ze wzrostem inwestycji w regionie.

6. *Dobra sieć dróg, rozwinięta sieć telekomunikacyjna*

Bardzo ważny aspekt rozwojowy, stanowiący istotny czynnik lokalizacji nowych inwestycji. Obecny układ transportowy w części już obecnie nie spełnia wymagań w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. Konieczne są znaczące inwestycje oraz koncentracja środków na poprawę sytuacji. Wzrost znaczenia tego czynnika będzie związany ze zwiększeniem nakładów inwestycyjnych w infrastrukturę komunikacyjną, w tym środków z programów ZPORR, SPOT oraz EFS. Telekomunikacja, zwłaszcza dostęp do szerokopasmowego internetu w powiecie oławskim jest na dobrym poziomie. Możliwe jest efektywne wdrażanie strategii ePolska oraz pozyskanie środków na rozwój rozwoju eUsług oraz eSpołeczeństwa. Jest to bardzo ważny atut powiatu.

7. *Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, aspiracje mieszkańców do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, przyrost wysoko wykwalifikowanej kadry*

Aktualnie czynnik ten już wydaje się mieć wpływ na rozwój powiatu. Zostało to zauważone przez respondentów w wynikach ankiety rozwoju powiatu. W dalszych

latach będzie następował wzrost jego znaczenia z uwagi na poszukiwanie nowych pracowników przez zakłady funkcjonujące na terenie powiatu lub powstające w strefie ekonomicznej. Dobre zaplecze szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz usług socjalnych oznacza wyższy standard życia społeczeństwa i stanowi istotny czynnik demograficzny. Wzrost wartości wskaźnika będzie rosnać wraz ze wzrostem inwestycji w regionie.

8. *Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych),*

Powiat oławski dysponuje atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi. Są one dobrze uzbrojone. Gminy położone na terenie powiatu oferują dodatkowe zachęty ekonomiczne dla potencjalnych inwestorów. Czynnik ten powinien przez kilka lat pozostawać, na stałym, wysokim poziomie wpływu na rozwój powiatu.

9. *Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna,*

Atutami powiatu są atrakcyjne i dobrze uzbrojone tereny inwestycyjne, gdzie (w miarę potrzeb) można dokonać szybkiej, lokalnej interwencji infrastrukturalnej. Gminy powiatu stosują zachęty ekonomiczne dla potencjalnych inwestorów. Czynnik ten powinien przez kilka lat pozostawać, na stałym, wysokim poziomie wpływu na rozwój powiatu. Jednak atrakcyjność inwestowania jest zmienna w czasie i zależy od zachowań powiatów konkurencyjnych oraz rozwoju sytuacji gospodarczej województwa.

10. *Stosunkowo duża koncentracja inwestycji zagranicznych*

Jest to istotny czynnik o charakterze referencji dla zagranicznych inwestorów. W chwili obecnej stanowi istotną przesłankę rozwojową i wymaga wzmocnienia przez promocję oraz informację o powiecie. Zakładając aktywne działania władz powiatu w tej kwestii, można prognozować wzrost istotności tego czynnika już w ciągu najbliższych lat.

11. *Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych,*

Czynnik o najbardziej istotnym znaczeniu rozwojowym dla regionu. Przyciąga inwestycje, poprawia sytuację na rynku pracy, a dodatkowo przynosi szybkie efekty ekonomiczne. Niestety pojemność stref jest ograniczona i znaczenie tego czynnika w kolejnych latach będzie maleć. Okazją może tutaj być powstanie nowej strefy, ale wymaga to decyzji na poziomie centralnym i trzeba się liczyć z odmową dalszego tworzenia specjalnych stref ekonomicznych.

12. *Duża ilość małych i średnich przedsiębiorstw w strukturze gospodarki (rozwój sektora MSP),*

Ten czynnik nie ma tak bardzo istotnego wpływu na rozwój powiatu. Duża liczba małych podmiotów, czy mała liczba dużych, bardzo silnych ekonomicznie to zawsze pozostanie elementem gry ekonomicznej. Małe podmioty tworzą miejsca pracy w sołectwach, co jest niezwykle istotnym czynnikiem dywersyfikacji zatrudnienia. Jeżeli zostaną stworzone warunki do rozwoju małych przedsiębiorstw na wsi, wówczas czynnik ten może mieć poważne znaczenie dla rozwoju.

13. Dobrze rozwijające się wybrane sektory przemysłu (gałęzie przemysłu):

Specjalizacja powiatu w określonych dziedzinach gospodarki jest istotnym czynnikiem rozwoju, zwłaszcza w kontekście koncentracji potencjału na dziedziny, w których można oczekiwać sukcesu. Czynnik ten jest jednak mocno skorelowany z istnieniem strefy ekonomicznej, gdzie zlokalizowano produkcję określonej branży. Obecnie można zaobserwować wzrost znaczenia koncentracji w wybranych dziedzinach. Sytuacja ta jednak ustabilizuje się na poziomie średniego wpływu, ze względu na ograniczenie inwestycji z powodu braku lokalizacji w SSE.

14. Zasoby wód podziemnych o wysokiej jakości,

Polska cierpi na deficyt wody. Dysponowanie wodami głębinowymi stanowi poważne bogactwo naturalne. Dobre ich wykorzystanie może stać się jednym z czynników wzrostowych powiatu. Czynnik ten w korelacji ze skuteczną ochroną wód i środowiska naturalnego, może przyczynić się w niedalekiej przyszłości do efektywnego wykorzystania tych zasobów.

15. Zwarta struktura agrarna,

O ile w strategii rozwoju rolnictwa powiatu olawskiego czynnik ten miałby jedną z najwyższych wartości, o tyle w strategii rozwoju powiatu, rolnictwo nie wprowadza istotnych ekonomicznie elementów. Produkcja oraz produkt brutto sektora rolniczego jest zbyt niski w stosunku do sektora przemysłowego i usług. Dlatego czynnik ten ma ograniczony wpływ na rozwój powiatu.

16. Zasoby dla rozwoju rolnictwa oraz działalności agroturystycznej

Ten czynnik wydaje się bardzo istotnym z punktu widzenia rozwoju. Dzisiaj nie ma on znaczenia, ale jeżeli nastąpi dywersyfikacja produkcji rolnej i powiat postawi na przetwórstwo oraz małe zakłady rodzinne, można przyjąć, że za 5-6 lat czynnik ten będzie stanowić poważny potencjał ekonomiczny powiatu. Są po temu wszelkie przesłanki i w części dotyczącej szans, taki aspekt mógłby mieć wysoką wagę statystyczną.

17. Dobry poziom przygotowania kadry służb specjalistycznych

Ważny aspekt w kontekście strategii poprawy bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania katastrofom. To oznacza również zdolność kadr do wdrażania strategii, co powoduje, że czynnik ten ma znaczenie dla rozwoju powiatu.

18. *Rozwiązania techniczne urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią miejscowości z powiatu oławskiego, położone nad rzekami Odrą i Oławą*

Bardzo istotny czynnik, nie mający bezpośredniego wpływu na rozwój, ale eliminujący potencjalne straty ekonomiczne i zagrożenia. Ma ogromny wpływ na decyzje lokalizacyjne inwestycji oraz świadomość społeczną. Z tego punktu widzenia należy przyznać mu stałą w czasie wagę statystyczną na poziomie więcej niż średni.

7.1.2. Słabe strony

1. *Niekorzystna struktura bezrobocia w powiecie, trudności w dopasowaniu wykształcenia mieszkańców powiatu do potrzeb firm (pracodawców),*

Ten problem dotyczy nie tylko powiatu oławskiego. Nowa strategia rozwoju województwa dolnośląskiego poświęca temu zagadnieniu oddzielny priorytet. Zmiana modelu kształcenia jest trudnym zagadnieniem nie tylko organizacyjnym, ale przede wszystkim prawnym. Nie można zatem oczekiwać szybkich zmian w tej kwestii, a rola powiatu w dokonaniu zmian modelowych kształcenia jest bardzo ograniczona.

2. *Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej*

O ile strategia rozwoju oraz poprawy życia będzie wdrażana konsekwentnie, wówczas negatywne zjawiska migracyjne zostaną ograniczone. Takie działania zostały empirycznie potwierdzone we Francji i innych krajach UE. Negatywne zmiany zostały odwrócone po około 10 latach od rozpoczęcia programu rewitalizacji.

3. *Zły stan dróg: większość (94%) dróg wymaga naprawy bądź przebudowy w ciągu najbliższych lat*

Jest to poważne zagrożenie, wymagające interwencji ze środków pozabudżetowych. Ma znaczenie dla atrakcyjności inwestycji, atrakcyjności terenów inwestycyjnych, rozwoju turystyki itp. Dewastacja dróg jest zjawiskiem narastającym nieliniowo - im bardziej zniszczona nawierzchnia, tym szybciej postępuje jej dalsza degradacja. Wymaga to szczególnego potraktowania w strategii powiatu oraz gmin w powiecie, zwłaszcza w stosunku do planowanych lokalizacji kwalifikowanych inwestycji.

4. *Zwiększające się natężenie ruchu w powiecie, przy braku środków na inwestycje drogowe*

Czynnik bardzo istotny, wymagający zwiększenia wysiłków na rzecz pozyskiwania środków z funduszu ZPORR oraz EFS. Konieczne jest opracowanie dokumentacji dla najpotrzebniejszych inwestycji drogowych, które mogą zostać sfinansowane ze środków pozabudżetowych.

5. *Niedostosowany do rosnącego ruchu tranzytowego układ komunikacyjny gmin powiatu, niski standard szlaków komunikacyjnych*

Czynnik wymagający zwiększenia wysiłków na rzecz pozyskiwania środków z funduszu ZPORR oraz EFS. Problem dotyczy zarówno Oławy (ulice 3 Maja i Sikorskiego), ale również m.in.: Jelcza – Laskowic (ul. Witosy), miejscowości: Gać, Brzezinki, Gaj Oławski, Godzikowice, Chwalibożyce, Lizawice, Sobocisko. Konieczne jest opracowanie dokumentacji dla najbardziej potrzebnych inwestycji drogowych, które mogą zostać sfinansowane ze środków pozabudżetowych.

6. *Brak długofalowej strategii, powiązanej z określonymi środkami finansowymi przeznaczonymi na infrastrukturę drogową powiatu, brak perspektywicznych planów rozbudowy istniejącej infrastruktury technicznej,*

Brak koncepcji oraz strategii ewidentnie hamuje pozyskiwanie środków pozabudżetowych, ale taki dokument może powstać w dowolnym momencie i w kategorii okazji powinien zostać umieszczony jako szansa.

7. *Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znacznej części obszaru powiatu,*

Dzisiaj jest to bardzo istotny element hamujący rozwój inwestycji. Jednak znaczenie tego czynnika będzie maleć, a do roku 2010 powinny zostać wszelkie sprawy związane z planami zagospodarowania przestrzennego rozwiązane.

8. *Zwiększenie zadań powiatu bez zabezpieczenia środków finansowych (w zakresie służby zdrowia, oświaty, kultury, bezpieczeństwa),*

Czynnik, którego znaczenie powinno maleć, ponieważ po pierwszych dwóch latach funkcjonowania w ograniczonym zakresie finansowym, powiaty znajdują rozwiązanie sytuacji.

9. *Brak zakresu kompetencji powiatu w zakresie stymulowania rozwoju gospodarczego*

Ten czynnik może zostać zmieniony w bardzo szybkim terminie. Dlatego jego istotność jest bardzo krótkotrwała.

10. Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Tego czynnika zmodyfikować się nie da. Nie będzie on również zmieniał się w 6-letnim horyzoncie czasowym

11. Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich

Nie da się szybko wpłynąć na ten czynnik. W sześcioletnim horyzoncie czasowym nie będzie się on zmieniał. Jedynym wyjściem jest dotacja na cele infrastrukturalne, związane z tworzeniem nowych miejsc pracy.

12. Brak kapitału na stworzenie bazy do przechowywania płodów rolnych

Tego czynnika zmodyfikować się nie da i nie będzie się on również zmieniał w 6-letnim horyzoncie czasowym. Jedynie poważne inwestycje w przetwórstwo na wsi mogą zmienić sytuację rolników. Wymaga to jednak kompetentnego wdrożenia programu restrukturyzacji rolnictwa, w oparciu o dotacje UE oraz ujęcie w budżetach gmin odpowiednich środków na współfinansowanie strategii powiatowej.

13. Mała zdolność przedsiębiorstw lokalnych do inwestowania (brak własnego kapitału),

Tego czynnika zmodyfikować się nie da. Nie będzie się on również zmieniał w istotny sposób w 6-letnim horyzoncie czasowym.

14. Niewystarczający wzrost liczby nowych mieszkań, słaby rozwój budownictwa komunalnego oraz socjalnego,

Ten czynnik nie będzie ulegał zmianie ze względu na wysoką kapitałochłonność budownictwa. Nie będzie on również się szczególnie zmieniał w 6-letnim horyzoncie czasowym

15. Dysproporcje rozwoju poszczególnych gmin powiatu

Dysproporcji w rozwoju gmin powiatu nie da się szybko wyrównać. Nie będzie się ona również zmieniała w istotny sposób w 6-letnim horyzoncie czasowym. Wdrożenie zasad zrównoważonego rozwoju wymaga dywersyfikacji inwestycji oraz wsparcie słabszych gmin. Nie da się tego przeprowadzić w obecnej strukturze zarządzania państwem ze względu na bardzo ograniczone środki. Słabsze gminy nie będą również większym beneficjentem funduszy strukturalnych, o ile nie zmienią się zasady finansowania projektów.

16. Słabe wykorzystanie potencjału Odry

Wymaga to zdecydowanych działań inwestycyjnych na poziomie państwowym. Ustawa Programu dla Odry 2006 nie pociąga za sobą automatycznie środków finansowych i wdrożenie jest opóźnione. Powiat ma w tej kwestii znikome możliwości inwestycyjne. Gminy również nie dysponują środkami na współfinansowanie poważniejszych projektów strukturalnych.

17. Zły stan techniczny zabytków w powiecie, obniżający ich atrakcyjność turystyczną

Nie ma wpływu na rozwój powiatu. Ma wpływ na rozwój turystyki oraz wzmocnienie integracji lokalnej. Jednak turystyka nie stanowi osi rozwojowej powiatu olawskiego. Skuteczną okazją mogą być plany rewitalizacji, które należy przygotować i wdrażać.

18. Zagrożenie powodziowe (głównie obszary nadodrzańskie),

Zagrożenie powodziowe stanowi poważne ograniczenie rozwoju powiatu. Jest również kontrargumentem lokalizacji inwestycji. Konieczna jest interwencja inwestycyjna przy wsparciu funduszy pozabudżetowych. Konieczne jest lobby tego zadania u władz gminnych oraz wojewódzkich. Zagrożenie powinno maleć wraz ze wzrostem środków na inwestycje infrastrukturalne z funduszu spójności oraz wdrożenia programu dla Odry.

19. Niewystarczające wyposażenie w sprzęt specjalistyczny Straży Pożarnej, Policji i Inspekcji powiatowych, wyeksploatowany i awaryjny sprzęt oraz pojazdy ratownicze

Zagadnienie które powinno zostać potraktowane w sposób priorytetowy, ponieważ stosunkowo małe środki inwestycyjne są w stanie szybko zminimalizować problem do poziomu akceptowalnego społecznie. Byłby to sukces władz powiatu oraz wyraźna poprawa komfortu życia mieszkańców, zwłaszcza że w ankiecie nt. rozwoju mieszkańcy wyraźnie preferowali ten kierunek działań.

7.1.3. Zagrożenia w otoczeniu

1. Zahamowanie procesu restrukturyzacji oraz działań na rzecz oddłużenia olawskiego szpitala (brak środków na dofinansowanie służby zdrowia), powodujące zakłócenia w jego funkcjonowaniu,

Wpływa to na obniżenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu oraz poważne konsekwencje finansowe dla Starostwa. Brak oddłużenia lub dofinansowania powoduje bezpośrednie ograniczenie pozyskiwania funduszy pozabudżetowych, ponieważ ogranicza możliwość współfinansowania własnego inwestycji.

2. *Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków (innych państw), odpływ młodych mieszkańców powiatu, migracja zarobkowa, odpływ wykształconej/ wykwalifikowanej siły roboczej*

Czynnik związany z typową dysfunkcją społeczno-ekonomiczną regionu. Bezrobocie, brak perspektywy na mieszkanie, stagnacja rozwojowa, niskie zarobki, etc. stanowią podstawową bolączkę powiatu oławskiego. W ankiecie społecznej wskazano na te problemy, jako kluczowe. Władze wskazują również na ten aspekt w analizie SWOT. Można zatem mówić o pełnej korelacji pomiędzy oczekiwaniami społeczeństwa oraz wizją rozwoju, prezentowaną przez władze powiatu w tej kwestii. Gwałtowny rozwój aglomeracji wrocławskiej i znaczące inwestycje poza powiatem oławskim mogą w istotny sposób zaburzyć strukturę demograficzną i odpływ wykwalifikowanej kadry, której zostaną zaoferowane wysokie zarobki i stabilna praca. Przeciwwagą dla takiej sytuacji może być wzrost komfortu życia na terenie powiatu oławskiego, przez rozwój usług socjalnych (usługi medyczne, przedszkolne, rekreacyjne) i ofertę budownictwa mieszkaniowego o podwyższonym standardzie. Wówczas ta kadra może wybrać powiat oławski jako miejsce stałego zamieszkania i albo dojazd do miejsca pracy, albo pracę u lokalnych pracodawców.

3. *Niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej powiatu*

Ten problem niektóre miasta francuskie miały 20 lat temu. Tam, gdzie interwencja w postaci globalnej rewitalizacji całego obszaru zakończyła się sukcesem, złe trendy demograficzne odwróciły się już po 10 latach (Vallenciennes). Niekorzystny układ demograficzny może być zmieniony wyłącznie na drodze zrównoważonego wzrostu.

4. *Obniżanie się kwalifikacji długotrwale bezrobotnych*

Czynnik ten wynika z niekompetencji organów odpowiedzialnych za politykę pomocy społecznej w Polsce. Projekty są w większości nietrafione i nie powodują restrukturyzacji bezrobocia oraz nie umożliwiają podniesienia kwalifikacji. Powiat ma w tej kwestii ograniczone możliwości, aczkolwiek wykorzystanie dobrej bazy szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz projektów edukacyjnych może ten proces odwrócić. Obniżanie się poziomu kwalifikacji bezrobotnych obciąża dodatkowo budżet i jest w dłuższym horyzoncie czasowym podstawą trwałego wykluczenia społecznego.

5. *Odpływ, wycofanie się inwestorów ze stref ekonomicznych, po upływie okresu preferencyjnych warunków, ulg podatkowych*

Bardzo niebezpieczny czynnik, zwłaszcza w pierwszych latach wprowadzania strategii. Wycofanie się inwestorów pogłębiłoby niekorzystne zjawiska w sferze społecznej oraz gospodarczej. Jest to zatem czynnik o najwyższym stopniu zagrożenia strategicznego. Należy podjąć wszelkie działania dla jego neutralizacji, wykorzystując nadarżające się okazje, określone w matrycy SWOT.

6. *Napływ, wraz z realizacją zamierzeń inwestycyjnych siły roboczej spoza powiatu*

Nie należy z tym czynnikiem wiązać szczególnego ryzyka strategicznego. W Polsce migracja za pracę jest zjawiskiem incydentalnym ze względu na słabe możliwości socjalne oraz niski wskaźnik affordability w zakresie mieszkaniowym. Stały dojazd do pracy w promieniu powyżej 25 km jest znaczącym utrudnieniem. Przy aktualnym, przeciętnym wynagrodzeniu w gminie, w której lokowana jest inwestycja, nie wydaje się być istotnym nacisk na rynek pracy przez osoby z zewnątrz.

7. *Niechęć inwestorów do lokowania inwestycji na obszarach o słabszej infrastrukturze*

Jest to zrozumiałe, a wobec konkurencji lokalizacyjnych w innych miejscowościach stanowi dodatkowe zagrożenie. Jest ono możliwe do zredukowania przez okazje związane z inwestycjami infrastrukturalnymi, wspieranymi z funduszy pomocowych. Należy przy tym zaznaczyć, że stworzenie planowanych obszarów dla inwestycji i koncentrowanie projektów infrastrukturalnych na tych terenach powinno stanowić strategiczne działanie, umożliwiające wykorzystanie wielu szans, wymienionych w niniejszej analizie.

8. *Zagrożenie braku ciągłości w realizowaniu planowanych, długofalowych działań*

Zaprzestanie działania lub realizacji rozpoczętego planu stanowi podwójną stratę. Dlatego tworząc strategię należy wprowadzić takie metody wdrożenia, aby zapewnić ciągłość jej realizacji, niezależnie od opcji politycznej oraz partykularyzmu poszczególnych grup i układów decyzyjnych.

9. *Brak długotrwałej polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, polityki regionalnej państwa i polityk sektorowych*

W zasadzie polityk i dokumentów w Polsce powstało wiele. Niestety ich jakość i związek z praktyką zwykle był i jest bardzo słaby. Braki inwentaryzacji na poziomie podstawowym nie pozwalają na szybkie i łatwe tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego, co znacząco opóźnia procesy inwestycyjne. Dokumentacje są drogie i wielu gmin nie stać na ich utworzenie. Brakuje ogólnej koncepcji finansowania dokumentacji inwestycyjnej dla celów aplikacji o fundusze pomocowe. Ten czynnik będzie miał znaczenie w najbliższych latach, jednak nie powinien wpływać istotnie na rozwój powiatu oławskiego. Tu istnieją dobre przykłady szybkiego tworzenia potrzebnej dokumentacji i uzyskiwania stosownych pozwoleń.

10. *Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezpieczenia finansowego).*

To jest kluczowy element hamujący rozwój powiatów. Niskie budżety samorządów powiatowych przy znaczących kosztowo zadaniach. Sytuacja w tej kwestii nie poprawi się w ciągu najbliższych lat, zwłaszcza że podział dochodów z podatków nie został zmieniony. Należy przyjąć, że ten negatywny czynnik może zostać osłabiony dotacjami z funduszy pomocowych. Tego również żąda społeczeństwo w ankiecie. Zwiększyć sprawność pozyskiwania środków pozabudżetowych przez samorząd powiatowy. Okazją dodatkową jest możliwość tworzenia podmiotów wyspecjalizowanych oraz tworzenia związków publiczno-prawnych. Wymaga to jednak znacznych kompetencji od urzędu oraz woli wdrożenia strategii w tym kierunku.

7.1.4. Okazje w otoczeniu

1. *Położenie miasta w obrębie europejskiego korytarza transportowego Wschód-Zachód (Wrocław- Górny Śląsk oraz Berlin – Katowice - Budapeszt), autostrada A4*

Bardzo ważny aspekt rozwojowy, stanowiący istotny czynnik lokalizacji nowych inwestycji. Powiat oławski dysponuje dostępem do trzech, niezależnych szlaków komunikacyjnych: drogowego z dostępem do autostrady A4, kolejowego z magistralą kolejową Wschód-Zachód oraz odrzańskiego szlaku wodnego. To należy w sposób szczególnie promować w działaniach strategicznych powiatu. Znaczenie tego czynnika będzie rosło, wraz ze wzrostem nakładów inwestycyjnych w infrastrukturę komunikacyjną, w tym środków z programów ZPORR, SPOT oraz EFS. Aby szansa została właściwie wykorzystana, konieczna jest odpowiednia promocja.

2. *Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe*

Szansa najwyższej kategorii. W zasadzie powinna dotyczyć całości planu rozwoju lokalnego każdej gminy. Tym niemniej inwestycje drogowe, stanowią znaczącą siłę napędową koniunktury w powiecie. Niestety realność tej okazji wydaje się być niska.

3. *Budowa obwodnicy miasta Oława*

Budowa obwodnicy znacząco przyczyni się do poprawy sytuacji w ruchu drogowym. Ze względu na przewidywany, istotny wzrost natężenia ruchu, jej znaczenie dla rozwoju powiatu będzie rosło.

4. *Dopasowanie koncepcji edukacji i kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy*

Jest to szansa, której skutki będą widoczne po kilku latach. Dlatego wykorzystanie tej okazji jest istotne, a dodatkowo wymaga niskich nakładów i jako takie powinno

uzyskać priorytet wdrożeniowy. Wymaga to jednak mądrości w przygotowaniu programu przekwalifikowania i szkoleń kierunkowych, które dodatkowo mogą uzyskać dofinansowanie z funduszu EFS.

5. *Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej*

Jest to ogromna szansa rozwojowa. Wymaga poważnych inwestycji w infrastrukturę sieciową oraz edukację. Stwarza jednak możliwość tworzenia wirtualnych miejsc pracy oraz wdrażania programu gospodarki opartej na wiedzy, na którą w najbliższym okresie planowania przygotowano znaczące środki, zarówno w budżecie, jak i w zakresie funduszy strukturalnych. Działania w tym kierunku są komplementarne ze zmianami kształcenia oraz szkoleniem zawodowym, funkcjonowaniem nowoczesnego biznesu oraz potrzebami specjalnej strefy ekonomicznej. Dla powiatu oławskiego czynnik ten w najbliższych latach będzie stanowić oś rozwojową.

6. *Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry*

Okazja najwyższej kategorii dla powiatu. Umożliwia poprawę zabezpieczenia przed powodzią oraz reaktywację transportu rzeczno-żeglarskiego z budową portu w Oławie włącznie. Na tym można również budować turystykę w powiecie. Odra nie jest dzisiaj efektywnie wykorzystywana, a zmiana tej sytuacji wymaga poważnych inwestycji w infrastrukturę. Ale jest to bogactwo naturalne, które powinno zostać w sposób szczególny potraktowane w strategii rozwoju powiatu.

7. *Powstawanie nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem*

Czynnik, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju powiatu. Dywersyfikacja zatrudnienia w sołectwie na rzecz usług, wytwórczości i przetwórstwa jest optymalnym modelem, którego doskonałym przykładem może być Holandia, Belgia i Niemcy. Wymaga to jednak inwestycji i systematyczności w działaniu. Jest to ewidentna szansa rozwoju powiatu oławskiego. Jej znaczenie będzie zmienne w czasie, rosnąc w miarę zwiększania dotacji z UE.

8. *Przetwórstwo lokalne płodów rolnych i stymulacja inwestycji w tym obszarze gospodarki*

Czynnik, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju powiatu. Przetwórstwo rolne jest optymalnym modelem dla powiatów położonych blisko aglomeracji miejskich, którego doskonałym przykładem mogą być Niemcy. Wymaga to inwestycji i systematyczności w działaniu władz. Jest to ewidentna szansa rozwoju powiatu oławskiego. Jej znaczenie będzie zmienne w czasie, rosnąc w miarę zwiększania dotacji z UE.

9. *Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi*

Czynnik, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju powiatu. Jest szansą na rozwój powiatu olawskiego. Jego znaczenie będzie maksymalne i stałe w czasie. Komplementarność okazji w stosunku do zagrożenia - brak środków na inwestycje mieszkańców i lokalnego biznesu oznacza trafność działania. Problemem jest z kolei niski budżet powiatu oraz brak koncepcji globalnej.

10. *Rewitalizacja obszarów powojkowych oraz zdegradowanych (rewaloryzacja starego miasta w Oławie oraz rejonów atrakcyjnych dla rekreacji)²⁹,*

Ogromna szansa dla powiatu olawskiego. Powstanie centrum, do którego można udać się w celach rekreacyjno-kulturalnych. Rewitalizacja jest koncepcją i szansą na powstanie nowych miejsc pracy oraz pociągnięcia do działania gmin. Jest to szansa na duże dotacje z UE, nie tylko z programu ZPORR, EFS, EOG i Equal ale i funduszu WFOŚiGW. Dobra rewitalizacja może dotyczyć całych obszarów zdegradowanych, daje szansę na zmianę ich funkcji oraz przeznaczenia (atrakcje rekreacyjne i turystyczne, nowe obiekty użyteczności publicznej).

11. *Powiększanie się gospodarstw rolnych i w konsekwencji powstawanie silnych producentów na rynek rolno – spożywczy,*

Właściwy kierunek koncentracji kapitału. Jest to umiarkowana szansa rozwojowa, dająca możliwość inwestycji w przetwórstwo rolne oraz tworzenie sfery usług na wsi. Bez pomocy władz gmin i powiatu oraz wsparcia edukacyjnego i finansowego może być trudna do wygrania.

12. *Uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych na rozwój rolnictwa, obszarów wiejskich,*

To byłaby szansa wysokiego poziomu. Niestety nie zależy ona od działania władz powiatowych i może być traktowana jako okazja chwili.

13. *Różnicowanie działalności na obszarach wiejskich i infrastruktury technicznej na wsi*

Czynnik, który powinien uzyskać priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju powiatu. Wymaga to znaczących inwestycji i systematyczności w działaniu władz. Jest to rzeczywista szansa rozwoju powiatu olawskiego. Jej znaczenie będzie zmienne w czasie, rosnąc w miarę zwiększania dotacji z UE oraz możliwości finansowych gmin. Jest komplementarna z powstawaniem nowych miejsc pracy na wsi poza

²⁹ W RPO dla Dolnego Śląska na lata 2007-2013 przewidziano rewitalizację jako jeden z priorytetów wsparcia finansowego regionu z funduszu ZPORR. Te środki mogą być wykorzystane wyłącznie na ten cel, a realizacja projektów w miastach i miasteczkach powyżej 5000 mieszkańców ma pobudzić lokalną przedsiębiorczość.

rolnictwem oraz przetwórstwem lokalnym płodów rolnych i stymulacją inwestycji w tym obszarze gospodarki. Jest zgodna z priorytetami SPO-WKP oraz SPO-ROL

14. Położenie większego nacisku na edukację młodzieży wiejskiej

Szansa na długofalową zmianę i poprawę komfortu życia młodzieży na wsi. Komplementarna z dopasowaniem koncepcji edukacji i doksztalcania do potrzeb lokalnego rynku pracy i upowszechnienia dostępu do sieci. Daje alternatywę rozwoju. Wykorzystanie tej szansy, w kontekście priorytetowych inwestycji w infrastrukturę na wsi, nie wymaga znaczących nakładów.

15. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na stabilizację produkcji

Powtórzenie szansy: przetwórstwo lokalne płodów rolnych i stymulacja inwestycji w tym obszarze gospodarki. Czynnikiem, który powinien uzyskać wszelkie priorytety wdrożeniowe strategii rozwoju powiatu. Przetwórstwo rolne jest optymalnym modelem dla powiatów położonych blisko aglomeracji miejskich, którego doskonałym przykładem mogą być Niemcy. Wymaga to inwestycji i systematyczności w działaniu władz. Jest to ewidentna szansa rozwoju powiatu olawskiego. Jej znaczenie będzie zmienne w czasie, rosnąc w miarę zwiększania dotacji z UE.

16. Tworzenie przez rolników dużych grup producenckich

Właściwy kierunek koncentracji kapitału. Jest to umiarkowana szansa rozwojowa, dająca możliwość inwestycji w przetwórstwo rolne oraz tworzenie sfery usług na wsi. Bez pomocy władz gmin i powiatu oraz wsparcia edukacyjnego i finansowego może być trudna do wygrania.

17. Pozyskanie podmiotów z kapitałem na zagospodarowanie istniejącej oferty nieruchomości

Nadarzająca się okazja, umożliwiająca rewitalizację istniejącego zasobu. Działanie jest w tym wypadku podwójnie korzystne ze względu na ograniczenie kosztów utrzymania nieruchomości, uzyskanie wpływów z podatków oraz stworzenie nowych miejsc pracy (w oparciu o zagospodarowanie obiektów). Może mieć wpływ na rozwój powiatu.

18. Współpraca powiatowych podmiotów samorządowych i gospodarczych; zintegrowanie inicjatyw społecznych i gospodarczych, realizowanych przez społeczność lokalną oraz samorządy: gminne i powiatowy

Trudno taki czynnik przyjąć za okazję, dającą istotny wpływ na procesy gospodarcze. Takie działanie powinno być stałym elementem zarządzania powiatem.

Jeżeli taka integracja pozwoli na zmiany prawa, zmiany warunków funkcjonowania biznesu itp. to stanie się okazją warunkową.

19. Współpraca gospodarczo – kulturalna powiatu z innymi regionami w Polsce i Europie

Okazja warunkowa, dająca możliwości rozwojowe w sferze społecznej. Ukierunkowanie jej na młodzież daje szanse wymiany grup oraz wsparcia szkolnictwa funduszami z tzw. "miękkich projektów".

20. Rewitalizacja i ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura techniczna,

Jest to szansa o najwyższym znaczeniu. Zarówno rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ochrona bogatych zasobów przyrodniczych powiatu, jak i uzbrojenie techniczne terenów - ewidentnie przyczyniają się do poprawy życia mieszkańców. To jest siła napędowa dla lokalizacji inwestycji, rozwoju usług socjalnych i turystycznych. Dlatego wykorzystanie tej długofalowej szansy powinno być jedną z osi rozwoju powiatu.

21. Promocja powiatu (walorów turystycznych i potencjału gospodarczego) i lokalnych produktów, wspólne działania promocyjne lokalnych MSP

Trudno wyobrazić sobie pozyskiwanie inwestycji, pozyskiwanie funduszy oraz rozwój turystyki bez aktywnej promocji. To jest okazja, którą należy wdrożyć jak najszybciej i utrzymywać na stałym poziomie przez co najmniej kilkuletni okres. Ponieważ inteligentna promocja nie musi być kosztowna, należy nadać temu czynnikowi wysoki priorytet wdrożeniowy.

22. Zmiana charakteru świadczeń pomocy społecznej na pomoc w usamodzielnieniu się

Bardzo istotny czynnik, podnoszący skuteczność pomocy społecznej, a jednocześnie obniżający koszty tej pomocy. W skali powiatu ma co najwyżej warunkowy wpływ na rozwój.

7.1.5. Analiza strategiczna

Dla określonych powyżej, w rozdziale 7.1 czynników modelu SWOT, dokonano analizy ich znaczenia w kolejnych latach, otrzymując macierz interakcji oraz ważność poszczególnych czynników. Każdy czynnik był oceniany w skali 1-5 (1 = mało istotny, 5 = najbardziej istotny), a siła związku między nimi, w skali trzystopniowej 0,1,2 (0 = brak związku, 2 = silna relacja). W wyniku takiego podejścia wybrano najbardziej istotne czynniki sukcesu strategicznego, które przedstawiono w tabeli 31³⁰.

Tabela 31 Najbardziej istotne czynniki SWOT dla strategii powiatu

Okres Nazwa	2006	2007	2008	2009	2010
Mocne	4	4	4	4	4
czynniki	Bliskie położenie powiatu wobec regionalnych ośrodków gospodarczych (Opole, Wrocław) i centralne położenie względem dużych aglomeracji (Warszawa, Berlin, Praga), Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych), Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna, Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych,	Bliskie położenie powiatu wobec regionalnych ośrodków gospodarczych (Opole, Wrocław) i centralne położenie względem dużych aglomeracji (Warszawa, Berlin, Praga), Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych), Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna, Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych,	Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, dostęp do autostrady A4, rozwinięta sieć dróg, odrzański węzeł wodny, przebieg krajowych i europejskich korytarzy transportowych (drogowy, kolejowy, wodny), Dobra sieć dróg, rozwinięta sieć telekomunikacyjna, Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych),	Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, dostęp do autostrady A4, rozwinięta sieć dróg, odrzański węzeł wodny, przebieg krajowych i europejskich korytarzy transportowych (drogowy, kolejowy, wodny), Dobra sieć dróg, rozwinięta sieć telekomunikacyjna, Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych),	Korzystny układ szlaków komunikacyjnych, dostęp do autostrady A4, rozwinięta sieć dróg, odrzański węzeł wodny, przebieg krajowych i europejskich korytarzy transportowych (drogowy, kolejowy, wodny), Dobra sieć dróg, rozwinięta sieć telekomunikacyjna, Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, aspiracje mieszkańców do podnoszenia poziomu

³⁰ Dane w tabeli 31 umieszczono na podstawie analizy wag statystycznych dla czynników SWOT, wyliczanych zgodnie z zasadami kwantyfikacji w analizach strategicznych, opisanymi np. w pracy: Krupski R. „Zarządzanie strategiczne” Wydawnictwa Akademii Ekonomicznej im. O.Langego we Wrocławiu, Wrocław 2003 str. 159-198

		Dobrze rozwijające się wybrane sektory przemysłu (gałęzie przemysłu),	Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna, Stosunkowo duża koncentracja inwestycji zagranicznych,	Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna, Stosunkowo duża koncentracja inwestycji zagranicznych,	wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, przyrost wysoko wykwalifikowanej kadry, Tereny pod realizację różnorodnych projektów (w tym inwestycji przemysłowych), Relatywnie wysoka atrakcyjność inwestycyjna, Stosunkowo duża koncentracja inwestycji zagranicznych, Zasoby wód podziemnych o wysokiej jakości, Zasoby dla rozwoju rolnictwa oraz działalności agroturystycznej,
Słabe	4	4	4	4	4
czynniki	Niekorzystna struktura bezrobocia w powiecie, trudności w dopasowaniu wykształcenia mieszkańców powiatu do potrzeb firm (pracodawców), Migracja wykwalifikowanej kadry zawodowej, Zły stan dróg: 94% dróg wymaga naprawy bądź przebudowy w ciągu najbliższych lat, Zwiększające się natężenie ruchu w powiecie, przy braku środków na inwestycje drogowe,	Niekorzystna struktura bezrobocia w powiecie, trudności w dopasowaniu wykształcenia mieszkańców powiatu do potrzeb firm (pracodawców), Zły stan dróg: 94% dróg wymaga naprawy bądź przebudowy w ciągu najbliższych lat, Zwiększające się natężenie ruchu w powiecie, przy braku środków na inwestycje drogowe, Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znacznej części	Zły stan dróg: 94% dróg wymaga naprawy bądź przebudowy w ciągu najbliższych lat, Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej, Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Słabe wykorzystanie potencjału Odry, Zagrożenie powodziowe (łównie obszar	Zły stan dróg: 94% dróg wymaga naprawy bądź przebudowy w ciągu najbliższych lat, Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej, Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Słabe wykorzystanie potencjału Odry,	Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej, Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich, Słabe wykorzystanie potencjału Odry,

	<p>Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znacznej części obszaru powiatu,</p> <p>Zwiększenie zadań powiatu bez zabezpieczenia środków finansowych (w zakresie służby zdrowia, oświaty, kultury, bezpieczeństwa),</p> <p>Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej,</p> <p>Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich,</p> <p>Mała zdolność przedsiębiorstw lokalnych do inwestowania (brak własnego kapitału),</p> <p>Słabe wykorzystanie potencjału Odry,</p> <p>Zagrożenie powodziowe (głównie obszary nadodrzańskie),</p> <p>Słabe wykorzystanie potencjału Odry,</p> <p>Zagrożenie powodziowe (głównie obszary nadodrzańskie),</p>	<p>obszaru powiatu,</p> <p>Zwiększenie zadań powiatu bez zabezpieczenia środków finansowych (w zakresie służby zdrowia, oświaty, kultury, bezpieczeństwa),</p> <p>Brak kapitału własnego wśród mieszkańców powiatu na rozpoczęcie działalności gospodarczej,</p> <p>Mała siła nabywcza mieszkańców wsi powodująca słaby rozwój usług na obszarach wiejskich,</p> <p>Mała zdolność przedsiębiorstw lokalnych do inwestowania (brak własnego kapitału),</p> <p>Słabe wykorzystanie potencjału Odry,</p> <p>Zagrożenie powodziowe (głównie obszary nadodrzańskie),</p>	<p>nadodrzańskie),</p>		
Zagrożenia	5	5	5	5	5
czynniki	<p>Odptyw, wycofanie się inwestorów ze stref ekonomicznych, po upływie okresu preferencyjnych warunków, ulg podatkowych,</p> <p>Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu</p>	<p>Odptyw, wycofanie się inwestorów ze stref ekonomicznych, po upływie okresu preferencyjnych warunków, ulg podatkowych,</p> <p>Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu</p>	<p>Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez</p>	<p>Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków,</p> <p>Odptyw młodych mieszkańców powiatu,</p> <p>Migracja zarobkowa, odptyw wykształconej/ wykwalifikowanej</p>	<p>Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków,</p> <p>Odptyw młodych mieszkańców powiatu,</p> <p>Migracja zarobkowa, Odptyw wykształconej/</p>

	w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezp.	w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezp.	państwo nowych zadań bez pełnego zabezp.	siły roboczej, Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezp.	wykwalfikowanej siły roboczej, Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych, w tym udziału samorządu w dochodach budżetu państwa (wzrost zakresu zadań samorządu, przy jednoczesnym braku zwiększenia środków, przekazywanie samorządom przez państwo nowych zadań bez pełnego zabezpieczenia,
Okazje	5	5	5	5	5
czynniki	<p>Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych w Jelczu-Laskowicach i Oławie oraz strefy aktywności gospodarczej w gminie Oława;</p> <p>możliwości finansowe i partnerstwo przy tworzeniu projektów przez powstające podmioty z kapitałem zagranicznym,</p> <p>Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi,,</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na stabilizację produkcji,</p> <p>Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe,</p>	<p>Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych w Jelczu-Laskowicach i Oławie oraz strefy aktywności gospodarczej w gminie Oława;</p> <p>możliwości finansowe i partnerstwo przy tworzeniu projektów przez powstające podmioty z kapitałem zagranicznym,</p> <p>Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi,</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na stabilizację produkcji,</p> <p>Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe,</p>	<p>Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi,,</p> <p>Rewitalizacja obszarów powojkowych oraz zdegradowanych w Oławie (rewaloryzacja starego miasta oraz rejonów atrakcyjnych dla rekreacji),</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na stabilizację produkcji,</p> <p>Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe,</p> <p>Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry,</p> <p>Rewitalizacja i</p>	<p>Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej,</p> <p>Powstawanie nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,</p> <p>Przetwórstwo lokalne płodów rolnych i stymulacja inwestycji w tym obszarze gospodarki,</p> <p>Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi,</p> <p>Rewitalizacja obszarów powojkowych oraz zdegradowanych w Oławie (rewaloryzacja starego miasta oraz rejonów atrakcyjnych dla rekreacji),</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na</p>	<p>Powszechny dostęp do informacji, rozwój sieci informatycznej,</p> <p>Powstawanie nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,</p> <p>Przetwórstwo lokalne płodów rolnych i stymulacja inwestycji w tym obszarze gospodarki,</p> <p>Współfinansowanie projektów przez gminy działalności gospodarczej i alternatywnych dochodów na wsi,</p> <p>Rewitalizacja obszarów powojkowych oraz zdegradowanych w Oławie (rewaloryzacja starego miasta oraz rejonów atrakcyjnych dla rekreacji),</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, wpływającego na</p>

	Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry, Rewitalizacja i ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura techniczna,	Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry, Rewitalizacja i ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura techniczna,	ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura techniczna,	stabilizację produkcji, Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe, Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry, Rewitalizacja i ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura,	stabilizację produkcji, Zabezpieczenie w budżecie środków na inwestycje drogowe, Rzeka Odra jako szlak wodny, zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż Odry, Rewitalizacja i ochrona walorów naturalnych powiatu oraz nowoczesna infrastruktura techniczna,
--	--	--	--	--	--

7.1.5.1. Średnie wartości czynników

Średnia mocnych czynników rośnie od wartości 2,17 w roku 2006 do 2,83 w roku 2010. Oznacza to umacnianie pozycji mocnych stron w czasie. Wynika to głównie z możliwości inwestycyjnych, które pojawią się w latach 2007-2013 w związku z uchwalonym budżetem UE.

Widać również układ malejących w czasie słabości od 2,96 w roku 2006 do 2,38 w roku 2010, co pozwala przyjąć za prawidłowy trend strategiczny powiatu olawskiego. Przyczyną malejącego trendu słabości jest poziom inwestycji, które mogą zostać wykonane w tym przedziale czasowym.

Zagrożenia oscylują na stałym poziomie około wartości 2,75. Są to głównie czynniki zewnętrzne, których wyeliminować się nie da. Jednak poziom poniżej 3 jest do przyjęcia, jako bezpieczny.

Okazje wzrastają od poziomu 2,53 w roku 2006 do 3,19 w roku 2010. Jest to prawidłowa tendencja, zakładająca wzrost szans w miarę wdrażania strategii.

Tabela 32 Średnie istotności czynników strategicznych (w skali 1-5)

Nazwa/Okres	2006	2007	2008	2009	2010
mocne	2,17	2,29	2,50	2,63	2,83
słabe	2,96	2,92	2,63	2,46	2,38
zagrożenia	2,75	2,75	2,58	2,83	2,83
okazje	2,53	2,69	2,94	3,13	3,19

7.1.5.2. Analiza wag

Analiza strategiczna wag obejmuje sumy wag dla każdej kategorii czynników, dając w rezultacie obraz kierunku strategicznego: defensywny, optymistyczny, wzrostowy, ekspansywny.

Tabela 33 Analiza sum wag statystycznych czynników SWOT

Nazwa/Okres	2006	2007	2008	2009	2010	Suma wag
Mocne strony	52	55	60	63	68	298
Słabe strony	71	70	63	59	57	320
Szanse w otoczeniu	81	86	94	100	102	463
Zagrożenia w otoczeniu	33	33	31	34	34	165

Z tabeli 33 widać dobry kierunek strategiczny, gdzie z upływem czasu rośnie znaczenie mocnych stron i możliwości wykorzystania okazji, przy zmniejszaniu się znaczenia słabych stron.

7.1.5.3. *Pozycja strategiczna*

Dla obliczonych wag statystycznych oraz macierzy interakcji wyznaczono pozycję rynkową (w sensie oferty powiatu i posiadanych zasobów) powiatu oławskiego i jego atrakcyjność, przy założeniu wdrożenia strategii opartej na dokonanej analizie SWOT.

Tabela 34 *Pozycja strategiczna powiatu oławskiego*

Nazwa/Okres	2006	2007	2008	2009	2010	Średnia
Konkurencyjność powiatu	0,42	0,44	0,49	0,52	0,54	0,48
Atrakcyjność powiatu	0,71	0,72	0,75	0,75	0,75	0,74
Prawdopodobieństwo sukcesu strategicznego	56,7%	58,1%	62,0%	63,1%	64,7%	61,0%

8. Kierunki i cele rozwoju

Korelacja wyników ankiety skierowanej do mieszkańców oraz analizy SWOT prowadzi do zdefiniowania kierunków i celów rozwoju powiatu oławskiego. Są one dodatkowo zbieżne z celami Strategii Rozwoju Dolnego Śląska do roku 2020 oraz Regionalnym Planem Operacyjnym na lata 2007-2013.

Zważywszy ograniczone możliwości finansowe powiatu, poważniejsze programy inwestycyjne mogą być wdrażane jedynie przez gminy, wchodzące w jego skład. Gminy posiadają własne strategie rozwoju, które powinny być skorelowane z niniejszą strategią i powinny ujmować zadania inwestycyjne, odpowiadające ustawowym zadaniom gmin. Dlatego wymienione kierunki rozwoju stanowią dobry punkt wyjścia dla tworzenia wieloletnich planów inwestycyjnych oraz programów operacyjnych.

	ROZWÓJ LOKALNEJ GOSPODARKI
I	<p>Większość negatywnych zjawisk zachodzących w sferze społeczno-gospodarczej powiatu ma swoje źródło w kryzysie lokalnej sfery gospodarczej, którego skutkiem jest likwidacja dużej liczby miejsc pracy, zmniejszenie dochodów mieszkańców, a w konsekwencji drastyczne pogorszenie ich warunków życiowych.</p> <p>Nadrzędnym celem działań podejmowanych w tej sferze powinno być stymulowanie rozwoju przedsiębiorstw na obszarze powiatu i tworzenie nowych miejsc pracy. Podejmowane przez władze samorządu powiatowego wysiłki powinny być ukierunkowane na pozyskiwanie kapitału inwestycyjnego oraz wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw.</p> <p>Ważnym elementem działań w tym zakresie jest promocja powiatu, jako obszaru wysoce konkurencyjnego dla inwestycji zewnętrznych.</p>

BEZPIECZEŃSTWO EGZYSTENCJI	
II	<p>Kryzys gospodarczy wywołał szereg negatywnych zjawisk patologicznych na obszarze powiatu, wymagających zwiększenia działań o charakterze ochronnym ze strony instytucji państwowych. Potrzeba zwiększenia bezpieczeństwa dotyczy zarówno sfery bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia i mienia, jak również potrzeby zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu.</p> <p>W tej kategorii mieszczą się działania ukierunkowane na promocję zdrowia, dofinansowanie szpitala powiatowego i modernizację systemu opieki zdrowotnej. Działania przeciw wykluczeniu społecznemu oraz rozwój form i metod opieki społecznej.</p>

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	
III	<p>Konkurencyjność regionu osiąga się przez łatwy dostęp i nasycenie infrastrukturą. Działania zmierzające w kierunku poprawy jakości dróg oraz rozbudowa sieci komunikacyjnej, inwestycje w infrastrukturę drogową, stanowią kluczowy element inwestycji.</p> <p>Czyste środowisko, ochrona przyrody i atrakcyjne tereny inwestycyjne są domeną obszarów bogatych, nasyconych infrastrukturą wodno-kanalizacyjną. Powiat olawski ma szansę pozyskać znaczące środki z funduszy europejskich na ten cel. Tego nie wolno w działaniach strategicznych pominąć.</p>

IV	INNOWACYJNOŚĆ I NAUKA
	<p>Wdrażanie nowoczesnych kierunków i technik nauczania dostosowanych do rynku pracy. Promocja kształcenia ustawicznego. Szkolenia specjalistyczne, prowadzące do restrukturyzacji bezrobocia stanowią poważne wyzwanie dla władz powiatu.</p> <p>Wdrażanie strategii informatyzacji kraju na terenie powiatu oławskiego, zwiększanie nasycenia szerokopasmowym dostępem do internetu oraz kształcenia dzieci i młodzieży z zakresu nowoczesnych technik i technologii stanowią kierunek strategiczny dla edukacji.</p>

9. MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU

Misją powiatu oławskiego jest:

Integracja działań gmin, organizacji, przedsiębiorstw oraz obywateli w kierunku zrównoważonego rozwoju regionu i poprawy warunków życia jego mieszkańców.

Rozwój powiatu rozumiany jest jako zharmonizowany pakiet działań, akceptowanych przez jego mieszkańców, zoptymalizowany mądrością jego władz i doradców, wspierany przez fundusze europejskie i zarządzany nowoczesnymi metodami z udziałem społeczeństwa. Takie pojęcie rozwoju w możliwie najszerszy sposób opisuje zjawisko postępu, w które wpisują się wszelkie działania innowacyjne, otwartość dla działań społecznych, współdziałania władz, samorządu, organizacji pozarządowych, społecznych, przedsiębiorców i społeczeństwa. Rolą władz powiatu staje się prawidłowe zarządzanie zasobami oraz potencjałem ludzkim, zgodnie z założeniami przedstawionymi w niniejszym dokumencie.

Spółeczeństwo powiatu oławskiego świadome jest ogromnej wagi sąsiedztwa z aglomeracją wrocławską. Wyraża się to w następującej ocenie misji rozwoju:

Tabela 35 Deklaracja respondentów ankiety, odnośnie misji i wizji strategicznej powiatu oławskiego

Deklarowana odpowiedź	liczba	procent
samodzielny mikroregion ściśle powiązany z Wrocławiem i jego potencjałem	320	41,7%
mikroregion stowarzyszony z sąsiadami, komplementarny dla Wrocławia	248	32,3%
samodzielny mikroregion, konkurencyjny gospodarczo i społecznie wobec otoczenia	131	17,1%
mikroregion stowarzyszony z sąsiadami, tworzący przeciwwagę dla Wrocławia	65	8,5%

Warto zauważyć, że łącznie 74% społeczeństwa widzi rozwój powiatu w ścisłym związku z rozwojem Wrocławia, co uzasadnia słuszne kierunki działań władz powiatu oławskiego.

9.1. Ankieta społeczna

Zgodnie z ideą współdziałania w tworzeniu wizji przyszłości powiatu, zwrócono się do mieszkańców metodą bezpośrednią, zadając pytania, które umożliwiły trafne znalezienie czynników analizy SWOT i przedstawienie optymalnych matryc działań strategicznych. Ankieta stanowi załącznik nr 1 do niniejszej strategii. Uzyskano 771 kompletnych wypowiedzi, dających się podzielić na kategorie wiekowe, statusu zawodowego, wykształcenia, płci. Wykazano losowość próby, co stanowi podstawę twierdzenia o reprezentatywności wyników.

Ankieta mogła zostać przeprowadzona dzięki wydatnej pomocy Starostwa Powiatowego, urzędów gmin, sołtysów oraz udziału bezrobotnych w zbieraniu wyników. Należy zauważyć bardzo dobry odbiór społeczny tej formy konsultacji i szeroki udział zakładów pracy, organizacji pozarządowych w przygotowaniu wyników.

9.1.1. Istotność działań powiatu

Pytanie 1 dotyczyło oceny zadań ustawowych, realizowanych przez władze powiatu. Otrzymane wyniki wskazują, że społeczeństwo potrafi ocenić w sposób statystycznie poprawny ustawowe działania powiatu (w skali ocen 1 – 5). Rozrzut w ocenie w większości przypadków, który nie przekraczał 1 jednostki, pozwala przyjąć hipotezę o dobrze dobranej próbie statystycznej, pomimo jej zróżnicowania w kategoriach, co oznacza, że średnie wyniki ocen poszczególnych zadań powiatu, różniące się o 1 jednostkę nie są istotne.

Średnia ocena każdego z zadań mieści się w przedziale $2,2 \pm 0,5$ (1,7 – 2,7) w poszczególnych grupach analitycznych. Średnia ocena 2,2 dla całej populacji z wariancją 0,3 pozwala postawić hipotezę o braku preferencji jakiegokolwiek zadania w realizacji ustawowych zadań powiatu. Wbrew oczekiwaniom, nie zaobserwowano praktycznie żadnych różnic w ocenie działań powiatu ze względu na ustawowe zadania.

Mieszkańcy wypowiadając się w pytaniu 2 na temat najbardziej istotnych zadań powiatu ułożyli ustawowe obowiązki w hierarchii ważności Tabela 36. Na czoło wysuwają się dwa zasadnicze problemy:

- Ochrona zdrowia (ocena wykonania 2,2) suma rang 956
- Przeciwdziałanie bezrobociu (ocena wykonania 2,0) suma rang 852

Kolejne 4 zadania zyskały dobry wynik średni na poziomie 300

- edukacji publicznej (ocena wykonania 2,7) suma rang 422
- transportu zbiorowego i dróg publicznych (ocena wykonania 2,2) suma rang 409
- porządku publicznego i bezpieczeństwa (ocena wykonania 2,7) suma rang 345
- pomocy społecznej (ocena wykonania 2,3) suma rang 338

Tabela 36

Hierarchia istotności zadań powiatu w ocenie mieszkańców

pozycja	zadanie	Suma rang
1	Promocja i ochrona zdrowia	956
2	Przeciwdziałanie bezrobociu	862
3	Edukacja publiczna	422
4	Transport zbiorowy i drogi publiczne	409
5	Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	345
6	Pomoc społeczna	338
7	Ochrona środowiska i przyrody	188
8	Wspieranie osób niepełnosprawnych	173
9	Promocja powiatu	173
10	Polityka prorodzinna	171
11	Ochrony przeciwpowodziowej	127
12	Kultura fizyczna i turystyka	111
13	Gospodarka nieruchomościami	61
14	Kultura i ochrona dóbr kultury	57
15	Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe	45
16	Ochrona praw konsumenta	45
17	Współpraca z organizacjami pozarządowymi	41
18	Gospodarka wodna	26
19	Administracja architektoniczno-budowlana	25
20	Obronność	18
21	Utrzymanie powiatowych obiektów	15
22	Geodezja, kartografia i kataster	12

Jest to przesłanka przewodnia dla tworzonej strategii. Powyższe 6 zadań powinno stanowić priorytet rozwoju. Ich realizacja będzie najlepiej oceniana przez społeczeństwo.

9.1.2. Preferowane przez mieszkańców cele strategiczne

W pytaniach 3 i 4 dokonano oceny preferowanych działań strategicznych przez społeczeństwo. Uzyskano wyniki przedstawione w Tabeli 37.

Tabela 37 Preferowane kierunki rozwoju powiatu

Preferowany kierunek rozwoju		
Wskazania Pyt. 3	Nazwa kierunku rozwoju	Wskazania pyt 4
1	Przedsiębiorczość i praca (nowe miejsca, obniżenie bezrobocia)	3
2	Kapitał intelektualny i budowa społeczeństwa informatycznego.	10
3	Bezpieczeństwo publiczne (policja, straż, redukcja zagrożeń)	2
4	Wzrost poziomu ochrony zdrowia i usług medycznych.	1
5	Pomoc socjalna i społeczna (niepełnosprawni, wykluczeni, ubodzy)	11
6	Małe i średnie przedsiębiorstwa – podstawą rozwoju powiatu	6
7	Obniżenie kosztów funkcjonowania administracji w powiecie	8
8	Rozwój kultury, sztuki oraz promocji powiatu na zewnątrz	12
9	Obszary wiejskie – stymulowanie rynku i przetwórstwa rolnego;	5
10	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej w powiecie;	4
11	Rozbudowa infrastruktury i ochrona środowiska;	7
12	Atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna powiatu olawskiego	9

Widać wyraźnie potrzebę tworzenia programów rozwoju ukierunkowanych na rozwój gospodarczy i inwestycje w gospodarkę opartą na wiedzy.

Tabela 38 Preferencje finansowania zadań strategicznych wg. respondentów

Pytanie 3 – kategoria ¹	Pytanie 4 –relacja jeden do wielu	wskazania	Wskaźnik istotności
Przedsiębiorczość i praca (nowe miejsca, obniżenie bezrobocia)	Sfinansować przekształcenie dostępnych terenów w tereny inwestycyjne	37	21,75
	Sfinansować przebudowę dróg powiatowych i mostów	31	
	Dofinansować szkolenia zawodowe i pozaszkolne (języki, nowe techniki, usługi)	16	
	Sfinansować utworzenie centrum promocji powiatu olawskiego	3	
Kapitał intelektualny i budowa społeczeństwa informatycznego.	Sfinansować utworzenie parku technologicznego	4	4,25
	Sfinansować rozwój sieci Internet w powiecie	7	
	Sfinansować rozwój platformy cyfrowej urzędów powiatu	1	

	Sfinansować utworzenie ośrodka nauczania języków i informatyki	5	
Bezpieczeństwo publiczne (policja, straż, redukcja zagrożeń)	Dofinansować policję (urządzenia, środki techniczne, etaty)	57	27
	Dofinansować straż pożarną (środki techniczne)	17	
	Sfinansować rozwój jednostek ratownictwa technicznego i medycznego	7	
Wzrost poziomu ochrony zdrowia i usług medycznych.	Dofinansować szpital i służbę zdrowia (przynależności, urządzenia)	358	127,67
	Sfinansować rozbudowę szpitali	18	
	Sfinansować rozwój jednostek ratownictwa technicznego i medycznego	7	
Pomoc socjalna i społeczna (niepełnosprawni, wykluczeni, ubodzy)	Dofinansować opiekę społeczną i zasiłki socjalne	0	3,00
	Dofinansować grupy młodzieży (wyjazdy, organizacja imprez)	6	
	Sfinansować utworzenie centrum promocji powiatu oławskiego	3	
Małe i średnie przedsiębiorstwa – podstawą rozwoju powiatu	Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości	10	10,00
	Dofinansować szkolenia zawodowe i pozaszkolne (języki, nowe techniki, usługi)	16	
	Sfinansować utworzenie parku technologicznego	4	
Obniżenie kosztów funkcjonowania administracji w powiecie	Sfinansować utworzenie gospodarstwa pomocniczego	0	7,00
	Sfinansować koszty pozyskania środków z funduszy UE	20	
	Sfinansować rozwój platformy cyfrowej urzędów powiatu	1	
Rozwój kultury, sztuki oraz promocji powiatu na zewnątrz	Dofinansować kluby sportowe (wyposażenie, kadra, wyjazdy)	6	3,0
	Sfinansować utworzenie centrum promocji powiatu oławskiego	3	
	Sfinansować utworzenie centrum kultury powiatowej	0	
Obszary wiejskie – stymulowanie rynku i przetwórstwa rolnego;	Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE	24	11,33
	Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości	10	
	Sfinansować utworzenie gospodarstwa pomocniczego	0	
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej w powiecie	Sfinansować przebudowę dróg powiatowych i mostów	31	15,5
	Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE	24	
	Sfinansować rozwój sieci Internet w powiecie	7	
	Sfinansować budowę terenów rekreacyjnych	6	
Rozbudowa infrastruktury i ochrona środowiska	Sfinansować koszty pozyskania środków z funduszy UE	20	7,67
	Sfinansować rozbudowę rezerwatów przyrody	3	
	Sfinansować budowę obiektów sportowych ogólnodostępnych (baseny, rowery)	0	
Atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna powiatu oławskiego	Sfinansować budowę kilku stałych atrakcji turystyczno-rekreacyjnych	17	4,75
	Sfinansować budowę stanic i przystani wodnych na Odrze i Oławie	1	
	Sfinansować budowę leśnych tras rekreacyjno-turystycznych	1	
	Sfinansować budowę obiektów sportowych ogólnodostępnych (baseny, rowery)	0	

*) Wskaźnik istotności = suma wskazań danego zadania w pytaniu 4 (kolumna 3) do sfinansowania podzielona przez liczbę kategorii przypadającą na hasło określone w pytaniu 3 (kolumna 1)

**) Dane w tabeli 10 uszeregowano według najbardziej istotnych działań strategicznych, określonych w pytaniu 3

Analizując dane porównawcze pytania 3 oraz 4 - Tabela 38, widać dobrą zgodność między wynikami. Występują jednak charakterystyczne rozbieżności, o których warto wspomnieć:

- kapitał intelektualny i budowa społeczeństwa informatycznego – uznany za ważny element jako hasło rozwoju strategicznego jest na pozycji 2, ale z punktu widzenia finansowania jest to 10 pozycja. Nikt praktycznie nie chce finansować rozwoju sieci informatycznych oraz platformy cyfrowej w pierwszej kolejności i jeżeli nie znajdą się środki pozabudżetowe – te projekty nie będą celem nadrzędnym, pomimo nacisku zgodności od strony strategii rozwoju kraju i województwa.

- pomoc socjalna i społeczna (niepełnosprawni, wykluczeni, ubodzy) – umiejscowione na 5 miejscu w hierarchii potrzeb, jednak umiejscowiono na 11 (przedostatniej) pozycji w hierarchii finansowania. Innymi słowy, pomagać tak – ale bez zaangażowania finansowego. Jest to istotna przesłanka dla tworzących strategię przeciw wykluczeniu oraz strategii w zakresie przeciwdziałania biedzie, która preferuje kierunki aktywnej pomocy, a nie jałmużny. Należy w sposób istotny zmienić podejście do pomocy społecznej i programów pomocowych.

Rozwój kultury i sztuki – umiejscowiony na pozycji 8 wśród celów strategicznych, ale na ostatnim miejscu ze względu na finansowanie. Takie ustawienie kultury jest charakterystyczną cechą biednego społeczeństwa, gdzie podstawowe potrzeby bytowe i socjalne nie są w pełni zaspokojone. Ta wypowiedź jest również wskazówką do bardzo przemyślanych działań władz samorządu powiatowego.

9.1.3. Preferowane kierunki finansowania zadań strategicznych

Tabela 39 przedstawia uszeregowane według liczby wskazań preferencje społeczności powiatu w zakresie wydatkowania środków na działania wymienione, jako fizyczna realizacja kluczowych haseł strategii rozwoju. Widać wyraźnie dwie grupy istotnych preferencji (zielone) oraz dwie grupy, które nie zyskały aprobaty (czerwone), przy czym inwestycja w szpital i służbę zdrowia stanowi samodzielny priorytet. Pewnym niezrozumieniem tematu może być niski wynik

dla gospodarstwa pomocniczego, ponieważ obniża ono koszty działania władz powiatowych i stanowić może załączek ośrodka aktywizacji zawodowej.

Tabela 39 Preferowane kierunki finansowania zadań strategii

lp	Kierunek finansowania	Liczba wskazań
1	Dofinansować szpital i służbę zdrowia (przyrządy pomiarowe, urządzenia)	358
2	Dofinansować szkoły ponadgimnazjalne (termomodernizacja, wyposażenie)	121
3	Dofinansować policję, straż pożarną (urządzenia, środki techniczne, etaty)	57
4	Sfinansować przekształcenie dostępnych terenów w tereny inwestycyjne	37
5	Sfinansować przebudowę dróg powiatowych i mostów	31
6	Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE	24
7	Sfinansować koszty pozyskania środków z funduszy UE	20
8	Sfinansować rozbudowę szpitala	18
9	Sfinansować budowę kilku stałych atrakcji turystyczno-rekreacyjnych	17
10	Dofinansować szkolenia zawodowe i pozaszkolne (języki, nowe techniki, usługi)	16
11	Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości	10
12	Sfinansować rozwój sieci Internet w powiecie	7
13	Sfinansować rozwój jednostek ratownictwa technicznego i medycznego	7
14	Dofinansować kluby sportowe (wyposażenie, kadra, wyjazdy)	6
15	Dofinansować grupy młodzieży (wyjazdy, organizacja imprez)	6
16	Sfinansować budowę terenów rekreacyjnych	6
17	Sfinansować utworzenie ośrodka nauczania języków i informatyki	5
18	Sfinansować utworzenie parku technologicznego	4
19	Sfinansować utworzenie centrum promocji powiatu olawskiego	3
20	Sfinansować rozbudowę rezerwatów przyrody	3
21	Dofinansować ośrodki kulturalne (wyposażenie, etaty)	2
22	Sfinansować rozwój platformy cyfrowej urzędów powiatu	1
23	Sfinansować budowę stanic i przystani wodnych na Odrze i Oławie	1
24	Sfinansować budowę leśnych tras rekreacyjno-turystycznych	1
25	Sfinansować utworzenie gospodarstwa pomocniczego	0
26	Sfinansować budowę obiektów sportowych ogólnodostępnych (basen, rowery)	0
27	Dofinansować opiekę społeczną i zasiłki socjalne	0
28	Sfinansować utworzenie centrum kultury powiatowej	0
29	Inne	0

Respondenci wyrazili również w pytaniu 8 opinię na temat działań finansowych władz powiatu, umożliwiających zwiększenie dochodów budżetowych, albo zmniejszenie wydatków.

Należy zauważyć, że zdecydowana większość respondentów dostrzega konieczność aktywnego i kreatywnego zwiększania dochodów budżetowych, przy jednoczesnym zaprzeczeniu ograniczania wydatków na bezpieczeństwo oraz sferę socjalną.

Tabela 40 Propozycje optymalizacji działań nad budżetem powiatu

Lp	odpowiedź	populacja
1	Pozyskiwanie środków z funduszy UE oraz innych, pozabudżetowych	562
2	Obniżenie kosztów administracji	552
3	Zwiększenie wpływów z podatków przez aktywizację działalności gospodarczej	305
4	Utworzenie gospodarstw pomocniczych i pozyskanie dodatkowych środków	236
5	Emisję obligacji i papierów dłużnych z przeznaczeniem na wyrównania	165
6	Wyprzedaż majątku, będącego w gestii powiatu i przeznaczenie na dopłaty	99
7	Podnoszenie opłat lokalnych zgodnie ze wskaźnikiem inflacji	87
8	Przesunięcie części środków inwestycyjnych na dopłaty i wyrównania	81
9	Obniżenie nakładów na służby społeczne (policja, straż, szpital, itp.)	61
10	Obniżenie dotacji budżetowych na cele socjalne, pomoc społeczną, kulturę itd.	51

Można zauważyć, że przyzwolenie społeczne na ewentualne podwyżki kosztów socjalnych, w tym usług komunalnych na terenie powiatu jest bardzo ograniczone. Stanowić to będzie strategiczny problem budżetowy do rozwiązania przez władze gmin powiatu oławskiego.

Należy nadmienić, że wraz z pojawiającymi się zjawiskami w powiecie na niespotykaną dotąd skalę, np. masową emigracją zarobkową młodzieży do państw Unii Europejskiej (co silnie wpływać będzie na powiatowy rynek pracy, oświatę i planowanie opieki zdrowotnej), czy też skutkami oddziaływania inwestycji na lokalny rynek gospodarczy, niektóre preferencje mieszkańców w wyborze priorytetów mogą ulegać dynamicznym zmianom. Już dzisiaj, w związku z planowanymi, bądź już ulokowanymi inwestycjami, powodującymi nasilenie ruchu drogowego, a zwłaszcza ruchu tranzytowego ciężkich pojazdów drogowych, jako jedno z najważniejszych zadań do realizacji przez władze samorządowe, wysuwa się dostosowanie do tej sytuacji stanu dróg i układu komunikacyjnego powiatu.

9.2. Analiza dla sfery gospodarczej

Powiat olawski jest atrakcyjnym miejscem dla rozwoju przedsiębiorczości. Składa się na to kilka zasadniczych czynników:

- dobre położenie geograficzne nad Odrą, w pobliżu aglomeracji wrocławskiej,
- rozwinięta sieć komunikacyjna na terenie powiatu z autostradą A4,
- dobra infrastruktura (jak na polskie standardy),
- specjalne strefy ekonomiczne, przyciągające inwestorów zagranicznych.

Wynika stąd dobra prognoza rozwoju dla powiatu, oparta na analizach SWOT cząstkowych, przedstawionych poniżej.

9.2.1. Środowisko gospodarcze

Analizę SWOT dla tej podsferi przedstawiono w Tabeli 42. Analiza SWOT dla kategorii „Wsparcie przedsiębiorczości”

Tabela 41 Macierz SWOT dla kategorii „Środowisko gospodarcze” sfery przedsiębiorczości

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Dostępna w powiecie pełna infrastruktura techniczna,• Istnienie strefy ekonomicznej• Zasoby ludzkie (z odpowiednimi kwalifikacjami)• Bardzo dobre położenie lokalne i układ komunikacyjny• Pozytywne nastawienie władz wobec potencjalnych inwestorów	<ul style="list-style-type: none">• Niedostateczna współpraca przedsiębiorstw z władzami• Nieufność banków do nowo otwieranych firm• Brak kapitału na rozwój i niedostosowane procedury finansowania bankowego projektów• Brak dostatecznego wsparcia prawnego i doradztwa w zakresie prowadzenia działalności• Niezadowolenie pracowników wobec wysokich wymagań pracodawców• Słabe utożsamianie się pracowników z interesami firmy• Bariery biurokratyczne

Szanse w otoczeniu	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Szybkie zagospodarowanie terenów pod nowe inwestycje Ÿ Współpraca firm zagranicznych z lokalnymi podmiotami Ÿ Wykorzystanie lokalnych firm w realizacji inwestycji Ÿ Pozyskanie środków z UE Ÿ Pozyskanie kapitału z innych źródeł Ÿ Wzrost konkurencyjności powiatu dla inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Niestabilność przepisów podatkowych w zakresie lokalnym Ÿ Brak ulg dla nowopowstających przedsiębiorstw Ÿ Negatywne nastawienie władz samorządowych do biznesu Ÿ Niska innowacyjność lokalnej przedsiębiorczości Ÿ Osłabienie konkurencyjności powiatu dla inwestorów zagranicznych

9.2.2. Wsparcie dla przedsiębiorczości

Tabela 42 Analiza SWOT dla kategorii „Wsparcie przedsiębiorczości”

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Dobra infrastruktura i możliwości lokalowe Ÿ Otwartość na współpracę władz lokalnych Ÿ Powstanie w regionie dużych podmiotów gospodarczych Ÿ Duże zasoby wyszkolonych pracowników Ÿ Istniejące strefy ekonomiczne Ÿ Istnienie dużych zakładów, umożliwiających kooperację Ÿ Znaczna ilość inwestycji regionalnych zgłoszonych do RPO 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Brak wiedzy jaki rodzaj działalności promować Ÿ Brak kapitału do tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw Ÿ Brak dywersyfikacji ukierunkowanego kształcenia Ÿ Brak promocji biznesu lokalnego Ÿ Brak współpracy między lokalnymi podmiotami Ÿ Występujące bariery biurokratyczne Ÿ Brak inkubatorów przedsiębiorczości Ÿ Niski stopień innowacyjności powiatowych firm
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Możliwość podjęcia współpracy z powstającymi dużymi podmiotami gospodarczymi Ÿ Konsolidacja działalności lokalnych firm (targi, wystawy) Ÿ Wykorzystanie terenów przygotowanych pod inwestycje Ÿ Wykorzystanie powstającej w regionie silnej branży motoryzacyjnej Ÿ “Oławski Fundusz Poręczeń Kredytowych” Ÿ Stworzenie parku przemysłowego w Oławie lub Jelczu-Laskowicach 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Brak funduszu poręczeniowego (brak możliwości wykorzystania funduszy UE) Ÿ Brak instytucji doradczych przy komplikacji przepisów prawnych Ÿ Brak banku informacji gospodarczych Ÿ Brak współpracy między szkołami a biznesem Ÿ Brak organizacji biznesowych, umożliwiających działania grupowe Ÿ Niedostateczna promocja regionu Ÿ Ograniczenie możliwości skorzystania z funduszy SPO-WKP Ÿ Niedostosowanie przedsiębiorstw do pozwoleń zintegrowanych

9.2.3. Dostęp do kapitału

Tabela 43 Analiza SWOT dla kategorii „Dostęp do kapitału”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Zróżnicowanie oferty finansowej Ÿ Bankowość elektroniczna Ÿ Konieczność wyjścia banków z kapitałem na zewnątrz Ÿ Znaczące inwestycje w powiecie oławskim Ÿ Lobbing na rzecz lokalnych firm 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Brak instytucji okołobiznesowych (informacje, doradztwo, itp.) Ÿ Brak lokalnego funduszu pomocowego dla nowopowstających podmiotów Ÿ Trudności w uruchomieniu kredytu Ÿ Ograniczona możliwość dostępu do środków obrotowych Ÿ Ograniczony dostęp do informacji (oprócz banków) Ÿ Niski poziom konkurencji międzybankowej Ÿ Niedostosowane do potrzeb prawo bankowe i procedury bankowe
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Obligacje komunalne Ÿ Korzystanie z funduszy UE i innych programów Ÿ Inne środki pozabudżetowe: dotacje, fundacje, itp. Ÿ Zaktywizowanie venture capital w kierunku rozwoju przedsiębiorstw 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Częste zmiany przepisów prawnych Ÿ Niski poziom zabezpieczeń lokalnych firm Ÿ Wysokie ceny usług bankowych i kredytowych Ÿ Zmienne stopy procentowe, zależne od koniunktury politycznej Ÿ Niepewna sytuacja polityczno - ekonomiczna

9.2.4. Domena infrastruktury

Powiat oławski w sferze infrastruktury jest przykładem powiatu o nasyceniu ponadprzeciętnym. Stąd też można wyciągnąć wniosek o wysokiej atrakcyjności inwestowania na jego obszarze. Charakterystyczna jest stosunkowo nowocześnie rozwinięta sieć telekomunikacyjna z liniami światłowodowymi i szerokopasmowym dostępem do Internetu w każdej gminie. Powiat aktywnie uczestniczy w procesie absorpcji środków z funduszu EFRR

na inwestycje infrastrukturalne, co stanowi dźwignię rozwoju gospodarczego i oś strategicznych działań na lata 2006-2015.

Tabela 44 Analiza SWOT dla kategorii „Infrastruktura”

<p>Silne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Łączy światłowodowe i sieć szkieletowa Ÿ Dobra sieć dróg i układu komunikacyjnego Ÿ Plany zagospodarowania, uwzględniające rozwój infrastruktury Ÿ Aktywne uczestnictwo gmin powiatu w programie ZPORR Ÿ Istniejący projekt dla Odry 2006 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Brak terenów pod inwestycje w mieście Oława Ÿ Niedostateczna ilość środków finansowych Ÿ Zły układ komunikacyjny w powiecie (brak mostów na Odrze między Oławą a Wrocławiem) Ÿ Dekapitalizacja istniejących zasobów infrastruktury technicznej Ÿ Zbyt słabe nasycenie infrastrukturą kanalizacji sanitarnej. Ÿ Niedostosowanie niektórych zakładów do norm pozwoleń zintegrowanych. Ÿ Niewykorzystane moce oczyszczalni ścieków
<p>Szanse w otoczeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Program ochrony rzek Ślęzy i Oławy Ÿ Rzeka Oława jako źródło wody pitnej Ÿ Gazociąg z Górnego Śląska Ÿ Progi wodne na Odrze Ÿ Skuteczne aplikacje infrastrukturalne w ramach ZPORR Ÿ Pozyskanie tanich kredytów z WFOŚiGW Ÿ Inwestycje zakładów przemysłowych w infrastrukturę Ÿ Stworzenie terenów inwestycyjnych z pełną infrastrukturą Ÿ Poprawa sytuacji finansowej (budżetu) 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> Ÿ Obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu Ÿ Brak środków na utrzymanie i rozwój infrastruktury Ÿ Opóźnienia realizacji II polityki ekologicznej związane z karami ekologicznymi Ÿ Możliwość cofnięcia zakładom pozwolenia na działalność gospodarczą Ÿ Obniżenie zdolności inwestycyjnych powiatu

9.3. Sfera przestrzenna – domena środowiska

W kwestii stanu środowiska naturalnego i jego szczegółowej analizy, powiat oławski dysponuje dokładnym dokumentem diagnostycznym: „Program ochrony środowiska powiatu oławskiego”³¹ z roku 2004. Nie ma zatem konieczności wprowadzania bardziej szczegółowych informacji do strategii rozwoju, zwłaszcza że działania w kwestii finansowania projektów ochrony środowiska znalazły się pośrednio w planach rozwoju lokalnego gmin.

Tabela 45 Analiza SWOT dla kategorii „Ochrona środowiska”

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Dobra dokumentacja i inwentaryzacja zasobów Ÿ Sprzyjające prawodawstwo Ÿ Znaczące środki UE na ochronę środowiska Ÿ Aktywne uczestnictwo gmin powiatu w programie SAPARD i ZPORR Ÿ Istniejący projekt dla Odry 2006 Ÿ Rozwój badań monitoringowych Ÿ Właściwy nadzór nad wykorzystywaniem złóż i surowców naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Niewystarczająca ochrona korytarzy ekologicznych i obszarów cennych z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej Ÿ Tworzenie stref aktywności gospodarczej, powodujących koncentrację źródeł emisji i zagrożeń Ÿ Niedoinwestowana infrastruktura techniczna ochrony ekologicznej (ścieki) Ÿ Niska aktywność organizacji ekologicznych Ÿ Ubóstwo społeczne, niesprzyjające budowie świadomości ochrony środowiska Ÿ Uciążliwa sieć drogowa na terenie obszarów chronionych
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Program ochrony rzek Ślęzy i Oławy Ÿ Skuteczne projekty proekologiczne wspierane z funduszu EFRR oraz EFOGR Ÿ Pozyskanie tanich kredytów z WFOŚiGW Ÿ Inwestycje zakładów przemysłowych w infrastrukturę ochrony środowiska Ÿ Prowadzenie edukacji ekologicznej - wzrost świadomości ekologicznej Ÿ Wprowadzanie i rozwój systemów zarządzania środowiskowego Ÿ Rozwój monitoringu środowiska Ÿ Zalesianie gruntów porolnych i rewitalizacja obszarów przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu Ÿ Brak środków na rozwój infrastruktury, służącej ochronie środowiska Ÿ Opóźnienia w realizacji II polityki ekologicznej, związane z karami ekologicznymi Ÿ Obniżenie zdolności inwestycyjnych powiatu Ÿ Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne nieuwzględniające zasad zrównoważonego rozwoju. Ÿ Dysproporcje rozwoju poszczególnych gmin powiatu.

³¹ Uchwała Rady Powiatu w Oławie

Konkludując, działania proekologiczne powiatu związane są przede wszystkim z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej, które stanowią gros projektów zgłoszonych do bazy Regionalnego Planu Operacyjnego województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013³². Jest to właściwy kierunek, stanowiący podstawę ochrony środowiska i jednocześnie najbardziej kosztowny. Uporządkowanie sytuacji wodno-ściekowej aglomeracji powyżej 2000 RLM³³ do roku 2014 stanowi zapis traktatu akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej, a jednocześnie stanowi nadzieję na właściwe ustawienie priorytetów inwestycyjnych funduszy strukturalnych.

³² <http://www.rpo.umwd.pl/index2.php>

³³ Ministerstwo Środowiska „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych” Warszawa, grudzień 2003r.

9.4. Sfera społeczna i zasobów ludzkich

W sferze społecznej powiat oławski odzwierciedla średni poziom krajowy ze wszystkimi problemami, związanymi z bezrobociem, opieką społeczną i niedostosowaniem do szybkich zmian w turbulentnym otoczeniu. Są jednak sfery działalności społecznej, które można wyróżnić, a powiązane są z poczuciem bezpieczeństwa mieszkańców, dobrze rozwiniętym szkolnictwem ponadgimnazjalnym i przyzwoitym poziomem usług medycznych. Stanowi to dobre przesłanki dla osi rozwoju w kategorii usług socjalnych, podnoszących komfort życia i przyciągających inwestorów budownictwa indywidualnego na teren powiatu.

9.4.1. Zasoby ludzkie

Tabela 46 Analiza SWOT dla kategorii „Zasoby ludzkie”

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Duża liczba młodych, wykształconych ludzi Ÿ Duża grupa osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym, posiadających kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, a także ustabilizowaną rodzinę Ÿ Wykwalifikowana kadra nauczycieli i instruktorów przygotowana do pracy w projektach edukacyjnych Ÿ Dobre prognozy demograficzne na najbliższe 10 lat Ÿ Wystarczające zasoby i poziom kadr odpowiedzialnych za bezpieczeństwo Ÿ Dobry układ zasobów ludzkich w służbie zdrowia Ÿ Zapotrzebowanie na wykwalifikowane kadry przez firmy ze strefy ekonomicznej 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Wysokie bezrobocie we wszystkich grupach wiekowych Ÿ Zła struktura bezrobocia w powiecie oławskim Ÿ Brak informacji na temat potrzeb rynku pracy Ÿ Trudności w dostosowaniu profilów kształcenia do potrzeb pracodawców Ÿ Brak możliwości zdobywania pracy adekwatnej do wykształcenia Ÿ Niechęć do przekwalifikowywania się Ÿ Duża liczba osób wymagających wsparcia opieki społecznej Ÿ Złe funkcjonowanie systemu pośrednictwa pracy i urzędów zatrudnienia

Szanse w otoczeniu	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Zmiana systemu funkcjonowania urzędów pracy Ÿ Uaktywnienie związków pracodawców i organizacji biznesowych Ÿ Inwestycje tworzące nowe miejsca pracy Ÿ Możliwość wykorzystania pracy wolontariuszy Ÿ Pozyskanie środków z „miękkich projektów” Ÿ Lepsze wykorzystanie funduszy strukturalnych w kategorii rewitalizacji Ÿ Rewitalizacja obszarów miejskich Ÿ Wdrożenie strategii przeciw wykluczeniu Ÿ Wdrożenie programów edukacyjnych, ukierunkowanych na potrzeby lokalne Ÿ Dywersyfikacja zatrudnienia na wsi 	<ul style="list-style-type: none"> Ÿ Ograniczenie liczby miejsc pracy Ÿ Ograniczenie inwestycji tworzących nowe miejsca pracy Ÿ Brak wsparcia wykorzystania środków z funduszy strukturalnych Ÿ Brak środków na sfinansowanie potrzeb pomocy społecznej Ÿ Eliminacja kadr z rynku pracy powiatu przez migrację Ÿ Odwrócenie pozytywnej tendencji demograficznej w powiecie

9.4.2. Jakość życia

Jakość życia w ocenie mieszkańców powiatu nie wypada źle, ponieważ aż 57,3% respondentów deklaruje zadowolenie. Tym niemniej aż 37,6%, głównie ludzi młodych i wykształconych chciałoby opuścić teren powiatu i zamieszkać w innym miejscu. To jest wyraźny kierunek działania strategicznego w sferze zasobów ludzkich, który nakazuje zatrzymać i odwrócić tą tendencję. Szczegółowe dane o poziomie życia w powiecie oławskim według opinii respondentów ankiety skierowanej do mieszkańców przedstawia Tabela 47

54% respondentów jest zadowolonych z nauczania szkolnego w powiecie oławskim. W ocenie wypełniania zadań ustawowych przez władze powiatu (poz. 1 pyt. 2), respondenci przyznali ocenę neutralną 3. Kapitał intelektualny i budowa społeczeństwa informatycznego uzyskało negatywne priorytety (pozycja 10 na 12 możliwych) w pytaniu 3. Ale w podziale zadań do sfinansowania w pyt. 4 szkolnictwo uzyskało 4 priorytet. W pytaniu 7, dotyczącym kwantyfikacji wykonania strategii „Liczba przeszkolonych osób, znajdujących pracę w związku z tym”, zostało wysoko ocenione. Widać stąd, że społeczeństwo jest za dofinansowaniem sensownej nauki, ukierunkowanej na pozyskanie atrakcyjnych kwalifikacji, a w szczególności takich, które prowadzą wprost do pozyskania zatrudnienia.

Tabela 47 Ocena poziomu życia na terenie powiatu oławskiego

	tak	nie	brak
Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w powiecie	457	291	29
procent	58,8%	37,5%	3,7%
	tak	nie	brak
Czy jest Pani/Pan zadowolony z nauczania szkolnego w powiecie	420	308	49
procent	54,1%	39,6%	6,3%
	tak	nie	brak
Czy pomoc rodzinie (przedszkola, żłobki itp.) jest wystarczająca	330	378	69
procent	42,5%	48,6%	8,9%
	tak	nie	brak
Czy ma Pani/Pan problemy z otrzymaniem dowolnej porady lekarskiej	402	338	37
procent	51,7%	43,5%	4,8%
	tak	nie	brak
Czy w powiecie można bez problemu wykonać badania okresowe	380	349	48
procent	48,9%	44,9%	6,2%
	tak	nie	brak
Czy ma Pani/Pan problem ze znalezieniem pracy	447	257	73
procent	57,5%	33,1%	9,4%
	tak	nie	brak
Czy w powiecie oławskim można znaleźć mieszkanie	362	325	90
procent	46,6%	41,8%	11,6%
	tak	nie	brak
Czy opłaty komunalne i lokalne są wysokie	605	118	54
procent	77,9%	15,2%	6,9%
	tak	nie	brak
Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z kontaktów z urzędami powiatu	299	429	49
procent	38,5%	55,2%	6,3%
	tak	nie	brak
Czy uprawia Pani/Pan jakiś sport lub rekreację po pracy	407	327	43
procent	52,4%	42,1%	5,5%
	tak	nie	brak
Czy łatwo jest dotrzeć do dowolnej wsi w powiecie autobusem	233	482	62
procent	30,0%	62,0%	8,0%
	tak	nie	brak
Czy w Pani/Pana mieście lub wsi jest czysto i ładnie	277	447	52
procent	35,6%	57,5%	6,7%
	tak	nie	brak
Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z życia w powiecie oławskim	417	304	56
procent	53,7%	39,1%	7,2%
	tak	nie	brak
Czy chciał(a)by Pan(i) opuścić teren powiatu i zamieszkać gdzie indziej	292	439	46
procent	37,6%	56,5%	5,9%

46% respondentów pozytywnie wypowiada się na temat pomocy rodzinie. Jest to wynik zbliżony do neutralnego i w związku ze zmianami demograficznymi, ograniczeniem liczby urodzeń oraz pozytywnym zmianom w gospodarce, pozwala na przyjęcie hipotezy o braku konieczności szybkiej interwencji w tej kwestii.

54% respondentów wskazuje na niepełne możliwości skorzystania z usług służby zdrowia. Jest to wynik niepokojący, pozostający w bliskiej korelacji z odpowiedzią na pytaniem 3, gdzie wzrost poziomu ochrony zdrowia w rankingu zadań priorytetowych uzyskał 2 pozycję oraz z pytaniem 8, gdzie nie wyrażono przyzwolenia na obniżenie kosztów funkcjonowania służby zdrowia. Temat ten powinien w strategii znaleźć szczególne miejsce, a proponowane rozwiązania nie mogą być dodatkowym obciążeniem dla budżetu powiatu. Niejako w kontekście poprzedniego pytania, respondenci (49%) potwierdzają, że w powiecie oławskim występują trudności z wykonaniem badań okresowych. To jest bardzo niepokojące zjawisko, świadczące o dezorganizacji służby zdrowia i nieumiejętnym zarządzaniu. Badania profilaktyczne i okresowe muszą znaleźć swój priorytet w szczegółowych strategiach tematycznych (poprawa opieki medycznej w powiecie).

Ponad 62% respondentów ma problem ze znalezieniem pracy. Oznacza to: brak miejsc pracy, niską dywersyfikację rynku pracy w powiecie oławskim oraz niski poziom zdolności adaptacyjnych pracowników do zmiennych warunków społeczno-ekonomicznych. We wszystkich zapytaniach temat nadrzędny – tworzenie nowych miejsc pracy i budowa rynku pracy, determinuje strategię rozwoju na najbliższe lata.

46% respondentów deklaruje trudność w znalezieniu mieszkania. Jest to wynik nie tylko sytuacji w budownictwie, ale również niskiej zamożności społeczeństwa, co ma swoje odzwierciedlenie w następnym pytaniu.

80% respondentów uważa, że opłaty komunalne oraz lokalne są zbyt wysokie. Skłania to do analizy strategicznej poziomu średniego dochodu do dyspozycji oraz obliczenia pojemności społecznej do przyjęcia podwyżek opłat w ciągu najbliższych lat. Strategia w tej kwestii powinna

odpowiedzieć na zagadnienie bilansowania inflacji z podwyższaniem opłat, zgodnie z prognozą rozwoju kraju do roku 2015 oraz dyrektywami UE. Jednocześnie społeczeństwo oczekuje aktywnej formy kompensat budżetu (pozyskiwanie środków zewnętrznych, gospodarstwa pomocnicze etc.), tak aby zminimalizować wzrost kosztów utrzymania.

51% mieszkańców powiatu deklaruje, że uprawia po pracy rekreację lub sport. Wskaźnik ten jest stosunkowo wysoki i można przyjąć, że w planach strategicznych powiatu powinno się utrzymać ten wynik, zwiększając atrakcyjność oferty dla uprawiania rekreacji i sportu. Istnieje możliwość budowania na tym gruncie gałęzi przedsiębiorczości ukierunkowanej na usługi rekreacyjno-turystyczne, zwiększające atrakcyjność powiatu oławskiego dla Wrocławia i ościennych gmin.

Pomimo dobrej sieci dróg w powiecie oławskim, aż 64% respondentów uważa, że komunikacja zbiorowa (autobusowa) funkcjonuje niezbyt dobrze. Wymaga to interwencji ze strony władz powiatu i uwzględnienia w planach strategicznych większej dostępności komunikacji zbiorowej dla wsi.

10. WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie strategii powiatu oławskiego jest ściśle powiązane z wdrażaniem strategii rozwoju województwa dolnośląskiego oraz realizacją regionalnego planu operacyjnego na lata 2007-2013. Zgodność projektów strategicznych i działań pozostaje w zgodności z planami inwestycyjnymi województwa, tym niemniej służy przede wszystkim realizacji priorytetów, określonych przez mieszkańców powiatu oławskiego.

Podstawowe obowiązki i możliwości działania struktur samorządowych określają ustawy. Jakość ich funkcjonowania (zakres i jakość zaspokojenia zbiorowych potrzeb) zależy jednak w dużej mierze od lokalnego klimatu społecznego, czyli przeciętnego poziomu świadomości obywatelskiej mieszkańców, powszechnie akceptowanych wartości etycznych, oczekiwań wobec władz i administracji samorządowej, obyczajów oraz przeciętnego poziomu kultury. Doświadczenia wielu krajów wskazują, że skuteczne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców możliwe jest jedynie przez podejmowanie decyzji w sprawach publicznych na poziomie lokalnym. Stąd wdrożenie strategii bez życzliwego klimatu społecznego, udziału samorządu, władz oraz mediów nie będzie możliwe.

Wdrażanie strategii zostało podzielone na programy i działania. Każdy program posiada kartę strategiczną, którą można modyfikować i zmieniać, stosownie do zmienności okazji w środowisku zewnętrznym. Działania z kolei stanowią podstawę formułowania zadań cząstkowych i mają tę właściwość, że dają się skwantyfikować. Tym samym struktura zarządzania wdrożeniem: działanie – zadanie – wskaźniki – porównanie – decyzja strategiczna jest w pełni osiągnięta.

10.1. Priorytet działań w sferze gospodarki

Karta programu		Strategia rozwoju powiatu oławskiego 2006-2015
Program	Kod – G1	Przedsiębiorczość i praca dla ludzi
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Władze powiatu będą oferować wsparcie dla istniejących oraz stymulowanie powstawania nowych, małych i średnich podmiotów gospodarczych, działających w sferze handlu i usług. • Ustanowiona będzie współpraca samorządów gmin oraz powiatu w zakresie rozpowszechniania informacji o możliwościach korzystania z funduszy strukturalnych, organizowanie szkoleń, pozyskiwania i upowszechniania informacji o funduszach poręczeń kredytowych wśród lokalnych przedsiębiorców. • Wprowadzone będzie na terenie powiatu promowanie przedsiębiorczości, w tym samozatrudnienia, odciążającego powiatowy pion opieki socjalnej. • Utworzone będą programy wsparcia ekonomicznego nowopowstałych podmiotów gospodarczych. • W ramach likwidacji barier biurokratycznych przewiduje się wdrożenie platformy cyfrowej, umożliwiającej obsługę grupową petenta i skrócenie czasu załatwiania spraw. 	
Działanie 1	Kod – G1-1	Tworzenie warunków dla powstawania nowych firm oraz miejsc pracy przez utworzenie parku przemysłowego w Oławie
Kwantyfikatory	1. Liczba podmiotów gospodarczych, alokowanych na terenie parków 2. Kwota wsparcia dla nowopowstałych podmiotów 3. Kwota zwolnień podatkowych, udzielonych przez gminy powiatu 4. Liczba nowych miejsc pracy utworzona po roku 2008	
Termin realizacji	Rok 2007/2008	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	5 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł
Działanie 2	Kod – G1-2	Ułatwienie dostępu do kapitału nowopowstałym podmiotom gospodarczym przez stworzenie funduszu rozwoju przedsiębiorczości powiatu oławskiego.
Kwantyfikatory	1. Kwota udzielonych poręczeń kredytowych 2. Kwota udzielonych kredytów 3. Dostępna pula środków finansowych w ramach projektu	
Termin realizacji	Działanie o charakterze ciągłym	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	5 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł
Działanie 3	Kod – G1-1	Wsparcie finansowe, pośrednie przez wprowadzenie zwolnień podatkowych i innych ulg lokalnych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy.

Kwantyfikatory	1. Kwota pomocy publicznej z gmin powiatu 2. Liczba podmiotów, która skorzystała z pomocy 3. Liczba nowo powstałych miejsc pracy związanych z wprowadzoną ulgą	
Termin realizacji	Działania o charakterze ciągłym	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	1 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	0,00 zł	
Działanie 4	Kod – G1-4	Likwidacja barier administracyjnych w działalności gospodarczej
Kwantyfikatory	1. Liczba dni niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej dla biznesu 2. Czas rejestracji firmy. 3. Liczba osób mogąca równolegle załatwić sprawę (system pracy grupowej)	
Termin realizacji	2010	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	1 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	250 000 zł	

10.2. Priorytety działań w sferze przestrzennej

Karta programu		Strategia rozwoju powiatu oławskiego 2006-2015
Program	Kod – D1	Drogi warunkiem koniecznym dalszego rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości powiatu oławskiego
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> Budowa dróg dojazdowych do autostrady A-4 (węzeł drogowy Brzezimierz i Przylesie) i drogi S-8 obsługujących obszary gospodarcze w Oławie, Jelczu – Laskowicach i Stanowicach wraz z wykonaniem obwodnic: Oławy, Jelcza-Laskowic, Ścinawy Polskiej, Godzikowic, Chwalibóžyc. Program realizowany przez Jednostki Samorządu Terytorialnego: Miasto Oława, Gminę Oława, Miasto i Gminę Jelcz - Laskowice, Powiat Oławski 	
Działanie 1	Kod – D1-1	Rozwój i usprawnienie ponadregionalnej infrastruktury komunikacyjnej
Kwantyfikatory	przebudowa dróg na długości 19,5 km budowa nowych dróg wraz z obiektami inżynierskimi dł . 27 km	
Termin realizacji	2007 – 2013	
Koordynator	PZD Oława i Gmina Oława	
Budżet projektu	190 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		5 000 000 zł
Działanie 2	Kod D1-2	Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu oławskiego.
Kwantyfikatory	przebudowa dróg powiatowych na długości 47,85 km i dostosowanie ich do wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie	
Termin realizacji	2007-2015	
Koordynator	PZD Oława	
Budżet projektu	34 500 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		5 175 000 zł

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju powiatu olawskiego 2006-2015</i>
Program	Kod – E1	Ochrona naturalnych zasobów przyrodniczych w harmonii ze zrównoważonym rozwojem powiatu
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu informacji i kontroli w zakresie zezwoleń, uzgodnień, decyzji administracyjnych, przepisów prawnych, kar i opłat za korzystanie ze środowiska, systemów ewidencji zanieczyszczeń. • Wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska, w tym modernizacji źródeł ciepła, oszczędzania energii oraz stosowania odnawialnych źródeł energii. • Edukacja ekologiczna. 	
Działanie 1	Kod – E1-1	Edukacja ekologiczna – mały koszt – wielka sprawa
Kwantyfikatory	1. Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych z zakresu ekologii 2. Ilość osób zaangażowanych społecznie we współdziałanie 3. Liczba akcji w terenie	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	50 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		20 000 zł
Działanie 2	Kod – E1-2	Zintegrowany system ewidencji, informacji i kontroli
Kwantyfikatory	1. Liczba obiektów ewidencji systemu 2. Liczba wykrytych nieprawidłowości w okresie	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordynator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	100 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		25 000 zł

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju powiatu olawskiego 2006-2015</i>
Program	Kod – S3	Modernizacja bazy dydaktyczno-oświatowej
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie termomodernizacji obiektów oświatowych • Przeprowadzenie koniecznych remontów • Wyposażenie specjalistycznych pracowni do prowadzenia określonych zajęć • Przystosowanie budynków szkolnych na potrzeby niepełnosprawnych 	
Działanie 1	Kod- S3-1	Termomodernizacja bazy oświatowej
Kwantyfikatory	1. Liczba ocieplonych budynków 2. Powierzchnia ocieplonych ścian 3. Liczba zmodernizowanych sal lekcyjnych	
Termin realizacji	2007-2014	

Koordynator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	2 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	1 000 000 zł	
Działanie 2	Kod- S3-2	Wyposażenie sal w pomoce dydaktyczne do prowadzenia specjalistycznych zajęć
Kwantyfikatory	1.Liczba utworzonych pracowni specjalistycznych. 2.Liczba młodzieży korzystającej z zajęć w tych pracowniach. 3.Liczba godzin przeprowadzonych zajęć metoda warsztatową, laboratoryjną itd.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordynator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	500 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	500 000 zł	

10.3. Priorytety działań w sferze socjalnej i zasobów ludzkich

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju powiatu olawskiego 2006-2015</i>
Program	Kod – Z1	W trosce o zdrowie społeczeństwa powiatu
Opis programu	Profilaktyka i promocja zdrowia Dostosowanie obiektów do nowych przepisów prawa. Zakup sprzętu specjalistycznego, dostosowanego do wymogów prawnych. Racjonalizacja wydatków i inwestycji. Restrukturyzacja długu szpitala powiatowego. Program naprawczy szpitala <ul style="list-style-type: none"> • Program opieki zdrowotnej będzie dotyczyć przede wszystkim zakupów sprzętu medycznego, który będzie posiadać atesty dopuszczeniowe do prowadzenia opieki medycznej po roku 2010 oraz modernizacji placówek służby zdrowia zgodnie z nowymi wymogami prawnymi. Warunkuje to prowadzenie działalności przez szpital i przychodnie publicznej opieki zdrowotnej. • Niezależnie od inwestycji „twardych”, będą wdrażane programy ukierunkowane na diagnostykę i zapobieganie schorzeniom oraz pomoc ludziom starszym i niepełnosprawnym. • Oddzielną pozycją programu będzie zabezpieczenie działania ratownictwa medycznego i koordynacja służb z zakresu przeciwdziałania katastrofom i ich skutkom. 	
Działanie 1	Kod – Z1-1	Ratujemy szpital
Kwantyfikatory	1. Przepływy środków pieniężnych Szpitala. 2. Wskaźnik efektywności kosztowej leczenia. 3. Wskaźnik zadowolenia pacjenta.	
Termin realizacji	2007-2010	
Koordinator	Starostwo Powiatowe	
Budżet projektu	20 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		20 000 000 zł
Działanie 2	Kod – Z1-2	Nowoczesne standardy medyczne dostosowane do wymogów prawnych obowiązujących w UE.
Kwantyfikatory	1. Powierzchnia zmodernizowanych / wyremontowanych lokalnych ośrodków zdrowia m2. 2. Liczba pomieszczeń dostosowanych do wymogów prawnych.	
Termin realizacji	31.12.2010 rok	
Koordinator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	6 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł
Działanie 3	Kod – Z1-3	Zapewnienie powszechnego dostępu do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych oraz nowoczesnych technologii medycznych (w tym diagnostyki profilaktycznej)

Kwantyfikatory	1. Liczba specjalistycznego sprzętu medycznego (szt.) 2. Liczba wykonanych badań sprzętem specjalistycznym (szt.) 3. Stopień nasycenia dostępem do badań profilaktycznych szt./1000 osób	
Termin realizacji	31.12.2010 rok	
Koordynator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	3 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł
Działanie 4	Kod – Z1-4	Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego w przypadkach nagłych i stanach zagrożenia życia pacjenta.
Kwantyfikatory	Liczba projektów uczestniczących w systemie ratownictwa medycznego (szt.)	
Termin realizacji	31.12.2010 rok	
Koordynator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	2 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł
Działanie 5	Kod – Z1-5	Zapewnienie opieki dla osób starszych i obłożnie chorych
Kwantyfikatory	Liczba projektów skierowanych do ludzi starszych	
Termin realizacji	2011	
Koordynator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	1 500 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		0,00 zł

Karta programu		Strategia rozwoju powiatu olawskiego 2006-2015
Program	Kod – S1	Integracja społeczna, przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia i wyluczenia społecznego.
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> W ramach programu zostanie doinwestowana substancja lokalowa, związana z opieką społeczną. Wdrożona zostanie pomoc nowo powstającym podmiotom na doposażenie tworzonych miejsc pracy ze środków Funduszu Pracy Dostosowanie szkoleń bezrobotnych do aktualnych potrzeb rynku pracy. Uzupełnianie luki pomiędzy potrzebami rynku pracy a możliwościami systemu edukacji ponadgimnazjalnej zawodowej. Aktywizacja bezrobotnych przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych Pozyskanie przedsiębiorstw dla realizacji działań edukacyjnych pod kątem zatrudnienia. 	
Działanie 1	Kod- S1-1	Poprawa jakości i podnoszenie standardów świadczonych usług opiekuńczych
Kwantyfikatory	1. Liczba pomieszczeń, które nie spełniają standardów minimalnych. 2. Liczba zainstalowanych urządzeń ochrony ppoż i czujników. 3. Wartość remontów i modernizacji obiektów pomocy społecznej.	
Termin realizacji	2007-2009	
Koordynator	Dom Pomocy Społecznej w Oławie	

Budżet projektu	320 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	200 000 zł	
Działanie 2	Kod- S1-2	Realizacja programów aktywizacji bezrobotnych współfinansowanych z Funduszy Unii Europejskiej
Kwantyfikatory	1. Kwota pozyskanych środków z funduszu EFS 2. Liczba bezrobotnych zaktywizowanych (uzyskali pracę) 3. Liczba przeszkolonych bezrobotnych 4. Procent skuteczności procesu aktywizacji	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordinator	Powiatowy Urząd Pracy	
Budżet projektu	7 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	2 100 000 zł	
Działanie 3	Kod- S1-3	Dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb rynku pracy
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów, którzy otrzymali dodatkowe kwalifikacje. 2. Liczba godzin przedmiotów, które uległy zmianie w programie szkoły. 3. Liczba godzin zajęć dodatkowych, wprowadzonych do nauczania. 4. Ilość uczestników kursów specjalistycznych.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordinator	Powiatowy Urząd Pracy	
Budżet projektu	4 000 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	4 000 000 zł	

Karta programu		Strategia rozwoju powiatu olawskiego 2006-2015
Program	Kod – S2	Wzrost jakości kształcenia
Opis programu	<ul style="list-style-type: none"> W ramach programu zostanie zwiększony dostęp do Internetu i wzrośnie sprawność posługiwania się nim. Wprowadzone zostaną dodatkowe zajęcia rozbudzające zainteresowania uczniów i umożliwiające w większym stopniu dostęp do wiedzy. Przeprowadzona zostanie ankieta badająca oczekiwania i potrzeby pracodawców w celu dostosowania kierunków kształcenia. 	
Działanie 1	Kod- S2-1	Zwiększenie poziomu dostępu do Internetu w szkołach i placówkach oświatowych
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów przypadających na 1 komputer 2. Liczba osieciowanych szkół. 3. Liczba pomieszczeń z dostępem do Internetu.	
Termin realizacji	2007-2009	
Koordinator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	190 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu	190 000 zł	

Działanie 2	Kod- S2-2	<i>Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy</i>
Kwantyfikatory	1. Ilość poddanych badaniu pracodawców. 2. Oczekiwania pracodawców wg hierarchii ważności, przez nich określonych.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordinator	Wydział Oświaty, Kultury i Zdrowia	
Budżet projektu	100 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		25 000 zł
Działanie 3	Kod- S2-3	<i>Wspieranie uzdolnień młodzieży szkół ponadgimnazjalnych</i>
Kwantyfikatory	1. Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium za szczególne uzdolnienia. 2. Liczba programów działań skierowanych do uczniów uzdolnionych. 3. Liczba osób biorących udział w programach. 4. Liczba godzin zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów.	
Termin realizacji	2007-2014	
Koordinator	Powiatowy Ośrodek Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej i Doradztwa Metodycznego	
Budżet projektu	70 000 zł	
Finansowanie z budżetu powiatu		70 000 zł

10.5. Metody wdrażania i monitoringu

Wdrażanie strategii powiązane jest z udziałem zorganizowanego zespołu ludzkiego, budżetem oraz zapleczem technicznym (komunikacja, prezentacja, materiały informacyjne i reklama). Całość powinna być zarządzana w sposób zbliżony do zarządzania projektami. Naturalnym zatem wydaje się powołanie horyzontalnego zespołu wdrażającego oraz komisji monitorującej, tak aby działania managerów zadań były koordynowane i monitorowane w czasie.

10.5.1. Zespół ds. wdrażania strategii i monitoringu.

Zespół ten składa się z osób wydelegowanych przez Starostwo Powiatowe oraz Radę Powiatu i stanowi **komitet koordynujący** (w analogii do rady nadzorczej przedsiębiorstwa). Członkami komitetu koordynującego mogą być osoby z zewnątrz, którym władze powierzą określone zadania. Korzystnym jest wprowadzenie w struktury zarządzania wdrożeniem organizacji pozarządowych, współdziałających z władzami powiatu.

Każdemu członkowi komitetu podlega określony program strategiczny. Dodatkowo konieczna jest fachowa osoba odpowiedzialna za łączność z mediami i marketing, będąca etatowym pracownikiem Starostwa. Komitet ma za zadanie pozyskać zewnętrznych sojuszników wdrożenia oraz środki finansowe, nie ujęte w zatwierdzonych planach rozwoju, co powoduje, że jego działania muszą być nagłaśniane w lokalnych mediach. To z kolei wymaga dialogu i sprzyjającego klimatu społecznego.

Każdy program strategiczny składa się z zadań, którymi kieruje **manager projektu**, ustanawiany przez komitet koordynacyjny z osób, uznanych za wykwalifikowanych w kierunku zarządzania projektami. Manager projektu ma za zadanie kierować wdrożeniem odcinkowym i rozliczać się przed komitetem koordynacyjnym z postępów prac wdrożeniowych.

Realizując zasadę rozdziału działań wdrożeniowych i kontrolnych, niezależnie od komitetu wdrożeniowego należy powołać **komisję ds. monitoringu** wdrażania strategii. Komisja

ma za zadanie wybrać metodę systematycznej kontroli wdrażania programów zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym. Komisja pełniąc rolę Back Office całego systemu wdrażania strategii, zatwierdza wyniki działań komitetu ds. wdrożenia i raporty dla Rady i Zarządu Powiatu.

10.5.2. Monitoring strategii

Niezależnie od procedury wdrażania poszczególnych projektów, Strategia stanowi całościowy dokument prognostyczny, który może podlegać modyfikacji w zależności od istniejącej sytuacji oraz koniunktury. Dla ukazania stopnia realizacji oraz wyników długofalowych, konieczny jest ciągły monitoring, obrazujący trafność planowania. Monitoring ten należy podzielić na następujące kategorie:

- Monitoring fazy projektów (bezpośredniego wdrażania zadań)
- Monitoring oddziaływania krótkoterminowego (osiągniętych rezultatów)
- Monitoring oddziaływania długofalowego (osiągniętych wyników).

Analiza wyników monitorowanych danych musi zawierać czytelne porównanie w czasie zmienności wskaźników. Konieczne jest wprowadzenie kilku podstawowych wskaźników globalnych, które staną się miernikiem postępu i dla których możliwe będzie zastosowanie testu statystycznego istotności zmienności w czasie. Nie mniej ważnym zagadnieniem jest inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi. To zadanie stanowi kontynuację pracy nad strategią, gdzie władze powiatu zaprosiły do współpracy wszystkie, aktywne jednostki życia społeczno-gospodarczego z terenu swoich gmin. Cykliczne spotkania i przedstawianie propozycji współdziałania i współfinansowania istotnych projektów strategicznych daje dodatkowe możliwości zrealizowania ambitnych zamierzeń.

Bezpośrednio z monitoringiem stanu realizacji strategii oraz współpracą, wiąże się aktywna prezentacja oraz kontakt z lokalnymi mediami. Plan takiego działania powinna

opracować komisja monitorująca, wyłaniając spośród swego grona pełnomocnika ds. kontaktu z mediami.

10.5.1. Faza wdrażania zadań strategicznych

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie fizycznego rozpoczęcia w określonym czasie założonych w programie zadań. Monitoring prowadzony jest przez komisję monitorującą i polega na porównaniu założonych czasów dla danego zadania ze stanem bieżącym. Wykorzystuje się przy tym formularz sprawozdania kwartalnego, wypełniany przez odpowiedzialnych za wdrożenie konkretnego zadania. W fazie końcowej projektu komisja monitorująca ocenia dostarczone sprawozdanie końcowe managera zadania z założeniami harmonogramu czasowego.

Raz na kwartał komisja monitorująca ocenia stan wykonania procedury wdrażania projektu, nanosząc do harmonogramu stan bieżący realizacji danego zadania. Powstałe odchylenia są oceniane i wprowadzana jest korekta.

10.5.2. Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.

Obejmuje okres do 2 lat bezpośrednio po zamknięciu projektu strategicznego. Skutki te są mierzone porównaniem zadanych wskaźników kwantyfikacji dla danego projektu. Analizie porównawczej podlega tabela najbardziej istotnych czynników, wykorzystując test statystyczny istotności obserwowanych empirycznie zmian (np. chi-kwadrat). Oceny dokonuje komisja monitorująca i nanosi wynik częściowy do ogólnego raportu o skutkach wdrożenia elementu strategii.

Przy wyborze wskaźników, koniecznym jest ich analiza pod kątem unikalności dla danego projektu. Ich wpływ na całokształt realizacji strategii powinien być najbardziej skorelowany z pozostałymi. Z drugiej zaś strony powinny być one zmienne w czasie. Nie zawsze

się to udaje, ale w wielu wypadkach istnieje przynajmniej jeden, charakterystyczny parametr, którego wartość odpowiada warunkom analizy.

10.6. Sposoby monitorowania i oceny strategii powiatu

Dla oceny programów, których częścią są zadania strategiczne rozróżnia się następujące typy ocen:

- **ex- ante** (przed realizacją programu),
- **mid-term** (w połowie okresu realizacji); w odniesieniu do strategii na lata 2007-2013 ocena taka zostanie sporządzona w roku 2010,
- **ex-post** (na zakończenie programu), w jej ramach przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu - przez dwa kolejne lata, w systemie rocznym sporządzane będą raporty, celem porównania wartości rzeczywistych i planowanych wskaźników realizacji każdego programu oraz całej strategii,
- **on-going** (bieżąca); ocenie tej podlegać będą poszczególne zadania w trakcie ich realizacji, w układzie raportów rocznych, a w przypadku krótkoterminowych projektów, po ich zakończeniu.

10.6.1. Faza realizacji zadań

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie wypełnienia czasowego zadań określonych harmonogramem wdrożenia strategii. Równolegle oceniane są harmonogramy projektów oraz pozostających w związku zadań równoległych.

Monitoring polega na analizie sprawozdań rocznych, przekazanych od odpowiedzialnych managerów za wdrożenie zadań cząstkowych. Równocześnie porównywane są analizy finansowe i budżetowe tak, aby nie pojawiły się chwilowe utraty płynności. Odpowiedzialna jest za to komisja monitorująca. Komisja monitorująca przekazuje Staroście wyniki analizy realizacji

zadań strategicznych i wprowadza ewentualne korekty lub wdraża decyzje synchronizujące i procedury rezerwowe.

10.6.2. Faza oddziaływania krótkookresowego

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie pożądaných wyników, określonych wskaźnikami globalnymi, zgodnie z kwantyfikacją strategii powiatu. Przykładami takich wskaźników mogą być:

- spadek bezrobocia,
- wzrost ceny gruntów inwestycyjnych,
- przyrost volumenu podatków lokalnych,
- wzrost liczby firm,
- wzrost wytworzonej wartości dodanej.

Monitoring finansowo-czasowy powinien obejmować skutki wdrożenia projektów i ich wpływ na budżet, a zwłaszcza płynność finansową powiatu (lub gminy związanej finansowo z zadaniem). Harmonijnie wdrażana strategia musi zapewnić stałą poziom płynności finansowej oraz przyrost środków inwestycyjnych. Wskaźnik ten jest bardzo czułym narzędziem weryfikacji poprawności zarządzania projektami.

Niezależnie od monitoringu merytorycznego, należy przy okazji analizy mid-term wykonać kolejną ankietę z zapytaniami, określonymi w pkt. 12 ankiety do społeczeństwa, porównując odpowiedzi w czasie.

10.6.3 Faza monitoringu długofalowego i oceny

W analizie długofalowej przeprowadzone będą porównania zmienności w czasie wybranych wskaźników fazy oddziaływania krótkookresowego. Założone wartości tych wskaźników powinna określić Rada Powiatu. Do weryfikacji przebiegu w czasie należy użyć

analizy statystycznej (współczynnika korelacji oraz weryfikacji hipotez w oparciu o test chi-kwadrat). Za analizę długookresową odpowiedzialny jest sekretarz powiatu, który może dla jej wykonania posłużyć się komisją monitorującą.

Z końcem okresu prognostycznego strategii rozwoju należy ponownie wykonać ankietę, dotyczącą rozwoju powiatu. Stanie się ona tym samym dokumentem rozliczenia końcowego i dokumentem otwarcia dla nowej strategii.

10.7 Public relations strategii powiatu

Począwszy od podjęcia uchwały o przyjęciu Strategii - powiat szeroko informuje opinię publiczną o podjętych działaniach wdrożeniowych. W szczególności konieczna jest społeczna konsultacja wyboru koordynatorów programów oraz zadań. W działania te muszą zostać włączone gminy, jako najistotniejszy element budżetu strategii oraz fizycznej realizacji zadań, w postaci projektów inwestycyjnych. Istnieje konieczność przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń strategii i dokumentów z nią powiązanych (Plany rozwoju lokalnego gmin, Wieloletnie plany inwestycyjne oraz studia wykonalności) wśród mieszkańców, jednostek podległych, organizacji i podmiotów gospodarczych, odbywać się będzie poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe - będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji,
- współpracę z mediami – kluczowe działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym,
- bezpośrednie działania informacyjno – promocyjne Starosty.

Podstawowym celem działań, związanych z Public Relations Strategii, jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań, podejmowanych w jej ramach, a więc do mieszkańców powiatu, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. A dodatkowo do potencjalnych inwestorów zewnętrznych, dla których jasno i czytelnie sformułowane zasady

zrównoważonego rozwoju, poparte absorpcją znaczących środków pomocowych, stanowią jeden z czynników, decydujących o zakwalifikowaniu powiatu jako atrakcyjnego dla alokacji inwestycji, generujących nowe miejsca pracy.

Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii powiatu odbywać się będzie w sposób pośredni – przez lokalne media, jak i bezpośredni – konferencje i spotkania z mieszkańcami i organizacjami. Materiały promocyjne będą określać cele realizacji poszczególnych zadań w ramach strategii, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania projektów i beneficjentów bezpośrednich. Istotnym elementem będą działania promocyjne polegające na prezentacji beneficjentów oraz projektów, które zostały rozliczone i sfinansowane z funduszy pomocowych UE. W ramach promocji strategii podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej powiatu oławskiego dokumentu i jego streszczenia
- wydanie biuletynu informacyjnego dla beneficjentów (poświęconego wybranym projektom strategicznym i zadaniom w ich obrębie),
- organizacji spotkań z potencjalnymi partnerami społeczno - gospodarczymi,
- publikacji w prasie (w przypadku wybranych projektów).

10.8 Zmiany w dokumencie

Strategia Rozwoju Powiatu jest ekspertyzą średnioterminową, podlegającą ciągłej weryfikacji podyktowanej sytuacją społeczno-gospodarczą. Muszą zatem istnieć mechanizmy jej modyfikacji oraz optymalizacji wobec potencjalnych zmian, zarówno w otoczeniu prawnym, gospodarczym, jak i społecznym, tak w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi.

Niniejszy program może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej decyzji Rady Powiatu Oławskiego. W szczególności niniejsza strategia może zostać zmieniona, bądź uzupełniona na wniosek Rady Powiatu lub Starosty. Przesłankami zmiany niniejszego programu mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnych mieszkańców albo ich grup.

Zmiana działań i priorytetów, o których mowa w Strategii, jak również ich uszczegółowienie i uzupełnienie, może nastąpić w trakcie realizacji programów, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy, określającej zadania inwestycyjne lub innych uchwał, w szczególności dotyczących Wieloletniego Planu Inwestycyjnego gmin wchodzących w skład powiatu.

11. ANKIETY, KARTA PROGRAMU, INDEKSY I SPISY

11.1 Ankieta strategii rozwoju powiatu oławskiego

Dane ogólne

a) Płeć (zakreślić krzyżykiem właściwe):

K	M
---	---

b) Wiek (zakreślić krzyżykiem właściwe):

18-25	26-45	46-60	60+
-------	-------	-------	-----

c) Wykształcenie (zakreślić krzyżykiem właściwe):

wyższe	licencjat	średnie	zawodowe	podstawowe
--------	-----------	---------	----------	------------

d) Status zawodowy (Proszę zaznaczyć jedno pole wyboru **p**)

1.	Kadra kierownicza i zarząd	C
2.	Pracownik techniczny	C
3.	Pracownik biurowy	C
4.	Nauczyciel, instruktor, lekarz, prawnik, architekt...	C
5.	Pracownik fizyczny	C
6.	Przedsiębiorca	C
7.	Rolnik indywidualny	C
8.	Nie pracujący	C
9.	Emeryt	C
10.	Bezrobotny	C

Pytania szczegółowe

1

Powiat wykonuje określone ustawą zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- 1) edukacji publicznej,
- 2) promocji i ochrony zdrowia,
- 3) pomocy społecznej,
- 4) polityki prorodzinnej,
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych,
- 7) kultury i ochrony dóbr kultury,
- 8) kultury fizycznej i turystyki,
- 9) geodezji, kartografii i katastru,

- 10) gospodarki nieruchomościami,
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej,
- 12) gospodarki wodnej,
- 13) ochrony środowiska i przyrody,
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpozarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
- 18) ochrony praw konsumenta,
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 20) obronności,
- 21) promocji powiatu,
- 22) współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Jak Pani(Pan) ocenia w skali 5 stopniowej stan realizacji poszczególnych zadań ustawowych w powiecie oławskim (1 = bardzo zła, 2 = zła, 3 = przeciętna, 4 = dobra, 5 = bardzo dobra, X = nie mam zdania. Proszę wpisać odpowiednią cyfrę przy każdej pozycji)

Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
ocena																							

2

Proszę wybrać z powyższej listy 22 wymienionych działań ustawowych, 3 najistotniejsze Pana(Pani) zdaniem, które należy potraktować w sposób szczególny przy realizacji strategii rozwoju powiatu oławskiego.

Nr zadania (1 – 22)			
---------------------	--	--	--

3

Gdyby przyjąć następujące, kluczowe zagadnienia w strategii rozwoju powiatu oławskiego jako:

1. Przedsiębiorczość i praca (nowe miejsca pracy, obniżenie bezrobocia);
2. Kapitał intelektualny i budowa społeczeństwa informatycznego.
3. Obszary wiejskie – stymulowanie rynku i przetwórstwa rolnego;
4. Rozbudowa infrastruktury i ochrona środowiska;
5. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej w powiecie;
6. Atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna powiatu oławskiego
7. Bezpieczeństwo publiczne (policja, straż, redukcja zagrożeń)
8. Pomoc socjalna i społeczna (niepełnosprawni, wykluczeni, ubodzy)
9. Rozwój kultury, sztuki oraz promocji powiatu na zewnątrz
10. Wzrost poziomu ochrony zdrowia i usług medycznych.
11. Małe i średnie przedsiębiorstwa – podstawą rozwoju powiatu
12. Obniżenie kosztów funkcjonowania administracji w powiecie.

Proszę uszeregować od 1 – 12 wymienione wyżej zagadnienia pod względem istotności

Nr zagadnienia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Miejsce w rankingu												

4

Mając ograniczone środki na realizację strategicznych zagadnień, **proszę zaproponować pięć** najbardziej istotnych obszarów inwestycyjnych, związanych z celowym wydatkowaniem środków z budżetu powiatu:

1. Dofinansować szkoły ponadpodstawowe (termomodernizacja, wyposażenie)
2. Dofinansować policję (urządzenia, środki techniczne, etaty)
3. Dofinansować straż pożarną (środki techniczne)
4. Dofinansować szpital i służbę zdrowia (przyrządy pomiarowe, urządzenia)
5. Dofinansować ośrodki kulturalne (wyposażenie, etaty)
6. Dofinansować kluby sportowe (wyposażenie, kadra, wyjazdy)
7. Dofinansować grupy młodzieży (wyjazdy, organizacja imprez)
8. Dofinansować szkolenia zawodowe i pozaszkolne (języki, nowe techniki, usługi)
9. Sfinansować przekształcenie dostępnych terenów w tereny inwestycyjne
10. Sfinansować dokumentację i konieczne działania dla pozyskania funduszy UE
11. Sfinansować koszty pozyskania środków z funduszy UE
12. Sfinansować rozwój sieci Internet w powiecie
13. Sfinansować rozwój platformy cyfrowej urzędów powiatu
14. Sfinansować rozbudowę szpitali
15. Sfinansować rozwój jednostek ratownictwa technicznego i medycznego
16. Sfinansować utworzenie gospodarstwa pomocniczego
17. Utworzyć fundusz rozwoju przedsiębiorczości
18. Sfinansować utworzenie parku technologicznego
19. Sfinansować utworzenie ośrodka nauczania języków i informatyki
20. Sfinansować utworzenie centrum promocji powiatu olawskiego
21. Sfinansować przebudowę dróg powiatowych i mostów
22. Sfinansować budowę stanic i przystani wodnych na Odrze i Oławie
23. Sfinansować budowę terenów rekreacyjnych
24. Sfinansować budowę obiektów sportowych ogólnodostępnych (basen, rowery)
25. Sfinansować budowę kilku stałych atrakcji turystyczno-rekreacyjnych
26. Dofinansować opiekę społeczną i zasiłki socjalne
27. Sfinansować utworzenie centrum kultury powiatowej
28. Sfinansować rozbudowę rezerwatów przyrody
29. Sfinansować budowę leśnych tras rekreacyjno-turystycznych
30. inne

Nr obszaru (1 – 30)				
---------------------	--	--	--	--

5

Przyjmując, że pozyskanie środków z UE realnie wymaga wkładu własnego około 30% kosztów kwalifikowanych i zakładając, że strategia rozwoju powiatu odpowiada Pani(Pana) oczekiwaniom, gwarantując ewidentną poprawę życia w perspektywie 10 lat. Wiedząc, że każda złotówka z zewnątrz przyciąga 3 unijne i przybliża realizację strategii -

Czy wykupił(a)by Pan(Pani) oprocentowane obligacje komunalne powiatu olawskiego, wspomagające pozyskanie wkładu własnego na konkretny cel, wspierany ze środków UE i kontrolowany przez UE?

Tak	Nie
-----	-----

6

*Jaka powinna być rola powiatu olawskiego w strukturze społeczno-ekonomicznej Dolnego Śląska i Polski (Proszę zaznaczyć jedno pole wyboru **p**)*

- samodzielny mikroregion, konkurencyjny gospodarczo i społecznie wobec otoczenia C
- mikroregion stowarzyszony z sąsiadami, tworzący przeciwwagę dla Wrocławia C
- samodzielny mikroregion ściśle powiązany z Wrocławiem i jego potencjałem C
- mikroregion stowarzyszony z sąsiadami, komplementarny dla Wrocławia C

7

Każda strategia charakteryzuje się pewnymi, mierzalnymi wskaźnikami, umożliwiającymi ocenę jej wykonania i obserwację postępu wdrażania w czasie.

Które z wymienionych wskaźników są dla Pani(Pana) najbardziej istotne(Proszę zaznaczyć właściwe)

1. Zmniejszenie bezrobocia o procent oraz liczbę bezwzględną C
2. Wzrost średniego dochodu rocznego na mieszkańca o kwotę C
3. Wzrost wpływów do budżetu powiatu z tytułu podatków centralnych C
4. Wzrost wpływów do budżetu z tytułu pozyskanych środków z UE C
5. Wpływ do budżetu powiatu z tytułu opłat lokalnych C
6. Średni koszt utrzymania (koszyk socjalny wg Eurostat) C
7. Liczba osób zameldowanych na terenie powiatu C
8. Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych C
9. Liczba nowopowstałych miejsc pracy C
10. Kwota wpływów z turystyki i rekreacji w powiecie C
11. Kwota wpływów z imprez sportowych oraz kulturalnych C
12. Kwota wypłaconych zasiłków socjalnych i dopłat C
13. Liczba przeszkolonych osób, znajdujących pracę w związku z tym C
14. Liczba absolwentów szkół ponadpodstawowych w okresie C
15. Liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w okresie C
16. Nakłady inwestycyjne w infrastrukturę, poniesione przez budżet w okresie C
17. Procent wykrytych przestępstw na terenie powiatu C
18. Zmniejszenie liczby przestępstw na terenie powiatu C
19. Liczba pożarów na terenie powiatu w okresie C

20. Długość wyremontowanych dróg	C
21. Powierzchnia przygotowanych nowych terenów inwestycyjnych	C
22. Cena 1 m ² gruntu pod inwestycje w powiecie	C
23. Liczba przyłączy stałych do Internetu	C
24. Liczba spraw możliwych do załatwienia elektronicznie w urzędach powiatu	C
25. Inne	C

8

Wiedząc, że zgodnie z planem rozwoju kraju inflacja roczna do roku 2015 będzie się utrzymywać na poziomie 2-3%, przy rocznym wzroście PKB około 5%. Oznacza to, że powiat musi zrealizować wzrost dochodów budżetowych o 5%, a koszty usług muszą rosnać przynajmniej w tempie wzrostu inflacji. (Np. woda kosztująca dzisiaj za 1m³ 2 zł, za 10 lat powinna mieć cenę 2,69 zł!).

*W jaki sposób strategia rozwoju powiatu powinna wpłynąć na obniżenie lub utrzymanie na niezmiennym poziomie kosztów życia dla mieszkańców powiatu? (Proszę zaznaczyć właściwe pola wyboru **p**)*

- Obniżenie kosztów administracji C
 - Podnoszenie opłat lokalnych zgodnie ze wskaźnikiem inflacji C
 - Pozyskiwanie środków z funduszy UE oraz innych, pozabudżetowych C
 - Zwiększenie wpływów z podatków przez aktywizację działalności gospodarczej C
 - Wyprzedaż majątku, będącego w gestii powiatu i przeznaczenie na wyrównania C
 - Emisję obligacji i papierów dłużnych z przeznaczeniem na wyrównania C
 - Utworzenie gospodarstw pomocniczych i pozyskanie dodatkowych środków C
 - Przesunięcie części środków inwestycyjnych na dopłaty i wyrównania C
 - Obniżenie dotacji budżetowych na cele socjalne, pomoc społeczną, kulturę itd. C
 - Obniżenie nakładów na służby społeczne (policja, straż, szpital, itp.) C
-

9

Proszę wymienić trzy najważniejsze elementy, wyróżniające powiat oławski, mogące stanowić fundamenty strategii rozwoju powiatu

10

Proszę wymienić trzy najważniejsze problemy powiatu oławskiego, hamujące rozwój i konieczne do rozwiązania w tworzonej strategii.

11

Proszę zaproponować hasło przewodnie dla tworzonej strategii powiatu oławskiego, np. „Powiat oławski ziemią bezpieczną i dostatnią”.

12

Proszę odpowiedzieć na następujące pytania, dotyczące poziomu życia w powiecie oławskim

(proszę zakreślić lub podkreślić właściwą odpowiedź)

Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w powiecie?	tak	nie
Czy jest Pani/Pan zadowolony z nauczania szkolnego w powiecie?	tak	nie
Czy pomoc rodzinie (przedszkola, żłobki itp.) jest wystarczająca?	tak	nie
Czy ma Pani/Pan problemy z otrzymaniem dowolnej porady lekarską?	tak	nie
Czy w powiecie można bez problemu wykonać badania okresowe?	tak	nie
Czy ma Pani/Pan problem ze znalezieniem pracy?	tak	nie
Czy w powiecie oławskim można znaleźć mieszkanie?	tak	nie
Czy opłaty komunalne i lokalne są wysokie?	tak	nie
Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z kontaktów z urzędami powiatu?	tak	nie
Czy tereny rolnicze są właściwie wykorzystane?	tak	nie
Czy tereny leśne są właściwie wykorzystane?	tak	nie
Czy chciałaby Pani/Pan założyć własną firmę na terenie powiatu?	tak	nie
Czy uprawia Pani/Pan jakiś sport lub rekreację po pracy?	tak	nie
Czy podróżowała Pani/Pan po terenach powiatu w celach turystycznych?	tak	nie
Czy potrafi Pani/Pan wymienić trzy atrakcje turystyczne w powiecie?	tak	nie
Czy łatwo jest dotrzeć do dowolnej wsi w powiecie autobusem?	tak	nie
Czy w Pani/Pana mieście lub wsi jest czysto i ładnie?	tak	nie
Czy widzi Pani/Pan nieprawidłowości w funkcjonowaniu powiatu?	tak	nie
Czy jest Pani/Pan zadowolona(y) z życia w powiecie oławskim?	tak	nie
Czy chciałaby Pani/Pan opuścić teren powiatu i zamieszkać gdzie indziej?	tak	nie

© Instytut Funduszy Europejskich 2005³⁴

³⁴ Użycie niniejszej postaci ankiety lub jej części wymaga pisemnego zezwolenia IFE – www.ife.pl . Opracowanie wyników według ustalonego w niniejszej strategii schematu stanowi know-how Instytutu Funduszy Europejskich.

11.2. Skład zespołu ds. strategii rozwoju powiatu na lata 2006 – 2015

Przewodniczący: *Starosta Olawski Maria Bożena Polakowska*

Koordynator: *Sekretarz Powiatu Olawskiego Grażyna Pankiewicz*

Sekretarz: *Wojciech Kloczkowski*

Członkowie zespołu:

Wicestarosta: Stanisław Grzesik

Bronisława Kryk

Jerzy Październik

Stanisław Białowąs

Andrzej Dronsejko

Wojciech Drożdżał

Jacek Gałuszka

Jerzy Łabowski

Małgorzata Łagowska

Piotr Łuciw

Małgorzata Trybułowska

11.3. Karta programu strategii rozwoju powiatu na lata 2006 – 2015

Karta programu strategii pozwala na zdefiniowanie określonych działań fizycznych oraz oszacowanie harmonogramu czasowego. Ustala również oszacowanie kosztów wdrożenia i obciążenia budżetu powiatu. Karta może być rozszerzana na wiele działań.

<i>Karta programu</i>		<i>Strategia rozwoju powiatu oławskiego 2006-2015</i>
Program	Kod –	
Opis programu		
Działanie 1		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu powiatu		
Działanie 2		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu powiatu		
Działanie 3		
Kwantyfikatory		
Termin realizacji		
Koordinator		
Budżet projektu		
Finansowanie z budżetu powiatu		

11.4. Indeksy i spisy

11.4.1 Spis tabel

TABELA 1	LUDNOŚĆ POWIATU OŁAWSKIEGO WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU	19
TABELA 2	LUDNOŚĆ POWIATU OŁAWSKIEGO W PODZIALE NA GRUPY WIEKOWE	20
TABELA 3	LUDNOŚĆ POWIATU OŁAWSKIEGO W PODZIALE NA KATEGORIE WIEKOWO-SOCJALNE W 2003 R.	21
TABELA 4	STRUKTURA LUDNOŚCI POWIATU OŁAWSKIEGO – STAN NA DZIEŃ 30.06.2005 (ŹRÓDŁO GUS)	38
TABELA 5	SZCZEGÓŁOWA ANALIZA RYNKU PRACY I STRUKTURY BEZROBOCIA W POWIECIE OŁAWSKIM	40
TABELA 6	POZIOM BEZROBOCIA W POWIECIE OŁAWSKIM STAN	45
TABELA 7	WYDATKI NA OPIEKĘ SPOŁECZNĄ W LATACH 2001-2004 W ZŁ	46
TABELA 8	ANALIZA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH W POWIECIE OŁAWSKIM NA KONIEC 2004 R (GUS)	47
TABELA 9	SYTUACJA DOTYCZĄCA OPIEKI ZDROWOTNEJ	51
TABELA 10	WYBRANE KATEGORIE PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W LATACH 1999-2004 ²¹	56
TABELA 11	ZDARZENIA DROGOWE NA TERENIE POWIATU W OKRESIE 2000-2004	56
TABELA 12	WSKAŹNIK ZAGROZEŃ PRZESTĘPSTWAMI KRYMINALNYMI	57
TABELA 13	ZAKŁADY, POSIADAJĄCE I UŻYTKUJĄCE SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE W WIĘKSZYCH ILOŚCIACH	59
TABELA 14	CIĄGI KOMUNIKACYJNE, PO KTÓRYCH ODBYWA SIĘ TRANSPORT MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH	60
TABELA 15	SZKOLNICTWO W POWIECIE OŁAWSKIM (ROK 2004) WG GUS	63
TABELA 16	UCZESTNICTWO W KULTURZE MIESZKAŃCÓW POWIATU OŁAWSKIEGO, ROK 2004 (WG. GUS)	64
TABELA 17	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, ZAREJESTROWANYCH	66
TABELA 18	ANALIZA WSKAŹNIKA KONIUNKTURY W PODZIALE NA SEKCJE PKD	67
TABELA 19	PREZENTACJA WSKAŹNIKA KONIUNKTURY DLA KATEGORII SEKTORA PRYWATNEGO	67
TABELA 20	UŻYTKI ROLNE W POWIECIE OŁAWSKIM – STAN NA KONIEC 2004 (GUS)	69
TABELA 21	ŚREDNIA POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH Z UWZGLĘDNIENIEM TYPU UŻYTKÓW	69
TABELA 22.	ZWIERZĘTA HODOWLANE W POWIECIE OŁAWSKIM W 2004 R.	69
TABELA 23.	POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WEDŁUG RODZAJU UPRAW W 2002 R. W HEKTARACH	70
TABELA 24	CIĄGNIKI, SAMOCHODY CIĘŻAROWE WYBRANE MASZYNY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH	70
TABELA 25	WYDATKI INWESTYCYJNE NA GOSPODARKĘ WODNĄ WG KIERUNKÓW INWESTOWANIA	71
TABELA 26	DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA W ROKU 2004 (GUS)	72
TABELA 27	BILANS WODNO-ŚCIEKOWY DLA POWIATU OŁAWSKIEGO NA ROK 2004 (GUS)	77
TABELA 28	STAN DRÓG W POWIECIE OŁAWSKIM	78
TABELA 29	PROGNOZA DLA ZMIAN SYTUACJI SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ	80
TABELA 30	PLAN BUDŻETU POWIATU OŁAWSKIEGO NA LATA 2005-2006	81
TABELA 31	NAJBARDZIEJ ISTOTNE CZYNNIKI SWOT DLA STRATEGII POWIATU	100
TABELA 32	ŚREDNIE ISTOTNOŚCI CZYNNIKÓW STRATEGICZNYCH (W SKALI 1-5)	105
TABELA 33	ANALIZA SUM WAG STATYSTYCZNYCH CZYNNIKÓW SWOT	105
TABELA 34	POZYCJA STRATEGICZNA POWIATU OŁAWSKIEGO	106
TABELA 35	DEKLARACJA RESPONDENTÓW ANKIETY	110
TABELA 36	HIERARCHIA ISTOTNOŚCI ZADAŃ POWIATU W OCENIE MIESZKAŃCÓW	112
TABELA 37	PREFEROWANE KIERUNKI ROZWOJU POWIATU	113
TABELA 38	PREFERENCJE FINANSOWANIA ZADAŃ STRATEGICZNYCH WG. RESPONDENTÓW	113
TABELA 39	PREFEROWANE KIERUNKI FINANSOWANIA ZADAŃ STRATEGII	116
TABELA 40	PROPOZYCJE OPTIMALIZACJI DZIAŁAŃ NAD BUDŻETEM POWIATU	117
TABELA 41	MACIERZ SWOT DLA KATEGORII „ŚRODOWISKO GOSPODARCZE” SFERY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	118
TABELA 42	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”	119
TABELA 43	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „DOSTĘP DO KAPITAŁU”	120
TABELA 44	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „INFRASTRUKTURA”	121
TABELA 45	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „OCHRONA ŚRODOWISKA”	122
TABELA 46	ANALIZA SWOT DLA KATEGORII „ZASOBY LUDZKIE”	124
TABELA 47	OCENA POZIOMU ŻYCIA NA TERENIE POWIATU OŁAWSKIEGO	126

11.4.2 Spis rysunków

RYS. 1	STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO W UKŁADZIE DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH POWIATU.....	13
RYS. 2	ZEWNETRZNE UWARUNKOWANIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU.....	14
RYS. 3	UKŁAD HIERARCHICZNY DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO .	15
RYS. 4	POWIAT OŁAWSKI NA MAPIE DOLNEGO ŚLĄSKA	17
RYS. 6	POWIAT OŁAWSKI – MAPKA SCHEMATYCZNA.....	19
RYS. 7	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUP WIEKOWYCH W POPULACJI POWIATU OŁAWSKIEGO	20
RYS. 8	STRUKTURA DEMOGRAFICZNA W KATEGORIACH WIEKU – STAN NA ROK 2003 WG WUS WROCŁAW	21
RYS. 9	KOMPLEKS PAŁACOWY W JELCZU-LASKOWICACH. FOT. P. ŁUCIW	24
RYS. 13	PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI W TYS. MIESZKAŃCÓW POWIATU OŁAWSKIEGO DO ROKU 2030.....	37
RYS. 14	ILUSTRACJA DANYCH Z TABELA 29	80
RYS. 15	STRUKTURA PRZYCHODÓW BUDŻETOWYCH POWIATU OŁAWSKIEGO NA LATA 2005-2006.....	82
RYS. 16	PROCENTOWY UDZIAŁ WYDATKÓW W PLANIE BUDŻETU POWIATU OŁAWSKIEGO NA 2006 R	83